

Debreczeni Független Ujság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. . . . I kor. Egy hóra. I kor. 50 Hfl.
Negyedévre . . 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felelős szerkesztő:
HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és lap tulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utoza 47. és 49. szám.

Pünkösti lélek.

A Debreczeni Független Ujság számára írta:

Balthazár Dezső dr.

Nagy idők csodás története! mely előtt szent áhitattal áll meg az emlékezet. Tizenkét egyszerű, jámbor ember neki indul egy egész világnak, hogy képét átfurmálják a szerint az igazság szerint, ami az égből jött, a mi a lelkükben égett. Tíz napig voltak vesztet; szomorkodtak is, talán féltek is. Sajnálták a mestert, a ki itt hagyta őket; féltek az igazság gyűlölködő ellenségeitől, azoktól a kik az isteni hatalmu emberfiára is reá merték tenni boszuló kezük. Hát akkor mit fognak mivelni ő velük?! Nekik nincsen isteni hatalmuk; ők egyszerű, jámbor, ügyefogyott emberek. Így szomorkodtak, szorongtak tíz napig.

Ekkor állott be lelkükben a fordulat. Pünkösti lelket öltöztek fel: bátorságot. Az igazság martiromságos bátorságát. Isteni erőt. Csudatevő hatalmat. Egész lényük, emberi gyarló lényük, a maga érdekeivel, épséget, kényelmet, előnyt, jólétet féltő önzésével háttérbe szorult, s előtérbe állott a bátorság, a mit az igazság szolgálata követel.

Ez volt a pünkösti lélek. Kettős tüzes nyelv. Egyik hatása befelé. Megacélozta az erőt, sziklavá tette az elhatározást. Másik hatása másokra kifelé. Mert a bátorságnál ékebben szóló beszéd, hatásosabb tanítás nem lehet. Mint a gyáva példa iszapos sekélyén a sok elindult hajó megfeneklik, ugy a bátor példa hajtó ereje, kiemeli, kiragadja és sodorja a megfeneklett járműveket, ki a csillogó nagy oceánra jobb jövődönnek új világrésze felé.

A pünkösti apostolt a bátorság tette kösziklavá, melyen felépült egy egészen új világrend nagy épülete. Vele együtt a bátorság lön a többiek apostolságának is a csudatevő lelki ereje; az a bátorság, melyet sem élet sem halál, sem ég, sem föld, sem semmi hatalmasságok el nem szakaszthatnak az igazság szolgálatától.

Magyar közélet! Ha reád tekintünk, szomorunak látunk és bátortalanoknak; mint a minők voltak a mester mennybe menetele utáni napok. A mi mesterünk is elment, fel ment a magasba; el ment innen, a hová csak holt testét engedte vissza. Sok tíz nap telt azóta el. És mi mindig szomorubbakká, félénkebbekké leszünk.

Ha összeomlik a világ; romjai alá

a gyávákat temeti, a bátrak egyenesen fognak állani, büszkén várják és állják a villámcsapásokat. Elégnek; de el nem rothadnak soha. Nem tudna-e bennünket felemelni, megacélozni ez a gondolat? Sok tíz nap telt el! Hoszsú időkig rossz iskolába jártunk s járunk ma is. Az elvek tartalmának fokokénti elaltatása; a lassu hárálás, a mit bölcs politikának nevezünk a mennybemenetel és husvét stadiumain át visszavittek bennünket újra a nagy péntekig.

Diadalt, győzelmet olesó dolog volna hazudni magunknak. A diadalt, győzelmet öröm szokta jelezni. És vajon ki örül ma napság e mi hazánkban? A levertség, elhanyagoltság, szomorú, közönyös egykedvűség, bátortalanosság jelzik a magyar közélet mai lelki állapotát.

Vajha szállana alá a pünkösti lélek; szállaná meg bátorság a lelkeket; hogy ne egyéni érdek, ne a bánalmazástól, gyaláztatástól való alacsony félelem; hanem az igazságra támaszkodó bátorság lenne az irányozó; hogy az elvek ne csak fenntartva, hanem betartva, megtartva, és érvényesítve lennének.

Emlékiratok Kiss Aronról.

*

A mit Kiss Áronban legjobban becsültem, azaz elveihez való feltétlen ragaszkodás volt és a megingathatatlan jellem. Az 1886-ik évi convent alkalmával meglátogatott és asztalomnak az 5 püspökkel együtt vendége volt és nem volt rávehető, hogy a tárgyalásban részt vegyen, mert megválasztását törvényellenesnek tartotta. A meggyőződéshez való ragaszkodás a legtisztelethez méltóbbnak tekintett még azok részéről, is akik ellenkező véleményen voltak. Mi pedig fiatalabbak eszményünknek tekintettük őt.

Antal Gábor
dunántúli püspök.

*

„A vén ember előtt állj fel és az ő orcáját megbecsüljed.“ A vén ember előtt fel kellett állanom akkor is, amikor nemcsak hivatalos nemes ténykedésben voltam

osztályosa, de még akkor is, a mikor kedélye gazdagsága megnyilvánulásának voltam tanuja épen Szatmárott, az ő szeretett és dédelgetett főgymnasiumának érettségi vizsgája alkalmával. A 90-ik év határához közel álló kedves öreg ur, egykori tanuló társával a Szatmárvármegyei főorvossal együtt, visszaemlékezve arany-ifjúságára egymásután dalogatta el a régi szabadságharczi nótákat, régi reminisentiáit. Az Istennek csak különös áldott emberei képesek késő vénségig megőrizni kedélyük üdeségét, mert dalhoz való lelki békeséget az Ur csak a maga választottainak ad.

Kenessey Béla
erdélyi ref. püspök.

*

Tipikus magyar kálvinista pap volt. Erre helyezem a sulyt, nem más méltóságaira, ékességeire, Egyenes a lelke, mint volt nyolcz évtizeden által a termete. Bizonyára egyenesen is ment oda, a hol az igazakat örök jutalom várja. Magyar kálvinista pap volt a szó igazi nemes értel-

mében. Az evangéliumi szabadság és a magyar alkotmányos szabadság: e két szentséges ikereszmé volt a kettős vezérszavak. Fegyveres csatában és a szó-toll küzdelmében szolgálta mind kettőt együttesen. Egyszerű, komoly, határozott, világos volt lelke, a szíve pedig állandóan nyitva a szeretet végtelensége előtt. Alázatosságával parancsolt, szolgálatával volt ur. Ezért lesz felejthetetlen mindnyájunk előtt.

Balthazár Dezső

esperes, hajduböszörményi lelkész.

*

Kiss Áron püspök koronája volt egy nagy kiterjedésű, tisztelt családnak, egy nevezetesen egyházmegyének s a legnagyobb református egyházkerületnek. 93 évi földi életének áldásos nyomai felett áll busongó kegyelettel a család, az egyházmegye, az egyházkerület, várva mint a mesteröktől megfosztott tanítványok a vigasztaló, a megnyugtató szent lelket onnan hova az ő nemes lelke hűsége jutalmának elvéte-

Hajdúvármegye és Debreczen legnagyobb és legoliosabb beszerzési forrása. Nyári mosóárak tömeges bevásárlás folytán igen olioson. Tessék meggyőződni. Venni nem muszáj. Selyem és mosóárak óriási választékban.

Debreczeni Nagyáruház

Piacz-utoza 19. sz., Ranunkel-ház

Kongresszus.

Debreczen, jun. 7.

Magyarország pénzügyintézeteinek tisztviselői eljöttek hozzánk, az Alföld nagy metropolisába, az őszinteség, nyíltság s igazmondás helyére, a magyarság ős fészkebe, Debreczenbe. Eljöttek szívükben a kartársi szeretet melegével, lelkükben egy jobb jövő reményével.

A rideg, nyugtat soha nem ismerő nehéz pálya e napszamosai szintén megértették a kor szellemét. Megismerték a szálnalmas valót s meglátták a jövő nagy készülődéseit.

Az egyén önsorsának jobbra fordítása mindenkinek úgy a saját maga, mint hozzátartozói, sőt az egész társadalom iránti szent kötelessége. Aki ezt elismerni vagy elősegíteni nem tudja, avagy nem akarja, az korlátolt és segítségre szorult, vagy pedig az emberi vétkek legnagyobb bűnöse. A megelégedés, a jó vagy legalább is kielégítő sorban álló lét a jónak, az elégedetlenség a rossznak s a kiszámíthatatlan kárnak szülője.

Az emberáradatnak nagy tömkelegében jajszókkal telített a levegő, a panasz hangjai egy különös diszharmoniót hallatnak s meghül a vér a létfentartás fenyegető gondolatára.

Am ahogy a borut a derű váltja fel, úgy csillan fel olykor az emberi szívben is egy értelem s úgy lopózik be a lélekbe egy tavaszi napsugár. A kétségbeesést a megnyugvás váltja fel. Az egyén gyengesége tudatában segítséget hív magához, embertársára támaszkodik s vele vállvetve igyekszik a minden jó, a minden szép elérésére. Így alakultak meg az egyes társadalmak, így váltak egy testté a széthullott tagok, hogy az özszerő hatalmá-

lére felemelkedett. E busongók várakozására is derüljön fel a pünkösdi vigasztalása.

Dávidházy János
esperes, kabai lelkész.

*

Egész valóján meglátszott, hogy ősi papi családból származott. Nemes egyszerűség, keresetlenség és mindig vidám jókedv jellemezte társalkodás közben. Hivatalában a tudás vágya és a pontosság, egész a pedánságig tették közbeesültté. A költészetet nagy lelke egészen utolsó pillanatáig szerette, sőt mivelte is. Hazafisága sohasem volt felületes és lármás, hanem csöndes és nyugodt, mint a mély víz. S vallásossága szinte gyermekded volt, mint a legegyszerűbb hívő. Még élete legvégső napjaiban is áhitattal énekelte a zsoltárokat családja körében, amelyet szinte csodásan szeretett. Hü fia volt felekezetének és elsőrendű harcos, de a felekezetek közti békét csak egyetlen szavával is soha meg sértette. Szóval

val s a sok tüdő harsonájával le-döntsek a gátat, elhallgattassák a jaj szókat.

A pénzügyintézet tisztviselőinek szintén fáj valami, szintén sajog valahol. Idejöttek gyógyírt keresni együttesen, számuk imponáló nagyságával jogot kérnek s biztos lét után vágnak nekik is. De nem fujnak harci riadót, nem követelnek... hanem kérnek. A tökélet és munkát nem egymás ellenségévé, de a kölcsönös bizalom, megértés és együttérzés talán kívánják jó baráttá tenni.

Üdvözölve legyenek hazánk pénzügyintézeteinek tisztviselői. Nemes munkásságuk s céljuk elérésében Isten vezérelje őket! Találják itt kedvesen magukat, s ha körünkből távoznak, boldog emlékeket vigyenek el magukkal.

Kovács László.

Mi lesz a választójoggal?

Pihentetik a reformot.

Andrássy és Hadik fürdőznek.

Mikor a képviselőházban megkérdezték Andrássy Gyula gróf belügyminisztert, hogy mi lesz a választójog reformjával, a miniszter tudvalevően nem adott érdemleges választ erre a kérdésre, mert félt a nyári agitálástól, hanem annyit megmondott, hogy ősszel beterjeszti a javaslatot.

Közben kitudódott, hogy ezt az ígéretet a miniszter a jobb jövő reményében tette, mert a reform egyelőre még a kezdet kezdetén van. Egyetlen javaslat sincsen készen, és ha voltak kidolgozott törvénytervezetek, azokat az utolsó hónapban szintén sutba dobta a belügyminiszter, aki az utolsó percig nem bírja

minden tekintetben igaz ember volt utolsó lehelletéig.

Dicsőffy József
egyházkerületi főjegyző.

*

Jó és bölcs ember volt a szó legigazibb értelmében s nem hiszem, hogy lett volna valaki, aki, ha vele, bárcsak rövid időre is érintkezett, jóságos lelkének derűs melegét ne érezték volna. S ennek a jóságnak a forrása abból a szeretetből fakat, melynek fénye mintegy tettét sőt egész életét bearanyozta. Sokat élt, látta a világnak úgy arny- mint fényoldalát, de lelke egyensúlyát a legnagyobb csapások közepette sem veszítette el soha. Jobbat aligha kérhetünk Istentől, mintha azt kérjük, hogy támasszon közöttünk hozzá hasonlót minél többet. Temetésén önkénytelenül a próféta szavai jutottak eszembe: „Hullanak az erősek, hullanak a nagyok, hullanak Jeruzsálem a te fiaid!” (Tim.)

Eröss Lajos
akadémiai igazgató.

magát a döntő elvekre nézve elhatározni. Az emberek ezekben a hírekben is beletökdtek. Sok mozgalom volt — gondolták — az utolsó hónapban a politikában s fegyveresörgés közt pihennek a muzsák. Majd a nyári szünet csöndjében szorgalmasan dolgozhatik Andrássy Gyula gróf és társasága.

Mint azután megtudtuk, hogy Hadik János gróf belügyi államtitkár elutazott nyári pihenőre a Lidóra s e hónap 11-g ott marad, visszatérte után pedig Andrássy Gyula gróf megy szabadságra és másfél hónapot vidéken és fürdőn tölt. A nyári szünet is egy egyszer nem sok eredmény reményével biztat s így az őszi terminus iránt fokozott érdeklődéssel nézhet az ország.

A belügyminiszter azt ígérte, hogyha az őszi ülés első hónapjában nem terjeszti be a javaslatokat, akkor elmegy a helyéről. Vajjon ősszel nem lesz miniszterválság?

Érdekes szabadságharoi gyűjtemény.

A Szávay Gyula szerenosis szemé.

A kitűnő szemű Szávay Gyula egy nagyértékű szabadságharoi emlékgyűjteményre hívta föl nemrégiben a debreczeni városi muzeum előljáróságának a figyelmét. Kacziány Géza budapesti tanárnak és írónak a birtokában van ez a Debreczent különösen érdeklő gyűjtemény, a melyet szakértők 6000 koronára becsülnék.

Tizenöt csoportba van osztva az egész: I. Debreczen és a forradalmi sajtó. 17 darab. Ennek, sőt az egész gyűjteménynek legbecesebb darabja a debreczeni országgyűlés radikális köztársasági pártjának programja, amelyet 1849. április 5-én 122 képviselő irt alá. Ez az eredeti kézirat unicum. II. Erdély. 31 darab. Több igen becses kézirat van közte, így Bemnek kinevezési parancsai, köztük a Petőfi százados elöléptető okirat, melynek kísérő levelét maga Petőfi irta le. III. A Magyarországi hadjárat, magyar részről. 29 kézirat és 27 nyomtatvány. IV. Március. 35 darab. V. Vértanúk. 21. kézirat a 13 aradi vértanútól, azután gróf Batthyány Lajostól, br. Perényi Zsigmondtól, Csányi Lászlótól. És 10 nyomtatvány. VI. Bécs. 35 darab. VII. A császár és király. 31 darab. VIII. Forradalom előtt. 9 darab. IX. Forradalom után. 37 darab. X. Haynau. 26 darab. XI. Jellaicsics. 12 darab. XII. Kalföld. 22 darab. XIII. A magyarországi hadjárat 1848-49-ben. Osztrák részről. 98 darab. XIV. Magyar országgyűlés és belügyi rendeletek. 36 darab. XV. Olaszország. 38 darab. A kéziratokkal szabadságharouk majd mindegyik kiválóbb alakja képviselve van a gyűjteményben. A nyomtatványok jórészt egykoru hadi jelentések, kiáltványok, prok-

Megnyílt

a „Nizzai virágosarnok és nagykertészet” Debreczen, Főtér, a „Fehérlő” szálloda mellett. A legdivatosabb kivitelben készít virágrendezeteket, menyasszonyi, névnapi, lakodalmi, eljegyzési és mellesokokat, ünnepi, gyász és pompakoszorúkat. Legjutányosabb áron szállít szobadisz növényeket, pálmákat és minden más kerti növényeket.

lamációk, hirdetések és felsőbb rendelkezések. A lajstromozott anyagon kívül majd mindegyik csoporthoz még számos hirlap-példány, kivágás és más kisebb sajtótermék tartozik, a szabadságharcra vonatkozó közleményekkel. Ugy hogy az egész gyűjtemény mintegy 1000 darabra rug.

A városi muzeum részéről Lőfkovits Arthur és Zoltai Lajos megtekintették a 6000 koronára becsült és tartott gyűjteményt s nagyon méltának találták arra, hogy szépen fejlődő muzeumunknak alapvető szabadságharc gyűjteménye legyen. Kacziány 6000 koronáért hajlandó a ritkaságot átadni Debreczennek. Ezzel az átvétellel hamarosan tisztába kell jönnie a városnak, mert Bécs már alkuszik a gyűjteménynek öt is érdeklő tíz csoportjára; nagy kár volna elszalasztanunk a kínálkozó alkalmat. A muzeum választmánya különben azzal a kéréssel fordult a város tanácsához, hogy a Kacziány féle gyűjtemény megszerzésére 6000 korona rendkívüli segítyt szavazzon meg. A kérés méltányos, teljesítése városi, kulturális érdek. Ellene nincs is senki; itt csak az idő fog kérdésben, a késedelem: veszedelem.

Vér a köszönés miatt.

Duhaj legények támadása.

Csendélet a derecskei főtéren.

Egy véres eset ügyében folytat most nyomozást a derecskei csendőrség. A vakmerő támadás a szomszédos Derecske község piacsterén történt, ahol több paraszt legény rohant meg egy fiatal gazdálkodót és ott félholtra verték. A dühögő legények talán agyon is ütötték volna áldozatukat, ha az ottani csendőrség közbe nem lép. Az eset részleteiről ezeket jelenti tudósítónk:

Fáizsi Gábor husz éves gazdálkodó ma szokott sétáját végezte Derecske piacsterén. Amint így sétálgatott, egyszer csak szembe találta magát négy régi cimborájával, Pap Imrével, Kabai Józseffel, Goca Ferenczel és Hajnal Lajossal.

— Talán még nagyobb ur vagy, mint mi?! — ripakodtak rá barátai.

— Úss rajta egyet! folytatta egy másik.

A duhajkedvükben levő fiatal embereket kétszer sem kellett bízni. Megrohanták barátjukat, több késszurást tettek rajta, sőt egyikük rá is lőtt, de szerencsére a golyó nem talált.

A nagy lármára előkerült a csendőrség, amely aztán lefegyverezte a támadó legényeket és bekísérte őket a lakatmányba, ahol ezek beismerték, hogy azért akarták megverni barátjukat, mert nem köszönt nekik előre. A csendőrség a legények vallomását jegyzőkönyvbe foglalta és bejelentette az esetet a debreczeni ügyészségnek.

Az összeszurkált fiatal embert lakására szállították, ahol most élet és halál között lebeg.

Kánikulai mesék.

*

A fagyalt és az uszoda-víz.

Az uszómesternek melege volt és a szomszédos kávéházból fagyaltot hozatott. Alig kezdte meg azonban a fagyalt kanalazását, illetőleg lapátolását, egy kis fiú lépett be az uszodába és uszoleckét akart tőle venni.

Az uszómester — mit tehetett mást? — letette a fagyaltot és fölvette a póznát, amelynek végére kötéllel ráerősítette szorgalmas tanítványát a szó valóságos értelmében vett hasonúsásban.

— Egy kettő, egy-kettő — számolgotott az uszómester s a fagyaltra nem is gondolt.

A fagyalt azonban unatkozott s lassu olvadása közben beszélgetésbe kezdett az uszodavízzel.

— Ejnye, de piszkos vagy! — így kezdte társalgását a fagyalt — te sem tagadhatnád el, hogy az emberek belédköpnék és máskülönbben bepizskitanak.

— Azért én mégis különb vagyok, mint te, — válaszolt az uszoda víz, — mert én nemcsak az emberek gyomrát hűtöm le, hanem az egész testét.

— Csakhogy én tiszta is vagyok, édes is vagyok, míg ellenben te piszkos vagy és izetlen.

Az uszoda-víz nem engedett:

— Ki törődik nyáron az izekkel! Az ember tzzad, mint az állat és minden háláját annak tartogatja, aki leginkább képes arra, hogy lehűtse. Már pedig én arra sokkal inkább képes vagyok, mint te, már csak azért is, mert tégedet csak egyszer lehet megenni, énbennem ellenben többször is meg lehet fürdeni.

A fagyalt felelni akart, de ebben a pillanatban valami ügyetlen gyerek belelökte a vízbe — tányérostul együtt.

— Örvendek a szerencsének, — kiáltotta az uszoda-víz a belehullott fagyaltnak — no melyikünk különb?

A fagyalt már majdnem egészen elolvadt, de azért mégis hengegve kiáltotta az uszodavíznek:

— Én vagyok a különb, mert te nem vagy képes arra, hogy az legyen belőled, ami én vagyok, én ellenben nemsokára az leszek, a mi te vagy, tudnillik uszoda-víz.

A cápa végrendelete.

A cápa öreg volt és meghalni készült. Elhívta hát az ügyvédet, hogy utolsó kívánságát közölje és írásba foglaltassa vele.

— A vagyona? — kérdezte az ügyvéd. — Mennyi és kire hagyja.

— A vagyonom — ismételte a cápa — néhány ölnyi vízterület az Adria-tengerben.

— Nem sok, — jegyezte meg szerényen az ügyvéd.

— De meg lehet élni belőle — mondta a cápa. — Én legalább évtizedek óta abból élek, hogy nyáron, amikor kánikula van, de újságtéma nincs, megjelenek Fiume közelében azon a bizonyos vízi birtokomon. A halászok meglátnak, az újságok pedig a halászok hiráda nyomán rögtön tudomást vesznek rólam. Ami, azt hiszem, eléggé bizonyítja az újságírók éhhetlenségét és eléggé biztosítja az én halhatatlanságomat.

— Igaza van, — hagyta helyben az ügyvéd, aki, úgy látszik, szintén haragudott az újságírókra. De, figyelmeztetem, hogy a végrendeletet még mindig nem hallottam.

— A végrendeletem, ah, igen, a végrendeletem, — nyöszörgött a cápa — és minden erejét összeszedte, hogy utolsó kívánságát tollba mondhatta.

Nem sikerült. Hiába próbálkozott, hiába erőlködött, a szó a torkán akadt; az ügyvédet, akitől egész életében irtózott, olyan későn hívatta, amikor már csakugyan késő volt. A zord halál

rátette csontos kezét a cápa torkára és még mielőtt az utolsó szavakat emondhatta volna, kiszorította belőle a lelket. A cápa holtan bukkott a tenger fenekére. Vége volt.

... És másnap a halászok ismét látták, amint éppen emberhust lakmározott...

A moly és a szunyog.

Találkozott a moly a szunyoggal.

— Hová pajtás? — kérdezte tőle.

— Megyek a nagyerdőre vacsorálni, — válaszolt a szunyog. — Azt hallom, hogy ott jóvőre emberek vannak. Hát te hová mész?

— Én a nyaralómba megyek. A legpompásabb városi bundába, amelyet valaha kávéházban elcsereáltak.

— Ugy, ugy? Minden esztendőben ugyanaz a nóta. Én iszom, te eszel. Nem csinálhatnánk azt egyszer megfordítva? Te innál és én enném.

— De miket beszélsz! Ugy tegyünk, mint az emberek, akik előbb jóllaknak, aztán isznak rá, vagy pedig előbb részegre isszák magukat és aztán megvacsorálnak? Nem, öregem, mi ne tanuljuk el egymás mesterségét! Én levetkőztetem az embereket, de nem szívom ki a vérüket, te pedig kiszivod a vérüket, de nem vetkőzteted le őket. Végre is a kiméletről sem szabad teljesen megfeledkezni.

V—i.

A hadházi kékszakál.

Két női szív kálváriája.

Adalékok lovag Kraszits életrajzához.

Hajdumegyében egy pár nap óta ugyszólván egyébről sem beszélnek mostanában, mint Krasznay Aliás, Kraszits Kálmán szélhámoságairól. Ez a bricsessz nadrágu, csangós-pengős sarkantus gavallér valóságos szalonbetyárrá nőtte ki magát. Regényes és szövevényes üzelmeiben a legvakmerőbb módon lépett fel és nem rettent vissza a kettős házasság gondolatától sem. — A nyomozó hatóságok munkája folytán érdekes adatok kerültek napvilágra, az érdekes alokról a többek között az is, hogy Hajduhadház népszerű lovagja kétszer akart megölni és még azonkívül más hölgyeket is ostromolt. — Ujabb értesüléseink a következők:

(Az igazgató ur.)

Mint pénteki számunkban megírtuk, Krasznay Kálmán, a már közismert gavallér, egy debreczeni szép és intelligens leánnyal jegyben járt. Kerülő és ravasz uton jutott ismeretségbe a leánnyal és szüleivel s addigi ismerettségének köpenyegét arra használta fel, hogy a kiszemelt áldozatot félrevezesse és a maga részére lebilincselje. — A leányos háznál ugyanis, úgy mutatkozott be, mint a szerencsi cukorgyár egyik igazgató-felügyelője Urhoz illő modorban, eleganciával csevegte el, hogy fizetése — igaz — nem nagy, mindössze 3200 korona, lakás és jutalék, de majd csak megélnék valahogy.

A jó anyagi viszonyok között élő uri kisasszony természetesen e gavaléros bravuroskodást kellő értékére szál-

Pongyolák, zefir ingek, napernyők keztyűk, 3 frt. 350, 550, 650, siné szállagok, olcsónszabott árban kapható

KLEIN IGNÁCZ

Női divat és felöltő Áruházában
Piacz-u. 24. Kistemplommal szemben.

litotta le s szerényen csak annyit jegyzett meg:

— Majd lesz úgy, ahogy lesz.
És lovag Kraszits ur, mellét verve, ígért tücsköt, bogarat, csak szélhámosságára ne jöjjenek rá, Gummirádlin érkezett, virágcsokorral és mindig teljes gazdász kosztümben.

(A nagyapánál.)

A gyöngéd szivü menyasszonyjelöltnek természetesen az volt az első vágya, hogy élete jövő reménységét, leendő férjét a nagyapukának, aki Hajduhadházon élt és nyugalomba vonult gyógyszerész, bemutassa. Ki is utaztak együtt. A nagyapánál szívesen látták az ál gavallért, aki feszes katonai tartásban ütötte össze a bemutatkozásnál ezüst sarkantyuját. A nagyapa természetesen áldást kívánt a jövő frigyre és sok boldogságot kívánó szavait azzal fejezte be, hogy forró nagyapai csókot nyomott úgy a leánykára, mint lovag Kraszitsra.

(Az áruló gyászlevél.)

Közben azonban egy kis pech történt. Az áldást osztó nagyapa meghalt és a család a szomorú hírről gyászértesítést adott ki. Ezen a fekete keretes levélen a menyasszony neve mellett oda volt írva „völegénye: Krasznay Kálmán”. Ez a levél eljutott Semse községbe és itt kezébe jutott egy két gyermekes anyának, akinek férje esetünk hőse volt. A csuful becsapott asszony keze ökölbe szorult és ajkát harapdálva így kiáltott fel:

— Gazember! megbosszullak!

Alig hogy kimondta a kemény kifakadását, levele érkezett. Piros szegélyes, jó illatú kis boríték. Ő írta, — a dupla szerelmes. Elbeszélte, megvallotta benne, hogy eljegyzett egy leánnyal, de ez csak formai dolog, majd gondoskodik ő róluk bőven, mert ut és álnév alatti nőülése pénzt hoz a házhoz. Az asszony azonban nem hitt szélhámos urának. Bosszút esküdt és végre is hajtotta bosszuját.

(A csendőrmesternél.)

Az asszony egyenesen a hajduhadházi csendőrséghez utazott, ahol elmondta volt férje összes üzelmeit. Elpanaszolta, hogy az ura nem átalotta most még egy más leány jövő életét is tönkretenni és kérte, hogy tartóztassák le. A csendőrség el is fogta Kraszitsot és ott a laktanya komor falai között szembesítette nejevel. Izgató jelenet volt ez. A becsapott asszony önérettel csapott a szélhámos férj láttára a szeméi közé bizonyos kedvességet, amit Kraszits ur természetesen önérettel törölt le, kiemelve frissen himezett völegényi keszkenőjét. Így került aztán be a debreczeni fogházba, innen pedig a nyiregyházi börtönbe.

Ezzel bezárul Kraszits bűnlajstromának krónikája, amely csak akkor jut újabb lapokhoz, ha hadházi üzelmeit tárgyalás alá veszi a debreczeni törvényszék.

A tiszántuli egyházkerület püspökjelöltjei.

Eletük pályája dióhéjban.

A tiszántuli református egyházkerület lelkészei és világi vezetői — mint jelentettük — június 3-án értekezletre gyültek össze, hogy a Kiss Áron elhunytával árván maradt püspöki méltóság betöltésére megtegyék a szükséges előkészületeket. Az értekezleten kialakult vélemény szerint a püspökválasztás mozgalmi négy jelölt, Balthazár Dezső dr., Dávidházy János, Diosóffy József és Erőss Lajos személye körül fognak lezajlani. Érdekesnek tartjuk a református egyház eme négy nemes fiának élete pályáját vázolni nagy vonásokban.

Balthazár Dezső dr.

esperes, bősörményi lelkész.

Született 1871 november 15-dikén Bősörményben. Apja hajdukerületi, majd a kerület megszűntével hajdubősörményi városi mérnök volt. Elemi iskolai és középiskolai tanulmányait Hajdubősörményben, majd Debreczenben végezte. Ugyanitt végezte a teológiai tanfolyamot, mint teológus a főiskolai ifjúsági könyvtárnak vezére volt. Negyed éves teológus korában érte a megtiszteltetés, hogy mélt. Tisza Kálmán legifjabb fia gróf Tisza Lajos mellé nevelőnek hivatott s mint ilyen az ifju gróf mellett maradt egész jogi pályája végzéséig; mialatt ő is elvégezte, mint nyilvános rendes tanuló a jogi tanfolyamot a budapesti tudományegyetemen, hol a doktori fokozatot is megszerelte. Egyházi tanulmányának kiépítése végett egy évet töltött a berlini és heidelbergi egyetemeken. Két évig volt fogalmazó a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumban, hol a kongrua törvény végrehajtásának vezetésével volt megbízva. A miniszteriumi szolgálatból szolgáltotta el papnak a hajdusoboszlai fényes egyház egyhangú bíralma 1900-ban. Az alsószabolshajduvidéki egyházmege 1904-ben, jegyzővé és egyházkerületi képviselővé és esperessé választotta.

Az egyház közéletben tevékeny részt vett. Az egyházi sajtóban és a tanácssteremben, tolat és szóval a reform eszmék, a szabadelvű egyházi irányúttörője volt; a kalvinizmus alapelveiben orthodox, az egyházpolitikában szabadelvű. Eppen ennek köszönheti, hogy 1907. év őszén az emlékezetes budapesti kongresszuson az összes magyarországi ref. lelkészek elnökévé választották meg.

Dávidházy János

esperes, kabai lelkész.

Született Gyomán 1842 május 22-én, hol atyja Sámuel lelképásztor volt. A gymnasium 1 és 2 ik osztályát Hódmezővársárlhelyen, a többi Debreczenben végezte. Érettségi vizsgát — a nyilvánossági jog ez időben a debreceni gymnasiumtól meglevén vonva, Nagyváradon tett 1859-ben. A teológiai tanfolyamot Debreczenben végezte s az 1863 év tavaszán a presbitérium által kikérve Kabára ment akadémikus rektorul. 1866-ban testverével az

1870 évben mint gyomai lelkész elhunyt Lászlóval, Zürichben hallgatott teológiai előadásokat. 1867 ápril havában letévén a második lelkészképeségi vizsgát, Csátáron lett segédlelkész s mint ilyet választotta meg ugyanazon év szeptember havában a pocsalyi egyház rendes lelkészül. 1884 évben kabai lelkészszé választatott, s azóta itt működik. 1869-ben lett az egyházmege jegyzője, az 1880 ik évben esperese.

Diosóffy József

egyházkerületi főjegyző, debreczeni lelkész.

Született Balmazújvároson (Szabolcsmege) 1859 június 6-án. Apja református pap volt, édesanyja ma is él Debreczenben. Itt végezte a gimnáziumot a teológia akadémián. Négy évig teológus volt, ezt elvégezve gimnáziumi segédtanár lett a debreczeni főgimnáziumban. Azután főiskolai senior (1882—1883). Két éven át a lipcei és hesszeni egyetemet hallgatta, majd hazajött Debreczenbe, ahol segédlelkésznek választották s egyszersmind az akadémián a sémi nyelv magántanára lett, 1887-ben a Menyhát János helyébe egyhanguan megválasztották a sémi nyelv rendes profesztorává, 1890-ben január hó 28-án debreczeni pappá választották, 1905-ben egyházkerületi főjegyző lett s ebben a minőségben szolgál most is. Több tudományos értékeze jelent meg. Résztvett a bibliai ó és új szövetség részére történt fordításu munkában. Megjelent két kötet munkája, az egyik *Dogmatika Evangéliumi Elmélkedések* címmel, a másik *Templomi gondolatok* címmel. 1905. máj. 24-től kezdve a püspöki teendőket vezeti.

Erőss Lajos

teológiai igazgató.

Született 1857. március 2-án Darv (Biharvármegyei községben.) Egyszerű iparos családból származott. Debreczenben végezte a teológiát, 1876-ban tette le az érettségét, 1880-ban teológiai tanulmánya után a debreczeni gimnáziumban volt segédtanár, azután szenior. 1882-ben a bázeli és a berlini egyetemet hallgatta, 1883-ban földesi káplán lett. Nyolc hónapi működése után az erdélyi egyházkerületben fekvő Kémer község lelkésznek választotta. Egy év múlva Földesen lelkész lett, majd 7 év után püspökladányi lelkész lett, ahol hat évet töltött s már akkor tanácsbírája volt az alsószabolcsi egyházmege. Hat év múlva (1889-ben) debreczeni teológiai tanár lett. Mint pap az egész vármegyei közéletben részt vett. Tagja a vármegyei törvényhatósági bizottságának. Még teológus korában megírta a főiskolai önképző társulat történetét. Több egyházi beszéde (Lelkész választás, székfoglaló stb.) jelent meg. Mint püspökladányi pap szerkesztette a Püspökladányi pap szerkesztette a Püspökladányi. Ugyanakkor, szerkesztette a debreczeni Protestáns Lapok at, hét éven át. Kötetekre terjedő cikket írt. Revizóra volt a Calvin institució fordításának. Írt egy önálló appologétikát. Régi hangok címen dogmatikai tanulmányokat s a „Baptista” című népies műve 2 kiadást ért.

Mikor Püspökladányt elhagyta Püspökladány diszpolgárává választotta, főleg azért, mert ő indította meg legelőször azt az akciót, hogy a *vallásalapítványi birtokból a népnek is adjanak*.

Matild szépitőszerek

Ha nem használ, árát visszaadom.

ma már elismert legjobb cosmeticus készítmények legfényesebben bizonyítja ezt legnagyobb kelendőségük. Tessék megkérdezni a főraktárban. Sem higanyt sem ólmot nem tartalmaznak. Matild krém, a legvastagabb szeplőt, májfoltot, vimmedit, pórsenést vagy bármilyen bőrcsúnyaságot biztosan eltávolít, teljesen zsír- és olajmentes, puder alá nappali használatra remek ráncfédő, a leghervadtabb arcibőrt öt perc alatt üdév és bárszönyűhává teszi. Matild arckendőcs éjjelre zsiros, hatása gyorsabb. Tégelye 1 kor. és 1 kor. 60 fillér. Készíti Kun István gyógyszerész szaklaboratóriuma Debreczen. Főraktár Tóth Béla gyógyszerésznél Tisza-palota.

A debreczeni egyetem.

A memorandum elkészült.

Szervezik a küldöttséget.

Ismeretes, hogy mekkora áldozatok ajánlottak fel Debreczen város közönsége, a debreczeni ref. egyház és a tiszántuli egyházkerület arra a célra, hogy a debreczeni ref. főiskola egyetemévé fejlesztessék. Mint jelentették, a város törvényhatósága, a mikor a milliókra rugó áldozatokat meghozta, egyszersmind elhatározta, hogy az egyetemnek Debreczenben való felállítása mellett szóló okokat egy memorandumba foglalja össze és a memorandumot egy monstre deputáció útján juttatja el a vallás és a közoktatásügyi miniszterhez és az országgyűléshez.

A memorandum, amely most készült el ismerteti a ref. főiskola történetét a XVI. századtól kezdve, amikor a debreczeni főiskola volt a magyarságnak egyetlen mentővára. Ezután így folytatja a memorandum:

Azok a szolgálatok, amelyeket főiskolánk a magyar kultúrának és a magyarságnak tett, egyenesen kötelezik Debreczent arra, hogy ez iskolát továbbra is megtartsa és fejlessze. De nemcsak Debreczent kötelezik, kötelezik Magyarországot is. Ma már az igények nagyon megnöttek. Az iskoláktól nagyon sokat követelünk. Egyesek, hatóságok nem rendelkeznek elég erővel, hogy ilyen nagy iskolát ne csak fenntartsanak, hanem tovább is fejlesszenek. Azokért a szolgálatokért, amelyeket a főiskola a magyarságnak tett méltán és jogosan kéri Debreczen, hogy főiskolája egyetemévé fejlesszessék. De nem jutalomképen.

Hanem azért, hogy meglegyen minden eszköze, amellyel fontos misszióját ezután is betöltheti. A debreczeni egyetem mindig, minden körülmények között magyar egyetem lesz. Békében zászlóvivője, nehéz viszonyok között védő bástyája a magyarságnak, a magyar műveltségnek.

Mindezeknek alapján arra kérjük Nagyméltóságodat, kegyeskedjék elfogadni Debreczen város f. évi március hó 26 án tartott bizottsági közgyűlésének ajánlatát és méltóztassék a felajánlott segély felhasználásával a tervezett egyetemek közül egyet Debreczenben létesíteni. Egyben arra is kérjük Nagyméltóságodat és a mélyen tisztelt Képviselőházat, hogy méltóztassanak az egyetem előmunkái költségeinek fedezéséről már az 1909. évi költségvetésben gondoskodni.

A memorandumot Debreczen város egyetemi bizottsága nevében *Wesprémy Zoltán* főispán elnök, *Kovács József* polgármester társelnök és *Kenézy Gyula* dr. előadó irták alá.

A monstre deputációt most szerve-

zik. *Kovács József* polgármester már átirta egyes törvényhatóságokhoz, hogy a monstre-deputációban, amely talán még e hóban megy fel Budapestre, képviseltesék magukat.

Homosexuális báró.

Moltke budapesti híve.

Egy havi fogházra ítelték.

Annak a társadalmi osztálynak, a melynek Németországban leghíresebb képviselője *Moltke* gróf és *Eulenburg* herceg, Budapesten, ebben s fénékig világvárosban is számos képviselője van.

A férfiszerelem budapesti hívei közül néhány hónappal ezelőtt egy orvost, dr. *H. J.*-t leplezte le a rendőrség és kétségtelenül megállapította, hogy a doktor ur rendelészobája alkalomadtán homosexuális Germinálok színhelyévé alakult át. Így nemcsak dr. *H. J.* fővárosi orvos került bajba, hanem mindazok, a kikről a nyomozás kiderítette, hogy résztvettek — aktív vagy passzív minőségben — a nevezetes orgiákon.

Összesen öten vannak, akik ellen a rendőrség megindította az eljárást. Utóbb a járásbírósal elé került a frivol ügy, a szereplői azonban egynek, báró *W. M.*-nek a kivételével nyomtalanul eltűntek.

Mint budapesti tudósítónk sürgönyzi. *Benke* járásbíró mára idézte meg a vádlottakat, akik közül csupán báró *W. M.* jelent meg. A vád szerint gyöngéd kötelek fűzték a doktor ur *András* nevű szolgájához. A báró kijelentette, hogy sohasem volt viszonya *Andrással*, a járásbírósal azonban a meglevő bizonyítékok alapján fajtalanság címén elítélte egy hónapi fogházra. A báró az ítéletet megfellebbezte.

Asszonyoknak.

Budapesti levél.

Június hó.

A kulturlény életében a szabónak bizonyára nagyobb szerepe van, mint a tudományos akadémiáknak, s ha akadna egy-egy naiv lélek, a ki ezt kétségbe vonná, csupán egy pillantást kell vetnie az akadémia sívár túlstermeibe és a masamódok és szabók zsufozásig megtelt helyiségeibe, a hol öreg tudósok helyett fürge leányok sűrűnek s mérgegrágán mérk a — kulturát. S nagy tévedés volna azt hinni, hogy a szezon alkonyán megcsappan az érdeklődés, szűnik a ruhapróba. Szó sincsen róla. Bölcsen gondoskodik róla a társadalom leleményessége, hogy az előrehaladt szezon petyhüdt vérkeringését löversennyel, automobil kiállítással, Gerbeaud ünnepellyel s — last not least — a humanizmus örve alatt egy-egy Karátsonyi estélylyel fölfrissítse. Tiszta sor ma már, hogy mind ezek az alkalmak, összejövetelek csak megannyi leplezett elnevezései a toálet kiállításnak. Mert hiszen a világ teremtése óta az egyedül üdvözítő cél még is csak az, hogy jó barátaink hadd pukkadjanak toáletünk láttára.

Soha lengőbb, bájosabb divat nem volt talán éppen azért, mert prononcsált divat ez idén nincs. Csipke, voál, gáz, batiszt, markizett, liberty, nyers-

selyem mindent, mindent viselnek, kinek, kinek egyéniségéhez alkalmazva és ha betérünk egy igazán előkelő divatszalonba pl. *Madame Berkovits*hoz úgy látván alakunkat és ismervén egyéniségünket, ahhoz kreálja a toáletet, mást egy pikáns beauténak és mást egy szende archoz, direktóart, *Louis XVI.*-et avagy empiret. Mert stílnak kell lenni mindenben, toáletben, kalapban és berendezésben. A stíl adja meg a nő izlésének karakterét, a stílnak fejtethi ki egész intelligenciáját. Ha egy lakásba belépünk a berendezés stíljéről megítélhetjük az illető egyéniségét. Az empire, *Biedermeyer* stíl a pompózet, az angol stíl az egyszerűséget jelképezi. És éppen azért az urak, a férfiak inkább hódolnak az angol divatnak, mint a nők. Uri szobák majd mindig angol stílnak tartva páratlan nagyságu és kényelmes bőr fotelokkal, melyekben egy-egy szerény kis család akár el is lakhatnék. Mesés ilyen berendezés készült a napokban a *Fáy* és *Oblath* cég *Semmelweis* utcai műtermében, melynek kirakatában sok hámulója akadt ennek az egyszerű, de igazi uri izléssel berendezett férfinőszobának, mely egyik előkelő magyar sportsmanunk részére készült. S örvendetes jelenség a hazai ipar hódítása szempontjából, hogy az európaszerte sokat utazott s jobbra külföldön tartózkodó gavallér honi iparosra bizta lakása föl-szerelését.

Szóval — ismerjük meg saját egyéniségünket, öntsük azt bele öltözékünkbe, berendezésünkbe, sőt még illatszerünkbe is, és akkor joggal elmondhatjuk, hogy haladunk az igazság felé.

Mondaine.

UJDONSÁGOK.

— **Lapunk mai száma 40 oldalra terjed.** A főlapon *Balthazar Dezső* dr. esperes irt vezércikket *Pünkösdi lélek* címen. *Kovács László* banktisztviselő irta a második cikket, *pénzügyi tisztviselő debreczeni kongresszusáról*. A tárcarovatban *Kiss Áronról* emléksorokat közlünk *Antal Gábor* és *Kenessey Béla* püspökök, *Balthazar Dezső* dr. és *Dávidházy János* esperesek, *Dicsőffy József* egynázkerületi főjegyző és *Eröss Lajos* akadémiai igazgató tollából. A napi eseményeket tárgyalják kimerítően a lap belsőjében, a tizenkét oldalra terjedő melléklet jobbra szépirodalmi tárgy. Tartalma:

Pünköszt: *Csiky Lajos*.

A legnagyobb áldozat: dr. *Vértessy Gyula*.

Napsütésben: *Szavay Gyula*.

Husz év után: *Vándor Iván*.

Printempo: *Gál Zoltán*.

A selyemhernyó eleven fiakat is szül: *Bodor Aladár*.

Cassandra: *Fényes Jenő*.

Mikor a kutya ugat: *Zih Sándorné*.

Mulatságban: *Vértessy Gyula*.

Pusztuljon az uszály: *Dr. Rác Lajos*.

Kisanyám Danaé: *Kuthy Sándor*.

A tojásos Róza: *Ady Endre*.

Hét esztendő: *Zoltán István*.

Sötét álmom: *Ungár Margit*.

Üzenet a szívednek; *Bodnár Aladár*,

Türr István és *Garibaldi*.

A házaselet rejtelseiből: *Oregon*

Gyurka; *Irisz*.

Estélyen; *Zivuska Andor*.

A báróné; *Kárpáti Lajos*.

Tóhék nevelőt fogadnak: *Röhmer Pal*.

Huszonegy oldalon hirdetés.

— **Pünkösdi istentiszteletek.**

Pünkösdi ünnepén az istentiszteletek a következő sorrendben tartatnak meg: Ün-

nep első napján délelőtt a nagytemplom

T. cz. gyapjuszövet vásárló közönség b. figyelmébe! Ne úljunk fel az üres reklámokhoz! A mit vásárolni akarunk, mindig jobb helyben beszerezni. Régi tapasztalat, a lapunkban megjelent külföldi üres reklámoknak a hiezkény közönség könnyen felül. Győződjünk meg helyben, *Weisz Adolf* posztókereskedőnél [Kossuth u. 2. hol a legszolidabb, szigoruan betartott, szabo árak mellett a legolcsóbban szerezhetjük be, valódi angol és hazai gyapjuszövet-gyártmányok, minden létező szín- és kivitelbeni ujdonságokat

ban Szele György prédikál, ágendázik Jánosi Zoltán; a kistemplomban prédikál Szarka Boldizsár, ágendázik Nagy Vilmos; a Kossuth-utcai templomban prédikál ifj. Kiss Albert, ágendázik Dicsőfi József; az Ispóty-templomban prédikál K. Tóth Kálmán, ágendázik Uray Sándor vallástanár; a csapókeri imaházban prédikál Kovács János; a Homokkertben prédikál Bán István, a szegényházban prédikál Hajdu Zsigmond. Minden istentiszteletnél urvacsoara is lesz. Délután a nagytemplomban Sárközi Lajos, a Kistemplomban Bán István a Kossuth-utcai templomban Kocsis János IV. th., az Ispótyban Karácsony András IV. th. prédikál. Ünnepe másodnapján délelőtt a nagytemplomban Bán István, a kistemplomban Sárközi Lajos IV. th., Kossuth-utcai templomban Kocsis János IV. th. prédikál. Délután a nagytemplomban Karácsony András IV. th. a kistemplomban Kocsis János IV. th. a Kossuth-utcai templomban Bán István szénior, az Ispóty-templomban Sárközi Lajos IV. th. prédikál, a homokkeri imaházban az ünnepe legéceziót Ungvári Károly tölti be.

Az ágost. hitv. evang. templomban pünkösd első napján délelőtt 10 órakor az istentisztelet Marterny Lajos főesperes végzi. Utána urvacsoara. Délután 3 órakor Hudák János segédlelkész prédikál. Pünkösd második napján délelőtt 10 órakor confirmáció lesz urvacsoarával kapcsolatban, délután 3 órakor ima.

— **Lapunk legközelebbi száma** a pünköszi ünnepek miatt szerdán a szokott hajnali órákban jelenik meg.

— **Baltazár esperes és a debreczeni püspökválasztás.** Az egyházkerület június 3-án tartott értekezlete a püspökválasztás tárgyában megállapodásra jutni nem tudott. Az egyik jelöltől Dr. Baltazár Dezsőről azt a hirt terjesztették, hogy a jelöltetéstől visszalépett. E tárgyban Dobó Sándor a „Tanítók Lapja” szerkesztője nyílt kérdést intézett Dr. Baltazár Dezsőhöz a kinek választását közérdekű voltánál fogva a következőkben közöljük: „Válasz Dobó Sándor szerkesztő urnak nyíltkérdésére. Tisztelt szerkesztő Ur! Kedves Barátom! Szíves megtisztelő kérdésemre van szerencsém tudomásodra adni s egyben mindazoknak a kiket illet, hogy a püspök jelöltségtől vissza lépésemről terjesztett hír nem felel meg a valóságnak. Ha egyszer előzetesen megkérdezték és fölkeretek, ha egyszer én igenlő választ adtam s ha ennek folyamánként jelöltem egy a jelölés céljából összehívott értekezleten többek által támogatott, akkor helyt is kell állanom mind végig s helyt is állok ingadozás nélkül. Tisztelt barátod, Hajduböszörmény, 1908. június 5. Dr. Baltazár Dezső.

— **Magyari Kálmán temetése.** Szombaton délután öt órakor temették el Magyari Kálmánt, a kiváló debreczeni cigányprimást és zeneszerzőt óriási közönség részvételével. A gyászháznál Jánosi Zoltán református lelkész tartott megható búcsú imát. Magyari Kálmánt a Váradi-utcai református temetőben helyezték örök nyugalomra.

— **Jégverés a megyében.** Ma reggel óriási viharok voltak a közeli falvakban és városokban. Hajduböszörményből jelentik, hogy ott diónagyságu jégdarabok estek. A jég nagy kárt okozott gyümölcsben és vetésben egyaránt. A kár értéke meghaladja a pár ezer koronát.

— **Eljegyzés.** Szombat este tartotta eljegyzését ifj. Vidoni János szalámi gyáros Szathmáry Emmuska urleánnyal.

— **A dohánygyári hid.** Debreczen város közgyűlése már régebben elhatározta, hogy a Szent Anna utcától az Erzsébet malom és a dohánygyár felé vezető uton az államvasutak átszelésének helyén átjáró hidat épít. A közlekedés ezen a helyen rendkívül nagy és különösen hétfőn, amikor sertésvásár van, valószínűleg életveszedelemmel jár ott a vasuti síneken való átkelés. A közönség kíváncsi, hogy mikor fognak már hozzá ennek a vasuti átjáró hidnak az építéséhez, mert hiszen a lakosság életbiztonságáról van itt szó.

— **A vadászok adója.** A városi tanács a következő hirdetményt tette közzé: A birtokában levő, vadászatra alkalmas fegyverét megadóztatás céljából (Városház, 30. szoba) június hó folyamán mindenki köteles bejelenteni. Ezen bejelentést követőleg teljesített fizetés az 1908–1909 adó év, vagyis 1909. évi július hó 31-ig leendő érvényes. Vadászati jegy nyereséhez szükséges bejelentési lap a polgármesteri hivatalban szerezhető s a vadászati adó a fegyveradóval együtt a kir. adóhivatalnál fizetendő.

— **Esküvő.** Déri Ignác bécsi gyáros holnap, vasárnap délelőtt fél 12 órakor tartja esküvőjét a Deák Ferenc utcai templomban Popper Irma urhölgygyel, Popper Mór dr. debreczeni ügyvéd leányával.

Tegnap délelőtt esküvőtt örök hűséget Sinay Sámuel kedves és művelt leányának Sinay Annuuskának Kubinyi Béla. A házasság egyházi szertartásos részét Szele György református lelkész végezte, a násznagyi tisztet pedig Lestyán Adorján királyi közigazgató, kir. tanácsos és Schavel Károly nyug. táblabíró töltötték be. A fiatal pár az esküvő után a Magas Tátra vidékre utazott.

— **Évzáró ünnepély.** A debreceni felső kereskedelmi iskola ifjúsága e hó 10-én, délelőtt kilenc órakor az intézet tornatermében évzáró ünnepélyt rendez. Az ünnepély műsora: 1. Évzáró beszéd, Tarija Fábian Lajos Mór igazgató. 2. Népdalok. Előadja az énekkar. 3. Bíró előtt, Vályi Nagy Gusztávól. Előadja Polgár László felső o. t. 4. A Balaton háborgása, Mihálytól. Előadja zongorán Kovács Margit, a női tanfolyam növendéke. 5. Az utolsó sor, Váradi Annától. Előadja Braun Irén, a női tanfolyam növendéke. 6. Az ifjúsági körök jelentései és a pályázatok eredményének kihirdetése. 7. Jelentések Cyrano de Bergeractól. Előadják Steinhardt Aladár és Österseicher Mór középső o. tanulók. 8. Himnusz. Előadja az énekkar.

— **Öngyilkos menyasszony.** Aradról jelentik: Lapsits Valímia gazdag aradi román árvalány, egy aradi fiatal emberrel jegyben járt és mára volt kitűzve es-

küvőjük. Az árvaszék a leány örökségi ügyét máig sem intézte el és a vőlegénye miatt nem akart vele megesküdni. A menyasszony efeletti bánatában mérget ivott és meghalt.

— **Kazár Jenő** helybeli üveg és porcellán kereskedő eljegyezte Miskolcra Diósgyőry Csakó István nyugalmazott megyei levéltárnok kedves és művelt Ilonka leányát.

— **Munkások tömeges tüzelése.** Bécsből táviratozzák: A Sailer-testvéreknek Roseggergasse 23. szám alatt levő gyárában, a pincehelyiségben nagymennyiségű celluloid volt raktáron, amely eddig ismeretlen okból meggyuladt és felrobbant. — A láng egy pillanat alatt fölcsapott a pincéből az első emeletig, ahol munkások és munkásszonyok dolgoztak. A munkásnépség menekülni igyekezett, de a kijáróknál elérte őket a láng, amely nagyobb részüket elpusztította. Eddig tizenhárom halott és tiznél több sebesült az áldozatok száma. Az áldozatok többnyire még gyermekkorban levő fiúk és leányok.

— **Solymossy színész iskolája.** Solymossy Elek színész iskolai igazgató ma délben Debreczenbe érkezett, hogy megkezdje a színész iskolai beiratkozásokat. Jelentkezni lehet Szent Anna utca 22. alatt, délelőtt 10 órától 12-ig és délután 3 órától 6-ig. A beiratkozások egyelőre e hó 15-ig tartanak.

— **Meghívó** A debreczeni izraelita négyesület jótékony céljaira 1908. június 8-án, Pünkösd hétfőjén d. u. 6-tól este 10 óráig a Hauer féle „Royal kávéház” összes helyiségeiben kerti ünnepélyt (Garden Party) rendez, melyre az igen tisztelt közönséget ez uton hívja meg. Külön meghívók nincsenek. Belépti jegy uzsona szelvényvel együtt egy korona.

— **Egy asszony balesete.** Sulyos baleset érte Gáspár Lászlóné homokkeri asszonyt. A vasuti síneken akart áthaladni, de az egyik váltóban megbotlott és elesett, még pedig oly szerencsétlenül, hogy jobb karja eltört. Sérülésével beszállították a kórházba, a hol most ápolják.

— **A polgári kör junálisára** minden előkészületet megtett a rendező bizottság hogy az most is méltó legyen régi hírnevéhez. Gondoskedott a rendezőség arról, hogy a nagyérdemi vigadó ez alkalommal izlésesen és mégis gazdagon fol legyen díszítve. Napokkal ezelőtt szétküldötte a meghívókat, de mivel a legnagyobb figyelem mellett is megtörténik, hogy valaki tévedésből nem kapja meg a meghívóját, ez most is megtörténhetett, az ilyeneket fölkeri a rendező bizottság, hogy sziveskedjenek meghívójukért a kör helyiségébe (Piac utca 7. sz.) személyesen, vagy küldött által, vagy levélben jelentkezni.

— **A debreczeni-tiszalóki vonatok.** Az államvasutak debreczeni üzletvezetősége értesíti az utazó közönséget, hogy f. év június hó 15-ével a Debreczen és Hajdunánás közötti 4410. és 4409. számú motoros vonatokat, valamint a Tiszalók-Büdszentmihály közötti 4411. személyvonatot megszünteti. Ezek helyett forgalomba

Pongyola remek választékban 5 forint Halmágyinál.

helyezi a 4409. és 4410. számú személyvonatokat. A 4410. számú személyvonat Debreczenből este 7 órakor indul és este 9 óra 14 perckor érkezik Büdösmezőre. A 4409. számú személyvonat este 7 óra 45 perckor indul Tiszalókról és este 10 óra 13 perckor érkezik Debreczenbe.

— **Uj doktor,** Kovács Jenőt, Kovács Nándor helybeli gyógyszerész fiát tegnap avatták a jogtudományok tudorává a kolozsvári egyetemen.

— **Pünkösdi szórakozás.** Egy olajfestmény, melyhez hasonló jót és szépet ritkán van alkalmunk látni a legújabb érdekessége Letzter József fényképész nagyarányú kirakatainak, Kiss Áron püspök legutolsó fél év előtt készült fényképéről egy életnagyságú térkép, amelynek élethűsége csodálatos, színezése a legművészebb lett a műterem kirakataiban kiállítva. A nagy olajfestmény maga a művészi természetesség, amely díszére válik Letzter műterme jó hírének. A festményen kívül még rengeteg egyéb új kép is van kiállítva. Ugy hogy a pünkösdi ünnepek sétáló közönségének a legszebb szórakozás nyílik Letzter kirakatainak szemlélésében.

— **Köszönet.** Az iparostanulók megjutalmazására a helybeli asztalos és csizmadia ipartársulat 10—10 koronát, Némethy József fényképész ur 4 koronát volt szíves hozzám beküldeni. Fogadják nevezettek az adott összegekért úgy a magam, mint a megjutalmazandó tanulók nevében hálás köszönetemet. Debreczen, 1908. évi június hó 6 án. Dóczy Gedeon igazgató.

— **Az ügétőversenyekre** az Urkocsis Egylet rendes tagjai (az alapító tagoknak a jelvény szolgál belépti jegyül) belépti jegyül szolgáló tagsági jegyeiket átvehetik Kaszanyitzky Andor főtéri üzletében. Páholyjegyek mai naptól Békés Lajos uri divat üzletében kaphatók.

— **Betörés Derecskén.** Az elmúlt éjszaka a közeli Derecske községben nagy betörés történt. Szalovics Lajos fűszerkereskedését aláásták és onnan 400 kor. értékű fűszerárut loptak el. A csendőrség az ismeretlen tettesek kézrekerítése után széleskörű nyomozást indított és e közben az a gyanúja támadt, hogy a tolvajok cigányok voltak. Sikertől a lopott holmik egy részét a határban elásva meg is találni, de a tettesek eddig nem kerültek kézre.

— **Népesedés.** Debreczenben a múlt héten 41 haláleset történt, ezzel szemben született 32 fiú, 39 leány, összesen 75 egyén; így a lakosság természetes uton szaporodott 31 lélekkel.

— **Tűz az éjszakában.** Ma éjjel tizenegy órakor Pozsonyi Jánosnak a Nyil-utca 68. számú nádföldes háza kigyulladt és porrá égett. A tűzhöz kivonult a tűzoltóság, valamint a Vilmos-huszárezredtől is a készütség. A tűz oka eddig ismeretlen.

— **A Hentes és Mészáros ifjuság sárthörű juniálisa.** Pünkösdi másodnapján a Margit fürdő villany fényre berendezett Disztermében fog lezajlani. Mely ez alkalommal délszaki növényekkel és virágokkal lesz fel díszítve. A rendezőség mindent elkövet, hogy a táncmulatságon megjelenőknek egy feledhetetlen estét szerezzen. Belépti díj: személy jegy 2 kor.

család jegy 3 személyre 5 kor. Jó ízű étellekről és kifogástalan italokról a vendéglős gondoskodik. A jó Magyaros talp alá valót pedig Kiss Bsla és zenekara fogja szolgálni. S hogy táncosokban sem lesz hiány, erre biztosíték a táncolni kívánkozó ifjuság nagy sokasága. Kezdeté esteli 8 órakor. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri a Rendezőség.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonok s jóbarátok, kik felejtethetetlen jó férjemnek, apjánknak, nagyapánknak néhai Szikszay Albertnek temetésén megjelenni szívesek voltak és mély fájdalomukat enyhítették, fogadják ezuton is szíves megjelenésökért hálás köszönetünket. Özv. Szikszay Albertné és családja.

— **Meghaltak.** A debreczeni állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be: Szöllősi Mihály ref. 3 éves, Tóth Imréné ref. 27 éves, Paczi János ref. 27 éves, Róth Márton r. hath. 34 éves.

— **Ünnepi előadások a Bika szállóban.** Ma és holnap este ünnepi előadásokat tart a Bika szállóban működő Kabarett- és orfeumtársulat. Mindkét este fellépnek a Madison nővérek, amerikai meztelbas táncosnők, Tom Buthler, a közkedvelt komikus kerékpáros, Rica Giza, aki nagy sikert értett el az ujjainak adja elő, Perényi Nusi, az ujjain szerződött énekesnő, Gerő József, mulatságos kupléival és egy kacagtató bohózatban. Hétfőn este külön meglepetésben részesíti a közönséget az igazgatóság, amelyről röpcédulák utján értesül majd a közönség.

— **Csikes F. utóda** Szabó Lajos Török Bálint-ut. 2. jutányos árért elvállal ruhatisztítást, javítást és vasalást.

— **Dr. Katona Mihály,** sárospataki homeopata orvos, ismét megtartja rendelő óráját Debreczenben f. hó 11-ikén egész nap és 12-ikén d. e. 11 óráig Darabos-utca 55. sz. alatt, a hol különösen a tüdő és gyomorbetegségeken szenvedők nagy számmal szokták felkeresni a sikeres gyógyításairól jól ismert orvost.

— **A ki legolcsóbb kamatu törlesztéses kölcsönt** szándékozik felvenni birtokára, az saját érdekében előbb utóbb mégis a „Budapesti takarékpénztárak Képviseletéhez” kénytelen fordulni. Debreczen, Csapó-utca 12. sz. a. A hol mindentéle kölcsönügylek szakszerűen s a legelőnyösebb feltételek mellett intéztettek el.

— **Hol lehet jól étkezni?** kellemesen szórakozni?, a régi „Kispipa” jó hírnévnek örvendő vendéglő, e célra igen alkalmas. Debreczen, a nagyalomással szemben Petőfi-tér 10. Iztetes ételre tisztán kezelt italokra Kemény János vendéglős tárt karokkal várja vendégeit. Állandó tambura zeneestély minden nap tartatik.

— **A két ünneppon is nyitva van Letzter József fényképész műterme Piac utca 44. Ujfalu ház.**

— **Az Angol Királynő** pompásan berendezett fedett nyári kerthelyiségében, a mely valóságos látványosságba megy, pünkösdi első és második napján választékos villásreggeli, elsőrendű és figyelmes kiszolgálással állandóan a közönség rendelkezésére áll. Tisztelettel **Kaszás János** az Angol Királynő tulajdonosa.

— **Fényes butor üzletett** nyitottam Grosz József és Péter cég Debreczen Piac-utca 70. sz. alatt a hol szebbnél szebb modern és izléses butorok a legnagyobb választékban láthatók, felhívjuk a nagy közönség figyelmét a fenti cég mai hirdetésére.

— **Felhívjuk** a n. közönség szíves figyelmét Kazár Jenő üveg és porcellán kereskedőnek mai számunkban megjelent hirdetésére.

— **Vissza jutalomkönyvek** leg. nagyobb választékban Antalffy József könyvkereskedésében kaphatók.

— **Tanuló felvétetik** Antalffy József könyvkereskedésében (Piac-u. 44)

— **Szülők és tanulók figyelmébe!** Használt tankönyveket legmagasabb árrban vásárol **Aczél Henrik modern antiquáriuma.** Piac utca a ref. kistaplommal szemben.

— **Nizzai virágosarnok és nagy kertészet.** Debreczenben, Főter a „Fehérló” szálloda mellett megnyitott ott minden időben az idény legszebb virágjai mindig frissen metszve, ugyszintén a legszebb és legnemesebb szoba és kerti dísznövények, pálmák a legjutányosabban kaphatók. A legizlésesebben kötött menyasszonyi, névnapi, eljegyzési, lakodalmi és mellekrok, virágrendezetek és minden néven-nevezendő virágmunkák élő és művirágból pontosan a kívánt időre vidékre is házhoz szállítanak. Csokorrendezetek, virágkosarak, Jardinierék. Legdivatosabb asztaldíszítések társasbédők, bankettek, vigalmak és lakodalmakra. Teremdiszítések bálók, ünnepélyek és társasestélyekre. Praeparált szalonpálmák, virágkötészeti cikkek. Ünnepi, gyász és pompakoszorúk.

— **Egy 6 gimnáziumot** végzett tanuló gyakornokul felvétetik. Grosz Nagy Ferencz gyógyszerárában Debreczen, Kossuth utca.

— **Uj női felöltő divatterem** nyílt városunkban Kovács Gyula és Társa cég alatt. Kovács Gyula külföldön és Budapesten elsőrangú női felöltő cégeknek sok éven át mint vezető szakférfi működött, társa, sógornője pedig Zádor Lajosnál valamint utóda Molnár Ferencz uraknál sok éven keresztül a női felöltő osztályban volt alkalmazva. Mindketten gazdag tapasztalattal érvényesítendő; főttörésvük az lesz, hogy a t. hölgyközönség igényeinek megfeleljenek és nagybecsű bizalmát kiérdemeljék. A cég mai lapunkban közölt hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Gumi gallérok** és Gumi köpenyek óriási választékban érkeztek Halnagyi Sámuel női felöltő áruházában.

— **Olla!** a legtekéletesebb gumi különlegesség, nem szakad s így feltétlenül megbízható. Főraktár: Schön Sándor Debreczen Piac-utca 12. Stencinger ház. Keztyű, kötszer- és orvosi műszertára.

— **Valódi amerikai és angol tennis lapda verők (rakettek) lapdák, hálók és teljes tennis pálya felszerelések a legjutányosabban Mentze Henrik áruházában Kossuth u. 4. szám.**

— **Péncz, szivar és cigaretta tárczák, női kézi táskák, kézi bőrröndök, utazási kellékek és pipere cikkek a legolcsóbban beszerezhető Mentze Henrik újdonságok áruházában Kossuth u. 4. sz.**

Vigyázz! Kékre festett kirakat.

Kossuth- és Batthyányi-utca sarok, színházzal szemben.

A ki szé et, divatosat jól és olcsón akar vásárolni a Pünkösdi ünnepekre, úgy keresse fel multhatatlanul ezen üzletet. mert mesés szép napernyők 90 kr.-tól, selymek blousra, csipre blousok, harisnyák, Keztyűk, szövetek, delinek és sok minden más újdonságok dus választékban állanak a nagyérdemű közönség rendelkezésére.

Vigyázz! Kékre festett kirakat.

Molnár V. J. és Társa

fők üzlete

Vigyázz! Kékre festett kirakat!

— **Gummi különlegességek** Györfi Sándor kötszerésznél Simonffy u. 2. sz. a

— **Új virág és festő minták** nagy választékban, kölcsön kapható Thaisz Arthur papirnagykereskedésében „Bika” szállóda mellett.

— **Azsiában**, hatalmas nagy nép lakik, mely roppant birodalmában saját területén kifejtett kulturával dicsekszik. Noha ezen népnek a chinaiaknak sajátos szokásai, gyakran kigunyolásnak vannak kitéve, mindazonáltal beszédjük egészen logikai, korrekt. P. o. ha egy chinai barátjának az egészsége felől tudakozódik, kérdezi: „Gyomrával ön meg van elégedve”? A gyomor rendszeres működése nálunk az egészséggel egyöntetű és e tekintetben nekik igazuk van, mert tényleg a gyomor egészsége az, melytől az ember jó érzése függ. Ép ezért legosekélyebb rosszullet idejekorán figyeltesse nek és háriitassék el. Az emésztő szervek rendezése, szabályozására legpompásabb a Doctor Rosa belzsam, mely Fragner B. cs. és kir. udvari szállító prágai gyógyszer-tárából valók. Az a helybeli gyógyszer-tárakban is kapható. — Lásd a hirdetést.

VILLAMOS SZINHAZ.

Az Uránus mai „jótékonycélu” előadásainak ünnepi műsora. 1. Élet a középtengeren, (tanulságos). 2. Te vagy a legjobb testvér, (életkép). 3. A szép gépiró kisasszony, (bohózat). 4. Az öreg színész, (dráma). 5. Aladin és csodalampája, (színes, mese). 6. Aranyország. (Színes látványosság). 7. Kivánság teljesítése, (bohózat). 8. A bogarászó tanár, (Színes). 9. A kutya hűsége, (megható történet). 10. Utazás hegyen és vizen, (bohózat). 11. A szerelem hatalma, (dráma). 12. A kis soffér, (bohózat.) Műsor áltózás fenn tartva. H. lyarak mint rendezés. Előadások kezdete delután pont 3 és 5 órakor. Minden előadást 1 es fél órát tart. A mai előadások tiszta bevételéből egy rész a pénzüntzeti tisztviselők nyugdíjalapjára megy.

— **Jótékonycélu és ünnepi előadások az „Uranusban”** A városunkban időző pénzüntzeti tisztviselők tiszteletére és a nyugdíjalapjuk javára, másfélórás jótékonycélu nagy ünnepi előadások lesznek az Uranusban. Ezen alkalmából egy pazar fényes és előkelő műsor kerül bemutatásra mely 12 szebbnél szebb képből áll, köztük 3 gyönyörűen színezett nagy kép van. E dísz előadások rendezés helyárák mellett lesznek megtartva. Az előadások kezdete pont 3, 5, fél 7, és fél 10 órakor Holnap hétfőn d. u. ugyanezen órákban 1 és fél óras nagy ünnepi előadások, rendezés helyárákkal. Kedden új től teljesen új műsor.

IRODALOM.

Banknóta. Csinos kis dal jelent meg ily címen Kovács László debreczeni bankhivatalnoktól. A dallamos, bebizelgő muzsikájú kis dalnak mely valószínűleg hamarosan népszerű lesz, itt közöljük a szöveget:

Ide cigány, füstös cigány lantostól,
Ne sajnáld a vonódat a bankostól,
Muzsikálj be a szívébe-lélkébe.
Egy jó nótát a bubánat helyébe.

Huzzad cigány a legeslegjavából,
Hadd tudják meg a muzsika szavából:
Bankos fiu valahány a világon
Százszor kifog minden csalfa kislányon!

TÖRVENYKEZES.

A reklámbankó. Furfangos módon csapta be Zámbo Lajos hajduböszörményi rovott multu festősegéd Fekete Ferenc gazdálkodót. — Egy négyrét összehajtott 100 koronás reklámbankót akart Feketével felváltatni és mivel Feketének nem volt annyi pénze, tíz koronát kért tőle kölcsön, amit meg is kapott. Mikor Fekete kérte a pénzt, elmentek együtt egy boltba váltani, de ott megmondták, hogy az nem valódi 100 koronás, hanem reklámbankó. Fekete feljelentette a csaló festősegédét és ezt a bűnygyet ma tárgyalta a debreczeni törvényszék büntető tanácsa Oláh Miklós dr. elnöklésével. A vádlottat, aki beismerte a csalást, a törvényszék négy havi fogházra ítélte. — Zámbo felebbezett.

REGENY-CSARNOK.

Az alpesi Vampyr.

24. **Regény.**

A négyes végével a háziasszony nyujtotta karjait Vilmának, enyelegve egy másik terembe léptek. Amadeo Violetta-hoz jött és sétára kérte, karját fölajánlva. Albert s a két más ur kissé bosszusan fogadták ez ellenök tett támadást, de neheztelni nem lehetett; a teremben általános séta volt.

A terem közepéig érve, Amadeo Voilához hajolva, meghalkítá lépteit, ellenállhatatlan mosolya kíséretében így szólt: Csodalom, hogy valahára társaságban találom önt Viola, — de azt a makacs gyűlöletet, melylyel irántam viseltetik, mégis jobban bámulom. Mily édes örömet szeretném reményleni, hogy megváltoztatja nézetét és meghallgat engem valahára.

Viola arca lángba borult e nem várt megszólításra, azelőtt mindig kerülte Amadeoval a négy szemközti létet, hogy ily kérdést ne intézhessen az hozzá s ime ez a legnagyobb társaság közepett beszél vele oly dolgokról, a mit sohasem akart volna tőle hallani.

— Feleljen! könyörgött a spanyol, forró lehelletével majdnem homlokát érintve a fiatal özvegynek.

(Folyt köv.)

Közzgazdaság.

Terményfőzsdé.

Schwarz E. debreczeni bizományos távirati jelentés
Budapest, 1908. június 6

Készaru ártartó. Az ország több részében ugyan volt némi eső, egyes vidékeken azonban oly nagy a szárazság, hogy a termés veszélyeztetve van s ha még néhány napig késik az eső, ugy az teljesen tönkre megy. Ennek folytán sok vélemény vásárlás történt, a határidők nagyon szilárdan zárulnak.

1908. októberi buza	10.61. 62
1908. áprillisi buza	—
1908. májusi buza	—
1908. májusi rozs	—
1908. májusi rozs	8.97—98
1908. áprillisi zab	—
1908. májusi zab	—
1908. októberi zab	7.44—45
1908. májusi tengeri	—
1908. júliusi	6.67.—68
1908. szeptemberi tengeri	—
1908. augusztusi rozsza	—

Találmányok

Borivóknak a bor keveréséhez!

MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
SAVANYÚVIZ

A csupa egyetűs
kőszembetű
a bor savanyóságát,
íze kellemesen passz.
Nem forti a bort.

Dr. G. Schmidt
Fül-és Hasi Orvos Főle

Fülolaj

Csaka a legújabb
eljárás a fül
gyógyászatában
egyedül időszerű
süketséget,
fűlfájást,
fülzúgást,
és nagyothallást
meg idült állapotokban
Egyedül kapható újonnan 200

Dr. Rothschnek V. Emil utóda
gyógyszertára Debreczenben.

Eladó ház.

Hajduböszörményben fő-ut-
ozán 1986. számú bérház kedvező
fizetési feltételek mellett

szabad kézből eladó.

Ugyanott kissebb-nagyobb üzlet-
helyiség raktárral és szép utczaiz szobák
1908. július és augusztus 1-től kiadók.

Értekezhetni **Borsy Imre** tulaj-
donossal levélelileg, Makón, Csanád m.

„Kufeké”. Egyedül

a „Kufeké”-gyermeklisszettel való ápolás óvja a gyer-
meket hatáson haszfolyástól, hamasnéstől, bé hurut-
tól, stb. „A csecsemő” című tanulságos füzet
ingyen kapható az árusító helyeken, vagy **R. Ku-
fekte**-nél, Wien, III.

Pályázat építkezésre.

A debreczeni ref. kollégium tulaj-
donát tevő tiszadadai haszonbérleten
a bérliő lakásának mintegy 4000 korona
értékű átalakítási munkálatára a kol-
légiumi gazdasági tanács építetű bizott-
saga ezennel zárt ajánlati verseny tar-
gyalással egybekötött pályázatot hirdet.
Az átalakítási munka némely falrészek
kicserelésére, új ajtók, ablakok és pad-
lózás készítésére s több apró javításra
szorítkozik. A részletes anyag és munk-
lelőirányzat megtekinthető naponta
delután 3—4-ig a kollégiumi gazdasági
tanács jegyzői irodájában, ahová a 200
korona óvadékkal ellatott zárt ajánlatok
is beadandók **f. hó 20-ik napjának
delután 4 órájáig**. A kollégium
gazdasági tanácsa fentartja magának
az ajánlatok közötti szabad választást.

Debreczen, 1908. június hó 6.

A ref. kollégium gazdasági tanácsának
építetű bizottsága.

szabadalmazására vagy értékesítésére előtt ugy Ma-
gyarországon, mint bármely külföldi államban
forduljon a

„SZABADALMI UJSÁG”

szerkesztőségéhez Budapest, VII. ker. Erzsébet-körut 26. sz.
Kérje a „Szabadalmi Ujság” ingyen mutatónyvát.

P Ü N K Ö S T.

Irta: **Csiky Lajos**, theol. akad. dékán.

Egy idegen nyelvből átvett szó áll a cikkünk élén, a mely szóról nem mindenki tudja, hogy hol vette az magát, hogy mit is jelent az tulajdonképen?

Pedig ez a szó annyira átment már szivünk vérébe, annyira átjárta lelkünk gondolatainak világát, annyira hozzá tartozik az a keresztyénség váltságmunkájának nagy épületéhez, hogy ha nem volna ez meg, félben maradt mű, betetőzetlen épület volna az általunk ismert lelki és anyagi világ föltétlenül legdicsőségesebb alkotása: a keresztyénség.

Pünköszt!

Görög nyelvből átvett szó ez, s azt jelenti, hogy ötvenedik.

A pünköszt napja ötvenedik nap husvét napja után.

Husvét ünnepére feltámadott Jézus halottaiból; azután negyven nappal, áldozócsütörtökön felszállott tanítványai köréből a menybe; és ismét tiz nappal ezután, pünköszt ünnepének reggelén, kettős tüzes nyelvek alakjában alászállott az Ur tanítványaira Istennek szentlelke, hogy legyen erejük, bátorságuk szembeszállani háborgó zivatarral, zugó szélvészszel, hogy merjék hirdetni a keresztyénség hatalmas tudományát, mely hadat izen a sötétségnek, visszaveri rejtekeibe a babonás tudatlanságot, üldözi a farizeusi gögöt s a sadduceusok hiu hitetlenségét, kimutatja az üresfejű irástudók tudományának semmis voltát, s a léha papifejedelmek trónját megingatja.

Pünköszt ünnepével nyert befejezést a Krisztus által megkezdett váltságmunka; ez ünneppel ütötte rá a jóváhagyás, a teljes megerősítés pecsétjét a mennyei Atya az ő szent Fiának, a Jézusnak munkájára; ez ünneppen vált valóra a szentek reménysége, az idvezült lelkek boldog várakozása, mert pünkösztel érkezett meg az idők teljessége, hogy a mit az emberiségnek az elvesztett-paradicsomba visszavezérlése céljából elhatározott az Atya, a minek munkáját legnagyobb részben elvégezte a Fiu, ugyanazt, újra összekötve a mennyet a földdel, végezze be áldó, erősítő tevékenységével a Szentlélek.

Azalatt a tiz nap alatt, míg Jézus áldozócsütörtökön felszállván a mennybe, pünkösztig nem szállott alá a Szentlélek: árva volt a föld, árvák voltak a föld gyermekei. Mintha csak elzárultak volna az egek kárpitjai.

De, imé, pünköszt ünnepén megnyilatkozott újra az égi hatalom kegyelme; fölnyílt a kárpit, s a borongó homályt nyári meleg zsongó világossága, a bántó aggodalmat édes öröm, a csüggedést bátorság, a kietlen szürkeséget élénk színek pirossága váltotta fel.

Ezért is nevezzük pünkösztnek a napját „szép piros“ pünköszt napjának.

Élet, erő, elevenség fakad annak a nyomán.

És ha az emberek mind újra és újra levetkezik magokról a szentléleknek öltözetét, s elmerülve a testi-ekben, egyedül a világ mammonjának viszik lelkök áldozati ajándékait: bizony-bizony jó, ha évről-évre fölzendül templomainkban az a szép énekszó:

„Jövel Szentlélek Ur Isten!“

Bizony, jövel is mi hozzánk, Szentlélek Ur Istent, hiszen olyan gyöngék, csüggetegek, bártortalanok, ingadozók vagyunk, amint az élet utjain zarándokolgatunk előre, téveteget ösvények felé térve ki, uttalan utakon bukdácsolva.

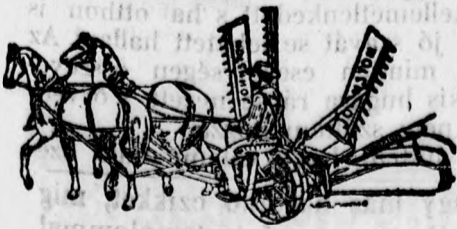
Szükségünk van erőd támogatására, szavad biztatására, szereteted vigasztalására.

„Jövel Szentlélek Ur Isten!“

Ne hagyd el soha a világot, óh léleknek Lelke! Ne engedd meg soha a világ gyermekeinek, hogy egészen és egyedül csak az anyagiakban merüljenek el, hiszen oly igen rideg, oly igen élet nélkül való ez az élet, ha a fennszárnyaló lélek gondolatai napsugarakkal nem vonják be egének azurját.

Szép piros pünköszt ünnepe, hozz mi reánk áldást, s hagyd is azt meg nekünk, hogy már e földön lehetőleg elérjük a boldog idők ama szent teljességét, melyben zavartalanul láthassuk és előre izlelhessük a megnyilatkozott egeket és azok örömeinek édességét.

Legjobbnek elismert Planet tengeri-, és répakapák.

Világhírű amerikai Johnstone kéveköltő- és marok-rakó aratógépek (melyekből a csanádmezei gazdák aratógépszövetkezete is 110 dbot rendelt meg) Johnstone tüka-szálók, széna gyűjtők, aratógép alkatrészek

Ingyen aratógép kezelő tanfolyam.

kizárólagos nagy raktára:

Ráhmor Sándornál

Debreczen, Piac u. 26. (Nagytrafik udvar.)

Bäoher-Mellohár és Johnstone gépgyárak képviselője.

A Magyar Államvasutak gépgyárának kerületi képviselője.

A legnagyobb áldozat.

Írta: **Dr. Vértessy Gyula.**

A legszorosabb kötelék fűzött Bertalan Zoltánnal össze: a gyermekévek barátsága. Apró gyerekek voltunk, mikor megismerkedtünk. Az öreg Bertalan ur, aki professzor volt a kisvárosi gimnáziumban, sógorságot tartott az apámmal; csak afféle magyar sógorságot, és mikor arra került a sor, hogy engem kivégeznek a falusi iskolából és beadjanak a városba, hát akkor az apám egyenesen bevitt a professzorékhöz és ott hagyott kosztot, kvártélyon.

— Nekem is van egy ilyen fiam, mint ez, ellehetnek együtt!

Igy kerültünk össze. S azután az első gimnasiunmól kezdve, végig az iskolákon, nem is váltunk el egymástól soha.

A gyermekévek mennyi kedves apró dolga fűzte ezt a kapcsolatot egyre szorosabbra! A sok tavasz, a melyet együtt üdvözöltünk, a sok ős, a melyet együtt sirattunk meg. A sok bohóság s a sok közös hangulat, mely egyszerre aranyozta be mindkettőnk ifjúságát.

S az első vers és az első szerelem, melyet egymásnak bevallottunk hűségesen. S a nagy szomorúságok, mikor az ideálok ahelyett, hogy hozzánk jöttek volna, a hatodik és hetedik gimnázistákhoz, hát férjhez mentek, holmi nagy bajusszos, jó állású léhütőkhöz, akik pedig talán fordítani sem tudtak Horatiusból! Milyen aranyos, boldog idők voltak ezek! Kis örömmel, kis bánatokkal, melyek akkor olyan nagyoknak tűntek fel!

S hogy pezsgett bennünk az életkedv, hogy lobogott szemünkben a fiatal-ság lángja, és hogy tudtunk örülni az életnek!

És szeszélyes, bohó ifjúságunk verőfénye hogy bearanyozta azokat a bő csinyeket és kópéságokat, amelyeket együtt követtünk el.

Ezeket az időket nem lehet soha feledni! S hogy tulajdonképpen milyen végtelen kedvesek is voltak, csak akkor tudtuk meg, mikor már a hátunk megett voltak és mikor már csak emlegettük őket.

Mikor már itt jártunk az egyetemen fent Pesten! Akkor már nem volt velünk a mi kedves professzorunk. Bertalan ur odalent maradt a kis városkában, az akáczász temetőben, ahol olyan jól álmodozhat az ő kedves klasszikusairól. És a néni felköltözött ide a fiával és a kis leányával együtt.

Mit is csináljon egyebet egy szegény tanár özvegye? A nyugdíjból maga is alig élhet meg, nem hogy még a gyermekeit tudná taníttatni. Pedig Zoltánnak az egyetemre kellett járnia, kis hugának, annak is végezni kellett a tanítóképezdét, hogy valami lehessen belőle.

— Hogy megélhessen a maga ember-ségéből — mondta a néni, — mert higgye el kedves öcsémuram, hogy nincs kinosabb valami, mint mikor egy szegény leánynak férjhez kell mennie akárkihöz, csak hogy megélhessen! Vilmának végeznie kell! Ha azután megszeret valakit és az el bírja őt tartani, anélkül, hogy tanítania kellene, akkor dobja sutba a diplomáját.

S a kis Vilma tanult is szorgalmasan! Ő volt a házban a napfény, az ő kedves egyénisége tette olyan végtelen kedvessé a mi kis otthonunkat. Igen, a miénket, mert én is mintha már a családdhoz tartoztam volna. Ott laktam, ott étkeztem náluk s miúdig együtt voltunk. Valóságos oázis volt ez a mi kis laká-

sunk a nagy város hideg pusztaságában, ahol elepedhet az idegen egy nyájas szó, egy szeretetteljes tekintet után. A mi kis családukat, mint valami aranykeret, úgy vette körül a kölcsönös szeretet.

A néni mind a hármunknak az édes anyja lett volna s bizony-bizony mikor a tanár urat emlegettük, könny csillogott mind a hármunknak a szemében, mintha csak a közös édes apánk emlékének áldoznánk könnyekkel.

Különösen Zoltánnal mintha valóban testvérek lettünk volna. Én mintha csak a bátyja lettem volna. Egy évvel idősebb is voltam nála és valamivel komolyabb is. Mikor néha nagy ritkán okunk volt rá, együtt leczkértettük a mamával. Mint például egyszer is karácsonykor, mikor egy egész selyemruhára valót vett a kis hugának.

Leszidtuk csunyán! Hogy lehet olyan pazar! Bizonyára volt husz forint a szövet! Ő hogy megkínlódik érte és így kidobálja a pénzt. Husz forintért tíz éjszakán át ott van a szerkesztőségben reggeli három óráig és így becsüli meg ezt a keservesen szerzett pénzt!

Nevetve mentegette magát:

— Telik! Felemelték a fizetésemet! Most már nyolczvanat kapok! Az ügyvédnél még huszat, ez kerek száz forint! Anyácskám, urak vagyunk! — S mint valami bohó gyerek, átkarolta az anyját és mindenáron tánczolni akart vele.

— Urak vagyunk, urak vagyunk! A jövő negyedre jobb lakást is bérelhetünk. Oh, ez nagyon boldog karácsony volt! Csak a mama látta mégis jónak megjegyezni:

— De a jogot azért el ne hanyagold, fiam! Mert mégis az az első!

— Végezem azt is! — S csakugyan tudott magának annyi időt fordítani, hogy az első doktorátusra is elkészült.

Ebben az időben valóságos hősi munkát végzett a szegény fiú. Éjjel a szerkesztőségben dolgozott, nappal az ügyvédnél és este tanult.

Sokszor fedtettem is, hogy így tönkreteszti magát, de ő nevetve felelte:

— Rajtam nem fog ki semmi! Erős vagyok, kibirok én mindent! A jó Isten jól megteremti a szegényeket! Tudja, hogy sokat kell dolgozniok, míg elérnek valamit.

Erős is volt s úgy látszott, mintha hatalmas vállalai kétszer annyi terhet is megbirtok volna.

Csak az arca volt mindig sápadt az éjjeli munkától. Mondtuk is neki, hogy hagyja ott a lapot és dolgozzék csak az irodában:

— Hogyne! Ötven forintból meg lehet élni! Csak hagyjatok békében! Ha a kezemben lesz az ügyvédi diploma, majd ott hagyom!

De engem egyre jobban bántott a rossz kinézése. És mikor egy este megint erről a dologról beszélgettünk, komolyan mondtam neki:

— Hátha akkor már késő lesz? Tönkreteszted magad és véged lesz! Vagy nem törödsz te azzal a fájdalommal, amit nekünk okozhatsz?

— Ne félj, nem okozok! Kutya-bajom sincs!

Mosolygott is hozzá, mikor mondta, de mintha a mosolygáson áttört volna valami mélabus szomorúság. Kis idő múlva újra megszólalt:

— Nem jó az, ha az emberek nagyon szeretik egymást!

Nem beszélhettünk tovább, mert bejött az édes anyja és előtte nem akartunk ilyen dolgokról beszélni.

A néni leült a fia mellé s elkezdte a haját simogatni s beszélt hozzá szeretettel, gyöngédséggel:

— Ugy-e, majd leteszed az ügyvédi vizsgát! S azután nem dolgozol éjszaka! Könnyebben fogod megkeresni a kenyerünket! Elszorul a szívem, mikor látom, hogy mennyit kell dolgoznod értünk. Lásd, milyen teher vagyunk mi neked! De mit csinálunk? Én nem tudok keresni, a hugod se tud még, de lásd, inkább keresnél te is kevesebbet, csak ne dolgoznál ennyit.

— De hiszen én nem is dolgozom, — mondta tettetett jókedvvel, — csak úgy látszik, mintha nagyon el lennék foglalva!

— Édes gyermekem, csak ne erőltessd meg magad!

Átölelte és meleg szeretettel csókolgatta.

— Édes jó fiam!

Zoltán, akit máskor egészen felvidított az édes anyja becéző szeretete, most szomorúan, komoran nézett utána:

— Szegény anyám! Miért is szeret engem? S én is miért szeretem? Bolondság ez a nagy szeretet!

— Te beszélsz így? Te, aki csupa jóság, csupa szeretet vagy?

— Elég baj! Hogy fogunk tudni meglenni egymás nélkül?

— Egymás nélkül? Hát ki akar elmenni?

— Senki se akar; de mindenkinek el kell mennie. S hogy fájhat az örök válás azoknak, akik nagyon szeretik egymást! Mikor majd egyikünk vagy másikunk elmegy oda, ahová csak egyedül lehet menni. A hideg, szűk koporsóba, amelybe be nem nyulhat többé se a barátság, se a szeretet láncza. Eltépődik a láncz, leperdül egy szem az élő lába elé és azzal vége. A többit bezárja a koporsó. S miért nyuljanak az élők könnyes szemmel ezután az egy lánczszem után? Jobb, ha nem szeret senki!

Lehordtam, amiért ilyen gondolatokkal foglalkozik, de ettől a naptól fogva kiirthatatlan meggyőződés gyanánt ült a lelkemre az a gondolat, hogy Zoltánnak valami baja van, mert egészséges ember ritkán foglalkozik a halál gondolatával.

Mit nem adtam volna érte, ha valami biztost tudhattam volna meg! De nem lehetett! Titkolózott és dühös volt, ha kérdeztem. Sőt egyszer szinte le is szidott, hogy mit gyötröm én őt folyton a kérdezősködéseimmel:

— Kezdesz kiállhatatlan lenni és legkevésbé sem sajnálom, hogy elválnak.

Akkor mondta ezt, mikor kineveztek egy vidéki törvényszékhez és én készülődttem az elutazásra.

— Jó, hogy elmegy! Mert a barátság nem jogosít fel arra senkit, hogy a másinak ezen a réven kellemetlenségeket okozzon.

Elválásunk is meglehetősen hideg volt. Még csak ki sem kísért a vasúthoz, azt mondta, hogy sok dolga van. Kezet fogott velem és elment.

— Nem ismerem rá, — panasztam a néniemnek.

— Én sem — mondta ő könnyezve. — Nem az én kedves jó, szelíd fiam már! Más, egészen más! Hiszen maga is látta az utóbbi időkben.

Csakugyan más volt! Szinte készakarva kellemetlenkedett s ha otthon is volt, egy jó szavát se lehetett hallani. Az anyjával minden csekélységen összeveszett, a kis hugára rá se nézett, s örvendett, ha nem szóltam hozzá.

Azt hittem, hogy valami muló sze-

Senki ne vásároljon

addig könyvet, zeneművet, levélpapírt, vagy más hasonló cikket, míg előbb **Azóél Henrik antiquariumát** (Piacz-u. a ref. kistemplommal szemben) fel nem kereste, ahol minden e szakmába vágó cikkek mesés olcsó árban kaphatók. — Tessék próbát tenni. Telefon 576.

szély az egész. S alig érkeztem meg álmáshelyemre, irtam neki egy hosszú, szeretetteljes levelet, őszinte baráti bizalommal kérve, hogy írja meg nekem, mi bántja.

Hetek múlva felelt rövid, pár sorban; megírván, hogy neki nincs ideje levelezgetésekre; meg azután, hogy nincs is semmi írni valója.

— A faggatásaidat pedig, kérlek, ne folytasd! Mondtam már ezerszer, hogy semmi bajom sincs!

S ettől az időtől kezdve vége lett a mi barátságunknak! Ha néha febrándultam Pestre s meglátogattam őket, Zoltán, ha neszét vette ottlétemnek, haza sem jött. De ha találkoztunk is, nem volt köszönet a találkozásban.

Alig beszélt; legfeljebb a lehető legközönyösebb dolgokról. Ha valami érzelmesebb dolgot hoztam elő, fanyarul etromfolt:

— Ne éretlenkedjünk! A mi korunkban már komédiázás az efféle! Taplós a szivünk és mételyes a lelkünk. Ne nyuljunk mi tiszta dologhoz.

S míg azelőtt a legkedvesebb ebédet ettük végig a kedves, barátságos családi körben, most valóságos vértanúság volt náluk végigenni egy ebédet. Zoltán nem beszélt semmit; ha szóltak hozzá, dörmögve felelt, s Vilmácska, akivel az előtt úgy eltréfált, remegett, ha hozzá szólt, mert csak szidta, korholta.

Szegény néni nem győzött panaszkodni, hogy micsoda szivtelen, goromba ember lett a fia:

— Bizonyára valami átkozott szerelem! S azt hiszi, hogy miattunk nem nőstülhet! Pedig dehogy nem; mi majd eléldégelnénk valahogy, ha nyomorogva is, csak ő lenne boldog! De soha sem lesz! Beteg ő, beteg én látom! És még sem vigyáz magára! Reggelenként jár haza! A szerkesztőségéből még kávéházba megy, vagy mit tudom én hová.

Egyszer előtte is panaszkodott, mire Zoltán felugrott és kijelentette, hogy holnap elköltözik.

És, mint a néni később megírta, csakugyan el is költözött. Szegény néni, keserűséggel csapta oda a levél végére:

— Nem az én fiam! Ahogy szerettem eddig, úgy nem szeretem most! Lelketlen, rosz gyerek!

Csak a kis Vilma mentegette:
— Nem rosz, csak szeszélyes! És talán beteg is! Istenem, ha beteg lenne szegény!

S csakugyan beteg volt. A nénitől kétségbeesett levelet kaptam, hogy Zoltán beteg, menjek fel.

Mikor beléptünk hozzá, durva kacagással fogadott:

— Azt hittétek, hogy haldoklom? Még nem! Vagy a pénzem akarjátok? Vagy koporsót akartok méretni? Még most se hagynak békében! Menjete, nem kelletek!

Az orvos megkért, hogy ne gyakran látogassuk meg, mert látásunk izgatottá teszi.

— Mi baja van? — kérdeztem a doktortól, mikor magunkra maradtunk.

— Szivbaj! Gyógyíthatatlan! Két éve megmondtam neki, de nem vigyázott magára. Pedig még huzhatla volna!

— S nincs segítség?

— Nincs!

A doktornak igaza volt. S a szerencsétlen még halála előtti napon se akart látni bennünket és mikor az édes anyja a fejére tette a kezét és meg akarta simítani a homlokát, végső erejével taszította el a kezét s úgy suttogta:

— Bosszant, ha hozzám érsz!
És úgy halt meg, hogy a falnak fordult, hogy minket ne is lásson.

Az édes anya azért csak édes anya maradt, bárhogy bánt is vele a fia, és napokig nem lehetett a fájdalommal birni.

De akkor azután egyszerre mintha megnyugodott volna.

— Jobb neki ott! Itt úgy is gyűlölt bennünket!

És az én fájdalomamba is belevegyült ez a megnyugtató érzés: hiszen ugy sem szeretett!

S már kezdtem belenyugodni a szegény fiu halálába, mikor a temetés után néhány napra a gyászos édes anya egy lepecsételt levelet küldött nekem, amit a fia írásai között találtak nevemre czimezve.

Ő írta, halála előtt, talán néhány héttel.

„Emlékezel — írja a levélben — mikor egyszer arról beszélgettünk, hogy jobb, ha senki sem szereti az embert? Akkor nap tudtam meg, hogy gyógyíthatatlan beteg vagyok. Senki sem sejtette, de én tudtam. Egészségesnek látszottam, csak belül volt vége mindennek! Ekkor határoztam el, hogy nem akarok nagy fájdalmakat okozni azoknak, akik szerettek. Mert nagy fájdalom elválni attól, aki jó, szelid, kedves, önfeláldozó volt hozzánk. Azt akartam, hogy gyűlöljenek meg a halálom előtt. Talán sikerült. Ámbár a ti szeretetetek aligha lesz gyűlölet. Legfeljebb így, halállommal nem okozok akkora fájdalmat. Még az utolsó perczben sem fogom magam elárulni. Meglásd, milyen erős leszek! Meg se csókolom az ő áldott kezét, úgy megyek el utamra. Csak ha valami parányi megél a lelki részből, ez fog ott lengeni örökké fölöttetek, közöttetek, örök szeretettel, örök áldással. . . De nekik valahogy ne szólj erről a levélről.”

Dehogy szólok! Szivökön talán csakugyan hegeszti a sebet az a tudat, hogy Zoltán rosz volt, szivtelen volt és nem szerette őket.

Miért irt nekem is? Miért kellett a halottnak árulkodni az előre? Hogy most azután vonagló, kínos fájdalommal gyászoljam a szegény fiut.

Napsütésben.

*Heverek, heverek becsukott szemekkel
Hanyalt a fűvön.*

*Sárga napsugarak ostromló nyilait
Mosolyogva türom.*

*Hunyt szemeim előtt kék-piros vonalak
Futnak, futkároznak, —*

Valami titkos nagy abc böttüi,

*Kik nekem intésül, tán a sors könyvéből,
Írásokat hoznak.*

*Nagy az a tudomány, nagy írástudomány
Minden más felett,*

Mely csak leolvassa ezeket a lengő

Írásjeleket.

S iskola se kell és tanár se kell hozzá,

Csak így behunyt szemmel

Átadja magát az akaratlanságnak

*S hullongó pontokból, ringó vonalakból
Mindent tud az ember.*

*Szünet. Szempillámra biboros változás
Fátyola terül.*

*Napsütött orcámat incselkedő szellő
Babrálja körül.*

Illatozó selyme hull simogatólag

Hull lágyan fölébe,

Mint egy szőke kis lány fonatos hajának

Ide-oda lengő, szellővel enyelgő

Bojtbakötött vége.

Szavay Gyula.

Husz év után.

Írta: Vándor Iván.

— Soha sem fog megházasodni?

— Nem.

— Rosszul teszi barátom. Igaz, hogy a nőtlen élet nem jár felelőséggel; igaz, hogy a legényember csak saját magának tartozik számadással, az is igaz, hogy ez kényelmes és szép dolog. De gondolja meg, még a férfi sem marad örökké fiatal. Szerencsére maguk is megvéntülnek, nemcsak mi asszonyok. Mit fog csinálni, ha egyszer egy csunya, ködös őszi napon beteg talál lenni? Akkor jól jönne egy hűvös, fehér asszonyi kacsó, a mely végigsimítaná a homlokát. A legesőkönnyösebb agglegény is megbánja egyszer, hogy nem hozott asszonyt a házhoz, csakhogy akkor már rendesen elkészt vele. Magánál még nincs késő; siessen, a mig lehet.

— Rendkívül hálás vagyok a jó tanácsáért. A mi a házasságot illeti azonban, azt tartom, hogy az komoly dolog, azzal tréfálni nem szabad; komolyan venni pedig — nem tanácsos.

— Ha így beszél, akkor haragszom. Így csak egy született agglegény gondolkozik.

Egy asszony és egy férfi beszélgettek így, egy barátságos kis szalon sarkában. A szobában kellemes félhomály volt, a mi nagyon kedvezett a háziasszony még mindig bájos, de már kissé elvirult arcának.

Az asszony felül volt a negyvenen, szerencsére megőrizte azonban alakjának leányos karcsúságát és arcának üde, fehérpiros színét. De a szeme körül már megjelentek az első ráncok és az ajkánál bemélyedt két kemény vonás, mely sajátosságos, szigorú kifejezést adott az arcának.

Félhomályban, csipkés ruhájában nagyon szép; teljes világításban, az utcán azonban azt mondták rá: még mindig szép. Ő tudta ezt és a hiu asszonyok finom ravaszágával gondoskodott róla, hogy az ösmerősei a jótékony félhomályban lássák csupán.

A férfi negyven éves volt, de alig látszott többnek harmincöttnél, mind a mellett, hogy a haja a halántékán erősen kezdett szürkülni. Választékosan öltözködött, mindig gondosan megvolt borotválkozva, állandóan keztyűbe járt és nagyon szívesen panaszkodott kezdődő gyomorhajáról. Ha akart, nagyon szeretetreméltó tudott lenni, néha ellenben szeszélyes és kiállhatatlan volt, mint egy vén kisasszony.

Az asszony rágyújtott egy cigaretára, aztán tovább faggatta a férfit:

— De hát csak van valami oka, hogy úgy irtózik a házasságtól?

Szilágyi — ez volt a férfi neve — egy darabig nézte az asszonyt, közben a bajszát pödörgette és gondolkodott, szóljon-e vagy se? Aztán, mivel hirtelenében kedve kerekedett emlékezni, így felelt:

— Persze hogy van rá okom, óriási, nagy okom van rá. Nem hiszek egy asszonynak sem, mióta megcsalt Szent Cecília.

Margit asszony tiltében előre hajolt. Látszott a szeméből, hogy őszintén érdekli a dolog iránt.

Neruda-féle pipere bórax

nélkülözhetetlen háziszser, doboza 10, 30 és 70 fillér.

Neruda-féle pipere bórax szappan kitünő bőrfinomító szappan, darabja 60 fillér. Készül: **Neruda Nándor** gyógyszerkereskedésében, Budapest, IV. Kossuth Lajos utca 7. sz. — Raktár: **Manthner**

Alfréd, „Arany angyal” gyógyszerháza, Debreczen, Piac-tér 50.

— A históriám végén nevessem csak bátran a szemembe. Egyrészt, mert meg érdemlem, másrészt, mert ennek a furcsa történetnek, melyet el fogok mondani, ez lesz a legstilszerűbb befejezése.

— Gyerekember koromban, nem voltam több husz esztendősnél, a nagyanyámnál vakációztam. A nagymamám egy alföldi kis városban lakott, mely arról volt híres, hogy az összes alföldi kisvárosok között itt volt a legnagyobb por.

Pár nap alatt összebarátkoztam az odavaló doktor fiával, ki két évvel idősebb volt nálam és határozottan imponált nekem merész, néha arcátlan kijelentéseivel.

Vacsora után rendesen lementünk együtt a folyó partjára sétálni. Nyár derekán a folyó medrében ritkán van víz, ellenben embermagasra nő a hosszú éleslevelű sás és a békák gyönyörű koncertet rögtönöznek.

Egy este, a mint javában unatkoztunk a béka-koncerten, így szólt hozzám az én barátom:

— Gyere csak, mutatok neked valami szépet. Karon fogott és vitt magával. Széles, egyforma utcákon vágtunk keresztül; átugrottunk egypár árkot, átléptünk egy alacsony palánkon és egy jól gondozott szép kerten keresztül, egy villa formájú, egyedül álló ház elé értünk.

Meglapultunk egy bokor árnyékában és bekémlítettünk a házba. A veranda üres volt.

— Nincs itt — sugta a barátom, aztán intett, hogy kövessem.

Óvatosan megkerültünk a házat. Egyszerre meglepődve állottam meg. Egy nyitott ablak mellett zongorázott egy fehér ruhás nő. Hosszu, előre nyújtott karral és hátrahajtott fejjel ült. A szeme a távolba nézett és halk, ezüstös hangon valami szomorú, bretagnei dalt énekelt.

Soha életemben olyan szépet nem láttam. A hold rávilágított az arcára és a sugara, mint egy glória fonódott a feje köré.

Szó nélkül néztem, nem tudom, meddig. Egyszer a vállamra tette a kezét a barátom és azt sugta: menjünk. Hazáig nem szóltam egy szót sem. A barátom beszélt hozzám, de nem hallottam, mit. Egész éjjel nem hunytam be a szememet és folyton azon töprengtem, hol láttam ezelőtt ezt a leányt? Hajnaltájban rájöttem, hogy olyan, mint valamelyik oltárkép, a zongorázó Szent Cecilia. Reggel felé azzal a gondolattal aludtam el, hogy okvetlenül feleségül veszem. Számításom szerint nem lehetett idősebb tizénehét évesnél, én husz vagyok, gondoltam, megkérem, várjon rám három évet, addig én a kedvéért hős leszek, milliomos, vagy király, szóval minden, a mit ő akar.

Másnap reggel aztán megtudtam, hogy Cecilát Margitnak hívják. Pesten lakik, most látogatóban van itthon az édes mamájánál. Megtudtam azt is, hogy huszonhárom éves és hogy két év óta asszony. Emlékszem, ez a utóbbi körülmény volt az életem első, nagy keserősége.

Kétségbe voltam esve és a legmerészebb terveket forgattam a fejemben. El akartam rabolni az urától vagy a férjét párbajban megölni. Egész nap előttem volt az ő csodálatos finom arca és nagy, komoly szeme. Ugy éreztem, hogy ez a legszebb, a legjobb, a legnemesebb nő és azt gondoltam, hogy nincs olyan férfi a

világon, a ki érdemes lenne a legkisebb mosolyára.

Alig vártam az estét. Már alkonyatkor ott kószáltunk a barátommal a kertjük végében. Mikor besötétedett, óvatosan belopóztunk és körülnéztünk. A veranda üres volt, az ablak sötét. Az asszony elutazott. Emlékszem, egész éjjel sirtam.

Pár hónappal később egy téli vasárnap délben, ott álltam a Szerviták temploma előtt, mikor egyszer csak találkoztam vele. A templomból jött. Két férfi várta. Egy szép, magas, barna ember és egy vékony, hideg, intelligens arcú szőke. Az asszony egyforma barátságos volt mindkettőhöz. Törtem a fejemet, melyik lehet az ura.

Előttem mentek. Margit hosszú, nagy léptekkel járt. Aranyos barna haja néha vöröses fényben csillogott, az arca hófehér volt. Nem nézett sem jobbra, sem balra.

Hogy irigyeltem azt a két embert, a ki mellette lépkedett.

Egy ócska emeletes házban laktak, A kapuval szemben megálltam és néztem mint tűnnek el a sötét lépcsőházban mind a hárman.

Ettől a naptól kezdve ott kóborogtam az utcájukban állandóan. Reggel első utam volt megnézni, alszik-e még. Ha le voltak eresztve a függönyök, tudtam, hogy nem ébredt még föl. Később visszajöttem ismét és lestem, hátha megláthatnám az ablakban. Ha kilépett a kapun, követtem, de olyan tiszteletteljes távolból, hogy ő soha sem vette észre. És imádtam. Annyi szépet, jót, nemest a világ összes asszonyában sem lehet találni, a mennyi én ő benne fölfeleztem. Tökéletes volt, gyönyörű volt, fehér volt. Néha bolondos vágyat éreztem, hogy leboruljak a földre és megcsókoljam apró lába nyomát. Azt hittem, ez az asszony maga a boldogság.

A barna ember volt az ura. Most már nem gyűlöltem. Belenyugodtam, hogy a kincs az övé legyen, hálás voltam, mert tudtam, hogy szereti. Irigyeltem, de nem haragudtam rá. Hanem azt a szőke, hideg arcú embert utáltam. Azt gondoltam, hogy ő a Margit körében teljesen fölösleges. Emlékszem tisztán, március első napjaiban volt, egy nyirkos, szürke öt óra-kor, Margit fekete ruhában kijött a házból. Utána mentem. Hosszu, keskeny utcákon mentünk keresztül. Az asszony sietett, néha kivette az óráját és megnézte. Már majdnem a ligetnél voltunk, mikor egy utca sarkán egy kocsit pillantottam meg, melynek az ajtaját belülről valaki hirtelen kinyitotta. Margit egy pillanat alatt bent termett, én pedig megdermedve ősmertem föl a kocsiban a szőke ember szögletes profilját.

Kábultan álltam meg. Ugy éreztem, hogy valami megmagyarázhatatlan, borzasztó dolog történt velem. A falhoz kellett támaszkodnom, hogy el ne essem. Valami felsikoltott bennem: az én szentem.

Aztán elhatároztam, hogy megölöm. Abban a percben meg voltam győződve, hogy van jogom hozzá. Egy darabig néztem utánuk, aztán észrevettem, hogy bámolni kezdenek az emberek. Azt hitték, beteg vagyok. Indultam hazafelé. Az egész uton a legsötétebb gondolatok keringtek az agyamban.

Egy népes utcában találkoztam a férjjel. Nyugodtan, mosolyogva sétált.

Órült vágyat éreztem, hogy odakiáltssak neki: Megcsalt bennünket az az asszony. Gyere öljük meg — aztán sirassuk együtt.

Valami összeszorította a torkomat és szédülő fejjel, szó nélkül mentem odébb.

Nem tudom, hogy kerültem haza. Otthon egész éjjel járkáltam és ez alatt az éjszaka alatt megöregedtem harminc esztendővel. Reggelre egy cinikus, mindenben kétkedő, rideg lelkű ember lettem!

Az az asszony engem nagyon meglapított, elvette tőlem, a nélkül, hogy tudta volna, az asszonyba vetett hitemet és bizalmamat. Ellopta tőlem, az én gyerek illuziómat és időnap előtt meggyőzött arról, hogy szent Cecilia, az ő égi tökéletességükben, nem járkálnak a földön...

— Eddig van. Most pedig asszonyom, nevessem a szemembe.

Az asszony nem nevetett. Sápadt volt és reszketett. Mikor pedig magán érezte a férfi tekintetét, elfőrdte az arcát kezével.

Kis ideig hallgattak.

Aztán ezt kérdezte az asszony:

— És azután — azután is szeretted — sokáig?

— Később már nem szerettem. De mit ért az. A hitemet nem tudta többé visszaadni senki sem. Nem hiszek én azóta az asszony szemének, se mikor sir, se mikor nevet. Azt gondolom, ha azok a becsületes, komoly szemek hazudtak. hazudik minden szem a világon. —

Margit szeretett volna egyebet is kérdezni, de nem mert.

— Gyűlölöm ezért azt az asszonyt!

És ekkor fölállott az asszony, összekulcsolta a kezét és feléje nyújtotta könyörögve:

— Bocsásson meg neki —

A férfi megfogta a kezét, megszorította, hogy szinte összemorzsolódott erős kezében az asszony finom ujjá, aztán meg eldobta és indulatosan mondta:

— Nem, nem bocsátok meg neked soha...

Printemps.

Majd jő az éj, a lággyan illanó:
Egy lány, az Azrák törzсібől való,
Vérpiros arcczal, szent gyönyörre vágyva,
Remegeve surran ki az éjszakába.

Mélázva, halkan, álmodón halad,
Visszhang se kél a léptei alatt;
Nincs fény egyéb, csak szeme csillogása,
Nincs hang egyéb, csak szíve dobbanása.

S jő, jő, közelget némán, énfelém.
Ezernyi vágy villan meg éjszemén.
Kis köpenyét széttárja s önfelédve
Fut szűzi lázban égve közelembé.

Az éji táj csak ép reája vár:
Az ákáczon nászéjt ül két madár,
A levegőben vágy-esők zuhognak,
Álmok suhannak, szívek csókolóznak.

S ő, glóriával büszke szép fején,
Fejét lehajtva, némán jő felém...
Megáll. Merőn bámul ablakomra,
Haját lebontja és övét megoldja.

Gál Zoltán.

ENERGIN

EGY EGÉSZ DOBOZ ÁRA 2.50 KORONA

Kapható a gyógyszerészekben, de biztosan az
Energin vállalatnál Pécsen,
mely 6 dobozt bérmentesen szállít.

Leghatósabb és legbiztosabb hízoló és vertisztító szer!

Számos előkelő orvosnár és szaktekintély által kitűnő eredménnyel kipróbálva!

Gyermekeknél: Siettet a járást és fogzást, eloszlatja a mirigyeket és az ótvart — biztosítja a csontok és izmok ép fejlődését — javítja és rendezi az emésztést.

Felnőtteknél: Utólérhetetlen vérképző, gyöngéledőknel erősítő és mirigyoszlító szer, — mellbajosoknál megszünteti az izzadást és elősegíti a gyógyulást.

A selyemhernyó eleven fiakat is szül.

A második elemiben nekünk volt a legtöbb selyemhernyónk. Nekem 188 volt, Imrének 200. Az igaz, hogy az enyéim szebbek és okosabbak voltak. Teszem Kinizsi Pált nem adtam volna a tíz legkövérebb hernyóért sem. Kinizsi Pál három annyit evett, mint a többiek s mikor evett, nagy kényelmesen csak úgy keresztül hevert a többiek testén, mint az a másik Kinizsi Pál a Kenyérmezőn a török testeken.

Mindig versenyeztünk Imrével; mikor nekem 100 selyemhernyóm volt, neki még csak 95 volt, de ő roppant buzgón cserélt hernyókat, néha 2-3 gombot is adott egyért. Egyszer az összes kabátgombjait levágta tíz japán hernyóért s csak úgy a zsebekkel tartotta össze a kabátját egy hétig. Én Kinizsiért egy francia bélyeget adtam, ezt már Imre is irigyelte főleg, csak úgy csillogott mindig a szeme, mikor nézte.

Imre roppantul szerette a hernyóit, már pitymallatkor fölkel eperlevél után, egyenként letörülte róluk a harmatot a kabátja ujján, aztán az örömtől kipirulva nézte, hogy esznek a hernyói, és kínálta, buzditotta őket, hogy egyenek. A szebbeket néha még az iskolába is fölvitte dicsekedni velük s igen rosszul esett neki, hogy a fiuk Kinizsi Pált szebbnek találták. (Külömben egyszer ki is kapott egyért, mert vallás órán a Gál Pista galérijára másztatta, amitől az sikoltott, a gyáva.)

Hát egyszer, mikor énekóráról hazamegyek, éppen vittem egy jó marék friss levelet is, — mit látok? A selyemhernyós skatulyáink mellett ül Monokli, az Apáthyék éhes félszemű papagálya, és evett az én skatulyámból. . . . Sohasem hallottam, hogy a papagály selyemhernyóval is táplálkozik, de igazán megijedtem. Istenem, ne hagyj el, ha ez a papagály meg találta enni még Kinizsi Pált is! Odafutottam és roppant félve és szomorúan olvastam meg a hernyóimat, háromszor is . . . hiába, hiába, négy hiányzott. Nézek Monoklira, az csak ül és hunyorog rám a félszemével, a gyalázatos.

— Monokli! Hol van a négy hernyóm?! Na megállj! . . .

Nagyon, nagyon el voltam keseredve, sirni tudtam volna. Most négy hernyóval kevesebbem van, Imrének meg így 6-tal több! Hiába, irigyeltem. Miért is nem tudott ez a Monokli legalább kettőt az Imréé közül megölni?

Tudom, hogy bűn volt, de arra gondoltam, ej, hadd egyék meg Monokli, ha akar, az Imréi közül is párat, ne legyen olyan sokkal többje. . . . Szépen megfogtam Monoklit, odatettem az Imre skatulyája mellé, a magamét pedig óvatosan befödtem. No már most, há megész az övéiből is párat, én nem tehetek róla. . . . ez bizony ravaszság volt tőlem s még azt is beismerem, hogy a Monokli orrát oda is nyomkodtam az Imre skatulyájába, hadd kívánja meg. . . . avval otthagytam mindent, — én nem akarok látni semmit.

Az udvaron nemsokára találkozom Imrével. Te, mondom halkán, a hernyók körül láttam Monoklit, nézz utána, kárt ne tegyen.

Bemegy Imre, szivszorongva vártam, hát egyszer csak usgyé ki az ajtón Monokli megbogározza, aztán meg Imre, dühösen és böggve:

— Jaj, jaj, tiz hernyóm oda van! Vége van!

Ugy megesett a szívem Imrén, mikor láttam, hogy sir, s úgy bántam és szégyenlettem a csalfa cselekedetemet, hogy rá sem mertem nézni az arcára, csak úgy vigasztalgtam.

— Ne, Imre, ne sirj. Megmondjuk Apáthy bácsinak, mit tett a Monokli, hátha ő kerít neked új tiz hernyót.

— Dehogy, dehogy. Ő még haragszik is rám, hogy kopasztom az eperfáját.

— No ne sirj Imre, ne . . . hisz nemsokára begubóznak a hernyók, pillangóvá lesz mind s mindenik tojik százat is.

— Oh, mikor lesz még az! keseregte, és nem is tudtam megvigasztalni. Vacsorán is rossz kedve volt, alig evett valamit, én se sokat ettem, mind rá néztem.

Lefekvéskor Imre szomorúan odajött az ágyamhoz. Sóhajtott, aztán melém ült és azt kérdezte:

— Te, nagyon szereted te a selyemhernyókat?

— Elégge szeretem.

— Én is szeretem. De már minden örömet elvesztettem bennük. Rosszul esik, ha csak rájuk is nézek. Tudod mit? Neked adom mind, mert te vagy a legjobb harátom. Ne adj értük semmit, ajándékba adom.

Szinte sirva fakadtam ezekre. Hát ilyen jólelkű hozzám, ilyen hűséges barát ez az Imre, — pedig ezt a nagy szomorúságot én okoztam neki. Nem tudtam elfogadni azt az ajándékát, vigasztaltam, de még lefekvés után is hallottam a sötétben, hogy sóhajtott. Egyszer az orrát fujta. — Istenem, talán még sir is.

Ugy sajnáltam, majd meghasadt a szívem érte, és furdalt a lelkiismeret.

Mit tegyek? Egyszerre csak eszembe jutott és elhatároztam, hogy az enyéim közül odalopok neki vagy tíz selyemhernyót.

Megvártam, amíg elalszik, akkor szép csöndesen lemásztam az ágyamról (pedig féltem a sötétől,) odalopóztam a selyemhernyókhoz. Tapogatom őket: hát most is ettek, mozgott a puha fejük. Átraktam az enyéimből vagy tizenötöt. Akkor egy gyönyörű kövér akadt a kezembe, a sötétben is megismertem Kinizsi Pált.

Belesajdult érte a szívembe, de az Imre szomorú nézésére gondoltam s odatettem neki azt is. Aztán visszamásztam az ágyamba. Még egyszer kísértést éreztem, hogy legalább Kinizsi Pált visszavegyem, de inkább a fejemre huztam a takarót és nagynehezen elaludtam.

Hát reggel megébredt Imre nagy ujjongással, ki volt pirulva az arca és ragyogott a szeme. Odahozta a skatulyáját a párnámra:

— Nézd, nézd, megsaporodtak a selyemhernyóim. Be sajnálom, hogy az éjjel nem figyelhettem. . . . Nézd, ezek az aprók a fiókók. És nézd emezt itt, hogy meghízott, megnőtt, nagyobb is ez, mint a te Kinizsi Páloed!

És gyönyörködve csüngette a két ujjá közt az én Kinizsi Páloedat.

— De hogyan szaporodhattak meg?

tündökött. Mondd csak, se gubó, se tojás, hát hogyan szaporodik a selyemhernyó?

— Tojások utján, mondom, a selyemhernyók nem szülnék eleven fiakat, mint az emlős állatok.

— A tiéd nem, vetette oda büszkén, de az enyéim megtehették!

Egészen visszajött a kedve, Monoklit se leste többé, hogy megverje.

Másnap az iskolában a tanító ur épen a selyemhernyót magyarázta. Azt magyarázta, hogy tojások utján szaporodik. Imre elkezdett izegni-mozogni a padban, felém integet és sugva kérdezte:

— Te, megmondjam-e a tanító urnak, hogy néha eleven fiakat is szülnék?

Én megzavarodtam, el is pirultam és lecsöndesítettem Imrét.

— Hagyd el, ne mondd meg, sugtam neki, elég, ha mi tudjuk.

Bodor Aladár.

Cassandra.

Irta: Fényes Jenő.

Nevesetek! Kaczagjatok!
Legyen mind hangosb a kacaj!
Hisz jókedvű ficzkók vagytok,
Üljön orgiát hát a zaj!
Kaczagjatok! röhögjétek!
Ha szóra nyílnak ajkaim,
Tomboljon csak jó kedvetek,
Mít törődöm én veletek?!
Ne halljátok meg jajjaim!
Jertek csak bátran ide közelembé!
Te ifju ur, ki úgy nézel szemembe.
Ismerős vagy! . . . Láttalak valahol!
Te szép voltál! . . . de hol már arczod hamva?
Mit fogsz te szólni szavamot meghallva?
Nézz szemembe! Mit olvasol ki abból?
Nevetsz? Kaczagj! ne higj te sem szavamnak,
Bübájos, rontó ereje van annak!
Nem értitek ti Cassandra szavát!

Cassandra vagyok. Jósa a világnak.
Jósolgatok, de óh egek! kinek??
Ki hinne ma a próféta szavának?
Az igazat ugyan ki érti meg?!
Kicsufolnak! . . . megtépdésik ruhámat!
Köröttem gunyos zaj, hahota támad!
Óh Ég te szörnyű sors't adál nekem!
Igazt beszélni! — Ez a végzetem!
Szívem azt érzi, amit ajkam mond,
Kórusban zugják fülembé, bolond!

Cassandra jósol s a nép nem hívé,
S a büszke Trója omlott semmivé,
Most másképp lesz:

messze távolba látok . . .

Ti rajtatok nem foghat már az átok!
Ti élni fogtok! Sorsotok örök!
Várositok nem fognak elpusztulni,
Ne féljétek ha vész fegyver zörög.
Ti erősek nem fogtok porba hullni!
A hazugság megvéd. Ez talizmántok;
Ez egyetlen, de erős czimborátok,
Hatalma nagy, ereje isteni!
Tirádát kell csak neki zengeni,
S a vihart, mely rátok leselkedik,
Hű manói pokolra kergetik!

De én?! nem élek, szépen meghalok,
Ajkamról többé nem szállnak dalok,
Az én anyagom gyöngye módfelett,
A halállal daczolnom nem lehet.
Összeesem, leszek por, ami voltam.
S ti feledjétek el, hogy én daloltam,
Hogy volt aki úgy beszél, amint érez,

MIT IGYUNK?

hogy egé zségünket megóvjuk' mert csakis a természetes szénasavas ásványviz erre a legbiztosabb óvszer.

Minden külföldit fölül-mul hazánk termézetes szénasavas vizek kiralya:

égést rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, haszfálata val' di áldás

Kedvelt horviz!

a mohai **ÁGNES**-forrás.

Milleniumi nagy éremmel kitüntetve.

Kitünő asztali, bor- és gyógyviz, a gyomor-bajoknak.

Olosobb a szódaviznél! Mindenütt kapható!

Főraktár: Csanak József urnál Debreczenben.

De az uszály meg a szépérek, —
egymástól nagyon messze esnek!

Még szépnek tarthatták akkor, amikor nagy, ünnepeles megjelenéskor négyhat apród vitte a hársnyos, selymes, csipkés csodát urnője után. De modern izlésű ember azt is megszólán és kinevetné. A ruhához végre is semmi köze sincsen, nevetséges pöffeszkedésnek mondanók, ha valaki ma újra egy egész boltra való selymet-hársnyót czipeltetne maga után.

De hát, istenem, akkor ugyan mi szépség lehet a régi, igazi uszály mai korcs ivadékaiban, az utcát seperő szoknya-hurczokban? Szép talán, ha lomtolva uszik, vagy ha nyomában füstölög a por, szép talán, ha maga a szoknya csupa por lesz, vagy épen zsinórja, szegélye kikoszlik?

Hölgyeim, bocsánat, Önök szépek, bájosak valamennyien együtt és külön egyenként. De ha tudnák, hogy minden modern, jóízű ember, mily csúnyának, esetlennek, ennél fogva mennyire nem Önökhöz illőnek találja a divat e korszaköltőjét, ollót ragadnának még a komoly orvosi intelmek nélkül is...

Minden jóérzésű és egészséges szép-érzéktű asszony és lány, legyen az gazdag vagy szegény, ifjú vagy öreg, kérdezze meg egyszer magától, miért is követ egy korcs divat szokást, melynek haszna sincs, szépnek sem mondható?

A jóízű, szépérek nevében mondják ki már egyszer, *pusztuljon az uszály!*

Kisanyám.

Ibolyás szemű, szomorú arcú
Nemes, szép arcú asszony az anyám.
Az ifjúsága régi bűbája
Ott aranylik még szőke haján.

A szemébe — mint a mesébe —
Köny és mosoly együtt ragyog.
A köny a régi bűk emléke
A mosolygása én vagyok.

S ez nekem örök örökségem:
A napfényt könyeken át nézem —
S örülni csóknak, hírnek, dálnak
Én sohase tudok egészen...

Danaé.

Lelkem legszebb, pompás utcáján
Ringó fogaton jár egy asszony, —
Piros virág van szíve táján.

Könnű kocsija gördül halkan
Sötét kék ablakán benézek,
— Benn minden vágy, tűz, élet, dallam.

Lezárnám a két szép ablakot,
Hogy oda be senki ne lásson
S behajtatnék a palotámba,
Mint egy Don Juan babonáson.

Kathy Sándor.

A tojásos Riza.

Irta: Ady Endre.

Dávid, a tojásos Dávid, két csöndes lovának egy kevés hitványszénát dobott. Ott állott a szekér az árva falusi utcafelel s elöl, a magas ülésen, Riza ült. Riza a Dávidnak a leánya volt, nagyon fehér arcú, félnék leány, talán tizenöt éves sem. Egy ócska nagykendőbe burkolózva nézte a jámbor, lekasztott istrángu, gebéket.

Piros, oláhos, parasztos keszkenő a fején, rossz cugos cipők a lábacskaín. Rövid szoknyája kissé föl húzódtott, de a nagy kendő csücske a bokáját verte. Szép, finom, furcsa volt Riza s mögötte a szekérben, magasra rakott tojásos ládák.

Messziről hallotta az apja el-elnyújtott kiabálását, mely a szeles, tavaszi napon, ebben a süket faluban, olyan volt, mint a jajgatás:

— Van-e tojás eladó, van-e tojás eladó, tojás?

Azután egy-egy néma, elhagyott udvarból hirtelen gyermek-zsivaly tört elő. A falusi gyermekek, akik eddig halkan játszottak, mint kis ördögök hagyták abba a kutatást s egyéb játékaikat. Csufolódva, visítva rohantak Dávid után s Riza busán, félve nézett utánuk. Dávid már befordult egy másik utcába, a gyermekek utána. Riza most már nem látta őket, lehajtott a fejét s még szorosabbra vette a nagy kendőt.

Eleven lélek most már ameddig a szem ellátott, csak szemben a szekérrel volt. Szemben a szekérrel és Rizával, egy kapuban, faragott gerenda-ülőkén. Ez a lélek sem volt nagyon-nagyon eleven, ahogyan én tudtam s az ablakból lestem. Ez a gazdag Lukács Ambrus lábadozó, beteg fia volt, még talán fehérebb, mint Riza, idősebb is csak egy-két évvel lehet a kis tojásos zsidólánynál. De azt észreveszem, hogy mióta csak a Dávid szekere megállott, csak arra a piros keszkenőre bámult Imre.

Riza csak kétszer-háromszor lopva, egy pillanatig, vet szemet a nagyon sápadt legénykére. Egyébként ül mozdulatlanul, talán a lovakat nézi, talán a maga kis lelkét. Valószínűbb, hogy semmit se néz, csak önmagát, kicsi, idélen és tudatlan álmaival.

Imre már régen bement volna, mert hideg a szél s fázik a fiu, nem tud bemenni s lázasan, falánkul, állandóan csak a piros kendőtől a kis, rossz cugos cipőig és vissza kóborol a pillantása.

Mindenki dolgozik ilyenkor a falun, künn a mezőn, szánt, vet, ültet, töviset irt. Gyerekek betegek, asszonyok s öregek meglapulva, zaj nélkül foglalatostkodnak a palánkok mögött. Ami láрма van, az a szélé, a majorságé s talán egy kiesít a tavaszé. Imre is a mezőn lenne, ha nem három nappal ezelőtt hagyta volt volna el az ágyat. Nem parasztnak termett a fiu, olyan féltősen szép, mint a korai dinnyevirág. Érzékeny, leányos, hamar beteg, hamar vig, hamar szomorú.

Egyszerre csak megint zaj: érkeznek hancurozva vissza a gyermekek. Biztosan megunták már Dávidot üldözni vagy Dávidot behívták valahova vásárra.

Imre nyugtalanul látja, hogy a gyermekek nem szédlednek szét. Együtt, csordásan szaladnak a szekér felé, melynek magas ülésén a piroskeszkenős leány vigyáz. A gyermekek, öt-hat-hét évesek s ezek között, van Imrének egy kis öccse és kis huga. Szeretne a gyermekek elé állni s szétütni őket, de gyöngye is és szegénylős is Imre.

Riza ott ül, ahogyan ült büszkén, mozdulatlanul, elöl, fön az ülésen. A gyermekek ott rajzanak a szekér, a tojások, a két faló gebe s Riza körül. Imre hallja, amikor az egyik bátrabb kölyök elkiáltja magát:

— Rűfke kisasszony, zsidó kisasszony, gyere le onnan, ha mersz.

Imre azt is látta onnan ahol ült, hogy a leány nem riadt meg nagyon. Csak a tojásokra nézett, vajjon nem bántják-e a tojásokat a drága tojásokat, a gyermekek. Egy kis leány göröngyeket szedett föl s dobálni kezdte Rizát. A gebék nyugodtan faltak tovább, de Riza most már nyugtalan lett. Hátranézett, a tojásokat nézte,

az utcát is nézte olykor, nem jön-e még az apja. És közben kérően, könyörgően Imre felé is nézett, aki még mindig nem mert felállani. Egyszerre csak fölöttlött hirtelen a tojásos kosarával Dávid s ugyanekkor egy göröngy a Riza fejét érte.

A kis tojásos zsidó leány keservesen elsírta magát. Dávid szaladni kezdett, holott s tojás miatt csöndes járáshoz volt szokva s Imre is dühösen felállott. De Imre még mindig nem mert megindulni a szekér felé, pedig a szívet majdnem kitepte a leány keserves sirása.

Mire Imre mégis megindult, már Dávid fölragasztotta az istrángokat. A gyermekek lármáztak, de most már csak távolról. Dávid berakta a tojásokat egy szalmás béléstű ládába s megindult dőcögve a szekér.

Imre későn érkezett, a két gebe már vitte Dávidot és Rizát. De Riza vissza nézett és még látta, hogy Imre megfogott két gyermeket az ő támadói közül. Imre majdnem sirt a dühtől, ütötte, pofozta őket. A gyermekek szétszaladtak, csönd lett megint, a tojásos szekér már messze jár. Imre nézett utána s mivel már nem látta, könnyes szemekkel belépett a kapun, hogy lefeküdjék.

HÉT ESZTENDŐ

CIKLUSBÓL.

Győtörnek újra a nyáreji vágyak:
Olyan öregek már, mint az idő.
Hült vérűek. Hidegek. Haloványak.
Az ölelésük mégsem enyhítõ.

Kerülöm őket. Szinte félek tőlük.
Miattuk lettem vézna, beteges.
Lelkem mégis, hogy hirt hozott felőlük,
Nyáreji vágyban újra megrepes...

... Hét esztendő nyáreji vágya, árnya
Kisérteni még mintha visszajárna
A sápadt gázvilágos ablakrésen...

S én, ki idézve, esdekelve vártam,
Most álmos félálomban, félhomályban
Zokogva hallgatom a szivverésem.

Zoltán István.

Sötét álmom.

Irta: Ungár Margit.

Istenem, milyen nehéz is az élet fiatal embernek, ha pénze nincs! Hogy mért is az a pénz minden a mai világban?

Még a szerelemnél is furcsább valami. Olyan közel férközik az emberek szívéhez és úgy tiszteli mindegyik! Hisz én is szeretem, nem mondhatom, de sokáig nem álom magamnál. Egy-két este csak meghál nálam (akkor meg én nem fekszem le) azután tovább adok rajta.

És ezért van nekem úgy megkeserítve az életem! De hát tehetek én róla? Az én hibám-e ez? No, ha mégegyszer kezem közé kerülsz te türelmetlen jószág, egyhamar nem eresztelek ki! Csak már ne váratna magára olyan sokáig és botlana be a zsebembe, ha mindjárt csodamódon is. Hisz ez türhetetlen állapot! Holnap már elseje van. A mennyi adóságot kellene törleszteni és miből? A fizetésemét már jó előre kiszedegettem. És az a rettenetes sok hitelező, akik már oly régen járnak a nyakamra, akiket már oly régen bolondítok, kezdenek valamennyien türelmetlenkedni. Meg fognak rohanni, mint a sáskahad. Már ki sem merek mozdulni tőlük a házból. Kölcsön

S ha szeret, akkor lángjától elvérez!
Kaczagni fogtok látva majd a vesztet,
Kaczagjatok! — s szegény elgyötört testem,
Tegyétek be egy szűk koporsóba,
Nem kell drága, csak olyan olcsóba,
Mit az idő ezer darabra bont,
S mielőtt még letesztek a földbe,
Véssétek be szépen szemfedőmbé:
Cassandra nincs. — Meghalt a bolond!

Mikor a kutya ugat.

Írta: **Zib Sándorné.**

Gyönyörű szép illatos májusi éjszaka volt.

Az orgona kábitó illatától nem lehetett aludni, sem a fényesen ragyogó hold ezüst esillámaitól.

Virág illat, holdsugár beözönlött a nyitott ablakon, a hol Anci könyökölt és ábrándozott.

Pongyolájának csipke fodrai meglebbentek a pajkos szellő játékaától, ő észre sem vette.

A modern regények pikáns, vért forraló alakjai csábtánczokat jártak előtte a park fehér, ezüstös kavicscsal behintett utjain, s a bokrok sejtelmes homályában titkos szerelmek édességében tobzódó szerelmes párok suttogását vélte hallani.

— Oh micsoda élet ez így magánosan! — sóhajtott fel busan Anica és egy híres chasonette force knpléját kezdte dudolni, a mit a szobalánytól hallott nagy érzéssel dalolgatni.

„Kicsinyke a lábom
mint rózsaszírom,
A termetem karcsu
mint szűz lilium!”

— Én is szép, nagyon szép vagyok, — vallotta meg saját magának, — mivel a mesebeli gonosz mostoha tükrének rejtelmes eltűnése óta egyetlen egy tükör sem szállalt meg, hogy bűvös szavával kinevezze a bele tekintőt a világ legszebbjének.

Anica nagyot sóhajtott:

— Mit ér a szépségem, ha senkit sem ejt mámorba hó vállam fehérsége. Mit ér az alakom királynői délcegsége, ha senki sem öleli át üdvösségbe ejtő szenvedéllyel, mit ér a szemem csábitó tüze, ajkam mosolygása, ha nincs a kit elbűvöljek, rabommá tegyek vele!

Anci már nem bírta ki tovább a szobában.

Óvatosan kilopózkodott, hogy fel ne ébressze édesdeden szunnyadó mamáját, a ki most bizonyára az ő egyetlen, harmatgyöngy lelkű leányáról álmodik.

Mert hát Ancika modern lány volt ám! Ő az olyan Wilde, Zola, Maupassant, Prevost, Erdős Renée-féle dolgokat nem igen szokta nappal olvasni, őh, hisz akkor nem is annyira hevítők azok, mint magános, holdsugáros éjjeleken, mikor mindenki azt hiszi, hogy ő is csöndesen pihenve, angyalokról álmodik.

Anica óvatosan lopózott végig a kert bokrainak védő árnyai alatt, egészen a szökő kutig, s végig heveredve a lóczán, elábrándozott a viz halk, andalító csobogásán.

Egyszerre csak dühös kutyaugatás riasztja fel.

Anci talpra ugrik, s élénken figyel, vajjon mi ingerelheti a kutyát.

Aztán elmosolyodik, oda megy a kerítéshez, s kikukucskál rajta.

Kint csöndes suttogás hallatszik, meg csókok halk nesze . . . Ah, Anci nem bánta meg, hogy kilopózkodott, mert kedvére leskelődhetik . . .

Milyen csinos, helyre gyerek ez a segédtiszt, — ismeri el magában Anci, — és milyen délcegen űli meg a lovat, igazán!

Anci nagyot gondol s kis idő múlva már együtt étezik a szökőkut aranyha-laeskáit a fiatal emberrel.

Kemény Pali eleintén kicsit tartózkodó volt . . . — Mégis, az uraság lánya!

De mikor milyen elbűvölően kedves tud lenni, meg milyen barátságos . . .

Hát hiszen Kemény Pali nem azért volt aktív katonatiszt, a kinek a kis mollett ezredesné miatt kellett letenni a kardot, hogy ne viszonzza a hódító pillantásokat forró kézcsokokkal, ha mindjárt az uraság lányával áll is szemben.

Es Anica beszél, beszél naivul, nyílt ártatlansággal:

— Tudja, az éjjel olyan gyönyörű volt, nem tudtam aludni a holdsugártól, virágillattól . . . Aztán a Castor nagyon ugatott, hát kijöttem megnézni, mi izgatja úgy a kutyát.

— Aztán nem félt, hogy valaki jár a kertben? — kérdezte tüzes tekintetével a lány szemébe kapcsolva a férfi.

— Félni? óh azt nem szoktam soha, — kacagott Anci, — semmitől sem ijedek meg a világon!

— Még a csóktól sem? — kérdezte most már szemtelen bátorsággal Kemény Pali, — míg keze odatévedt a lány derakára.

— Mikor a kutya ugat, még attól sem! — kacagott a szemébe Anci a fiúnak, s összekapva a ruháját, futásközben vidáman dudolta:

„Kicsinyke a lábom,
mint rózsaszírom!”

Akarmilyen óvatosan zárta is be Anci maga után az ajtót, anyuska most az egyszer felébredt nyugalmas szendergéséből.

— Anci, te vagy az! Jézus Máriám, hol járkálsz te kint ilyen késő éjjel, hiszen már éjfélután két óra! Meg aztán ilyen könnyű pongyolában, és milyen piros az arezod, hogy ég a szemed, talán lázad van! Beteg vagy, hamar a gyorsfőzőt, hársfa teát!

Anci imádatra méltó gyöngédséggel térdepelt le anyja ágya előtt s csókokkal borította el kezeit:

— Óh édes gondos anyuskám, so-hase aggódj miattam lelkem, nincs nekem semmi bajom. Éppen csak az előszobában voltam szétnézni, nem rablók törték-e ránk, mert a Césár olyan rettentően ugatott, hogy nem bírtam tőle aludni . . .

És a mama nyugodtan mosolyogva hajtotta álmra fejét, mert az ő minden erényekben bővölködő lánya még a rablók támadása ellen is megőrzi házuk szentélyét.

Mulatságban.

Én nem tudom, mi lep meg néha
Vig körben, cimborák között,
Egyszerre csak leszállni érzem
Szívemre a nehéz ködöt.

S hiába tett pohár előttem,
Hiába bor, cigány, dalok,
A lelkem elszáll messze tőlük,
A temetőbe' kint vagyok.

S míg vidám móka, nóta járja,
Sok vig fü dalol, kaczag,
Hideg kezét vállamra téve,
Beszél hozzám egy árnyalak.

Suttogja halkan, siri hangon:
Meghaltam érted, édesem,
S várok reád ölelő karral
A hideg sirban, odalenn.

A cimborák reám kocczintnak:
„Igyál, fiu, az angyalát!”
Szólnék, de hang ajkamra nem jő,
Torkom hideg kéz-fogja át.

S buba merülten üldögélek,
Ajkamra kaczag nem derül,
Önvádba, kinzó fájdalomba,
Lelkem mind mélyebben merül.

S hiába dal, kaczag, vidámság,
Hallom szavad halvány halott,
S érzem, hogy hozzád kell sietnem,
Hisz örökös rabod vagyok . . .

Vértessy Gyula.

Pusztuljon az uszály.

Írta: **Dr. Rác Lajos.**

Amennyi könyvet, röplevelet és újságcikket írtak már az uszály ellen, azokkal bizvást be lehetne csomagolni ezt a mi bolond nagy és bolondul kicsinyes földgolyóbisunkat, akár valami ütődéstől féltett, drága öszibaraczkot.

Megirták okos és komoly orvosok, hogy ez a divat, amit valaha régen, valami nagyvási hóhortban dühöngő eszelős találhatott ki, mennyire közveszedelmes. Hányszor festették sötét színekkel azt a láthatatlan, de sajnos, következményeiben annyira látható forgalmat, amelyet az utcát végig seprő uszály, az utcai járdák miázmás, baktériummal teljes porából a lakások szőnyegeihez és levegőjéhez közvetít. Fölvetették a kérdést, nem döbben-e meg a családját szerető nő, mikor ennek tudatára jut. Képesek-e asszonyaink elviselni a felelősséget, esetleg az önvádat is, hogy diszes ruhájuk hurczán maguk vihetik be bármely perczben a legsúlyosabb betegségek csiráját . . .

De hiába írtok, hiába beszéltek derék, okos, emberszerető tudósaim. Menjete ki az utcára. Hiába tart évtizedek óta a harcz a közveszedélyes uszály ellen, az ma is suhog-libeg és uszik a porban ezer meg ezer hölgy után. Sőt megdöbbenő, hogy mindinkább népszerűvé lesz. Ma már nemcsak divathölgyek szeszélyes kedvtelése, akik még többnyire kecsesen tudták fogni és a port kevésbé számtolták. Hanem nézzünk szét az utcán: ma a legszegényebb, leg egyszerűbb asszonyoknak is nemhogy csak földig érne, de egy vagy másfél tenyérgyire még hosszabb is a szoknyájuk. Ezeknek sietős az útjuk, nem sétálgatni járnak; gondolatuk sem a kecses ruhafogáson, hanem az élet gondjain jár. Nem lehet borzalom nélkül nézni, mikor pl. piacról jövő asszonyok, ruhájukat nem is fogva, hagyják maguk után uszni a szoknya hurczát, poron, sáron, szennyen keresztül. A szoknya fodraiból miázmás porfelhő árad, a ruhát mocskossá teszi, a járókelőknek kellemetlen. A szoknya széle mihamar kikopik czafatossá.

Isten bizony mondom, mikor illet kell látnom, rosszat tudnék elkövetni, ha az a néhai való uszály-föltaláló félbolond kezemügyébe kerülne.

De hát mi lehet az oka, hogy annyi indokolt támadás, annyi okos magyarázat falra dobált borsó? Mi védi, mi terjeszti, sőt népszerűsíti ezt az örült divatot évszázadok óta?

Gyakorlati célja semmi, mert a ruha rendeltetési céljaihoz semmi köze, sőt gyakorlati szempontokból alkalmatlan, mivel kényelmetlen a járásnál, piszkossá lesz és könnyen romlik a használatban.

Talán szép volna?! Ez lehetne az egyetlen magyarázat, az egyetlen érv, mely érthetővé tenné. Az emberi „divatban” sok olyasmi van, amit gyakorlati hátrányok ellenében a széppérezék tart fenn.

De az uszály meg a szépérvék, —
egymástól nagyon messze esnek!

Még szépnek tarthatták akkor, amikor nagy, ünnepélyes megjelenéskor négyhat apród vitte a hársnyos, selymes, csipkés csodát urnője után. De modern izlésű ember azt is megszólná és kinevetné. A ruhához végre is semmi köze sincsen, neveléses póffeszkedésnek mondanók, ha valaki ma újra egy egész boltra való selymet-hársnyót czipelgetne maga után.

De hát, istenem, akkor ugyan mi szépség lehet a régi, igazi uszály mai korcs ivadékában, az utcát seperő szoknya-hurczokban? Szép talán, ha lomolva uszik, vagy ha nyomában füstölög a por, szép talán, ha maga a szoknya csupa por lesz, vagy éppen zsinórja, szegélye kikoszlik?!

Hölgyeim, bocsánat, Önök szépek, bájosak valamennyien együtt és külön egyenként. De, ha tudnák, hogy minden modern, jóízű ember, mily csúnyának, esetlennék, ennél fogva mennyire nem Önökhöz illőnek találja a divat e korcszlöttjét, ollót ragadnának még a komoly orvosi intelmek nélkül is . . .

Minden jóérzésű és egészséges szép-érzékű asszony és lány, legyen az gazdag vagy szegény, ifjú vagy öreg, kérdezze meg egyszer magától, miért is követ egy korcs divat szokást, melynek haszna sincs, szépnek sem mondható?

A jóízű, szépérvék nevében mondják ki már egyszer, *pusztuljon az uszály!*

Kisanyám.

Ibolyás szemű, szomorú arcú
Nemes, szép arcú asszony az anyám.
Az ifjúsága régi bűbája
Ott aranylik még szőke haján.

A szemébe — mint a mesébe —
Köny és mosoly együtt ragyog.
A köny a régi bűk emléke
A mosolygása én vagyok.

S ez nekem örök örökségem:
A napfényt könyeken át nézem —
S örülni csóknak, hírnek, dalnak
Én sohase tudok egészen . . .

Danaé.

Lelkem legszebb, pompás utcáján
Ringó fogaton jár egy asszony, —
Piros virág van szíve táján.

Könnyű kocsija gördül halkán
Sötét kék ablakán benézek,
— Benn minden vágy, tűz, élet, dallam.

Lezárnám a két szép ablakot,
Hogy oda be senki ne lásson
S behajtatnék a palotámba,
Mint egy Don Juan babonáson.

Kathy Sándor.

A tojásos Riza.

Irta: **Ady Endre.**

Dávid, a tojásos Dávid, két csöndes lovának egy kevés hitványszénát dobott. Ott állott a szekér az árva falusi utcafelel s elől, a magas ülésen, Riza állt. Riza a Dávidnak a leánya volt, nagyon fehér arcú, félnék leány, talán tizenöt éves sem. Egy ócska nagykendőbe burkolózva nézte a jámbor, leakasztott istrángu gebéket.

Piros, oláhos, parasztos keszkenő a fején, rossz cugos cipők a lábacskaín. Rövid szoknyája kissé föl húzódott, de a nagy kendő csücske a bokáját verte. Szép, finom, furcsa volt Riza s mögötte a szekérben, magasra rakott tojásos ládák.

Messziről hallotta az apja el-elnyújtott kiabálását, mely a szeles, tavaszi napon, ebben a süket faluban, olyan volt, mint a jajgatás:

— Van-e tojás eladó, van-e tojás eladó, tojás?

Azután egy-egy néma, elhagyott udvarból hirtelen gyermek-zsivaly tört elő. A falusi gyermekek, akik eddig halkán játszottak, mint kis ördögök hagyták abba a kutatást s egyéb játékokat. Csufolódva, visitva rohantak Dávid után s Riza busán, félve nézett utánuk. Dávid már befordult egy másik utcába, a gyermekek utána. Riza most már nem látta őket, lehajtott a fejét s még szorosabbra vette a nagy kendőt.

Eleven lélek most már ameddig a szem ellátott, csak szemben a szekérrel volt. Szemben a szekérrel és Rizával, egy kapuban, faragott gerenda-ülőkén. Ez a lélek sem volt nagyon-nagyon eleven, ahogyan én tudtam s az ablakból lestem. Ez a gazdag Lukács Ambrus lábadozó, beteg fia volt, még talán fehérebb, mint Riza, idősebb is csak egy-két évvel lehet a kis tojásos zsidólánynál. De azt észreveszem, hogy mióta csak a Dávid szekere megállott, csak arra a piros keszkenőre bámult Imre.

Riza csak kétszer-háromszor lopva, egy pillanatig, vet szemet a nagyon sápadt legénykére. Egyébként ül mozdulatlanul, talán a lovakat nézi, talán a maga kis lelkét. Valószínűbb, hogy semmit se néz, csak önmagát, kicsi, idétlen és tudatlan álmait.

Imre már régen bement volna, mert hideg a szél s fázik a fiu, nem tud bennenni s lázasan, falánkul, állandóan csak a piros kendőtől a kis, rossz cugos cipőig és vissza kóborol a pillantása.

Mindenki dolgozik ilyenkor a falun, künn a mezőn, szánt, vet, ültet, töviset irt. Gyerekek betegek, asszonyok s öregek meglapulva, zaj nélkül foglalatoskodnak a palánkok mögött. Ami láрма van, az a szélé, a majorságé s talán egy kicsit a tavaszé. Imre is a mezőn lenne, ha nem három nappal ezelőtt hagyta volt volna el az ágyát. Nem parasztnak temett a fiu, olyan féltősen szép, mint a korai dinnyevirág. Érzékeny, leányos, hamar beteg, hamar vig, hamar szomorú.

Egyszerre csak megint zaj: érkeznek hancurozva vissza a gyermekek. Biztosan megunták már Dávidot üldözni vagy Dávidot behívták valahova vásárra.

Imre nyugtalanul látja, hogy a gyermekek nem szélednek szét. Együtt, csordásan szaladnak a szekér felé, melynek magasülésén a piroskeszkenős leány vigyáz. A gyermekek, öt-hat-hét évesek s ezek között, van Imrének egy kis öccse és kis huga. Szeretne a gyermekek elé állni s szétütni őket, de gyöngye is és szegénylős is Imre.

Riza ott ül, ahogyan ült büszkén, mozdulatlanul, elől, fönne az ülésen. A gyermekek ott rajzanak a szekér, a tojások, a két faló gebe s Riza körül. Imre hallja, amikor az egyik bátrabb kölyök elkiáltja magát:

— Ruffke kisasszony, zsidó kisasszony, gyere le onnan, ha mersz.

Imre azt is látta onnan ahol állt, hogy a leány nem riadt meg nagyon. Csak a tojásokra nézett, vajjon nem bántják-e a tojásokat a drága tojásokat, a gyermekek. Egy kis leány göröngyeket szedett föl s dobálni kezdte Rizát. A gebék nyugodtan faltak tovább, de Riza most már nyugtalan lett. Hátranézett, a tojásokat nézte,

az utcát is nézte olykor, nem jön-e még az apja. És közben kérően, könyörgően Imre felé is nézett, aki még mindig nem mert felállani. Egyszerre csak fölöttlött hirtelen a tojásos kosarával Dávid s ugyanekkor egy göröngy a Riza fejét érte.

A kis tojásos zsidó leány keservesen elsírta magát. Dávid szaladni kezdett, holott s tojás miatt csöndes járáshoz volt szokva s Imre is dühösen felállott. De Imre még mindig nem mert megindulni a szekér felé, pedig a szívet majdnem kitepte a leány keserves sirása.

Mire Imre mégis megindult, már Dávid fölragasztotta az istrángokat. A gyermekek lármáztak, de most már csak távolról. Dávid berakta a tojásokat egy szalmás béléstű ládába s megindult dőcögve a szekér.

Imre későn érkezett, a két gebe már vitte Dávidot és Rizát. De Riza vissza nézett és még látta, hogy Imre megfogott két gyermeket az ő támadói közül. Imre majdnem sirt a dühtől, ütötte, pofozta őket. A gyermekek szétszaladtak, csönd lett megint, a tojásos szekér már messze jár. Imre nézett utána s mivel már nem látta, könnyes szemekkel belépett a kapun, hogy lefeküdjék.

HÉT ESZTENDŐ

CIKLUSBÓL.

Gyötörnek újra a nyáreji vágyak:
Olyan öregek már, mint az idő.
Hült vérűek. Hidegek. Haloványak.
Az ölelésük mégsem enyhítő.

Kerülöm őket. Szinte félek tőlük.
Miattuk lettem vézna, beteges.
Lelkem mégis, hogy hirt hozott felőlük,
Nyáreji vágyban újra megrepes . . .

. . . Hét esztendő nyáreji vágya, árnya
Kisérteni még mintha visszajárna
A sápadt gázvilágos ablakrésen . . .

S én, ki idézve, esdekelve vártam,
Most álmos félálomban, félhomályban
Zokogva hallgatom a szívverésem.

Zoltán István.

Sötét álmom.

Irta: **Ungár Margit.**

Istenem, milyen nehéz is az élet fiatal embernek, ha pénze nincs! Hogy mért is az a pénz minden a mai világban?!

Még a szerelemnél is furcsább valami. Olyan közel férkőzik az emberek szívéhez és úgy tiszteli mindegyik! Hisz én is szeretem, nem mondhatom, de sokáig nem álom magamnál. Egy-két este csak meghál nálam (akkor meg én nem fekszem le) azután tovább adok rajta.

És ezért van nekem úgy megkeserítve az életem! De hát tehetek én róla? Az én hibám-e ez? No, ha mégegyszer kezem közé kerülisz te türelmetlen jószág, egyhamar nem eresztelek ki! Csak már ne váratna magára olyan sokáig és botlana be a zsebembe, ha mindjárt csodamódon is. Hisz ez türelmetlen állapot! Holnap már elseje van. A mennyi adóságot kellene törleszteni és miből? A fizetésemét már jó előre kiszedegettem. És az a rettenetes sok hitelező, akik már oly régen járnak a nyakamra, akiket már oly régen bolondított, kezdenek valamennyien türelmetlenkedni. Meg fognak rohanni, mint a sáskahad. Már ki sem merek mozdulni tőlük a házból. Kölcsön

is kérnék már, de nincs kitől, mert már minden forrást kimerítettem. Talán a barátaimtól? Amennyit ők adhatnak, az úgy sem lenne elég, meg azok csak addig ismerik az embert, míg van miből lumpolni. Eh mit! Ellököm magamtól ezt a nyomoruságos életet, legalább egyszerre megszabadulok minden gondtól. Azután jöhet a szabó, a virágárus és Isten tudja még hányan vannak ezek a hitelezők. Bánom is én, ami majd azután fog történni! Tudom, sokan fogják mondani. „Nem kár érte, úgy sem volt egyébként mint egy lump fráter.“ A mamák részéről lesz nagy szájalom, de nem nekem, hanem anyámnak. Az apák sajnálni fognak, mint könnyelműt.

És a lányok? Mintha csak hallanám mint sugnak össze-vissza, hogy ezért, meg azért tettem. De Hilda! Különben ő is olyan lett az utóbbi időben (mióta pénzem nincs és nem tudok neki virágokat venni) mint a többi.

Talán meg fog lepődni egy kissé, szánni is fog, de az is lehet, hogy nagy bölcsen ki fogja hirdetni. — Gyávaság volt az egész! Nekem már az aztán egyre megy. Néhány hétig fognak még emlegetni az ismerős körökben, azután mindenütt elfelejtnek. Talán kellene mégis valami írást hátrahagyni. Csupa megszokásból. Azt, hogy mi módon temessenek el. Az okot nem írom meg, hadd gondoljanak akármit. Esetleg szerelmi kalandot, az nagyon érdekes lesz; avagy amerikai párbajt.

Határozottan mindenki ezt fogja oknak tekinteni. Nem baj! Legalább forduljon Lacci ellen a közgyűlölet, mert őt, bizonyára őt fogják tartani haláalom okozójául, ugyanis sok keserű órát szerzett ő nekem!

Azért mégis, ha komolyabban meg-gondolom a dolgot, sajnálom itthagyni ezt az életet. Hogy örökre bucsuzzam a napvilágtól, sohase halljak többé madár-csicsergést, muzsikaszót, ne lássak vig társaságot, hanem ott lent legyenek egy végzetlenül, szakadatlan sötétségben, kissé szomorú gondolat biz ez!

De már úgy belefáradtam ebbe a zaklatott életbe, hogy még a halálba is szívesen menekülök előle. Most már igazán zavarban vagyok. Nem tudom, mi nagyobb gyávaság.

Az öngyilkosság, avagy ha nincs az embernek ereje magát megsemmisíteni. No hát, csak hamar végezzünk, míg el nem megy minden kedvem. Egy nagy csattanás és Bandi ájultan terül el a földön. Hideg kezében görcsösen szorítja a gyilkos revolvert, míg kékülő ajka végső bucsuját látszik rebegni a természethez. Egy közeli házból vig zene accordját viszi arra a lágy fuvalom, mintha Bandi halálvivódását akarná enyhíteni. A lövés zajára ijedten szalad össze az egész ház-nép. Mind rohan arra a helyre, hol már Bandi bőven ömlő vére jó darabon pirosra festette a földet.

Ijedten, követ megindító jajveszékeléssel, kezeit tördelve, jön az anya. Bandi csak vergődik, kinosan és már maga is bánja amit tett. Ugy fáj neki anyját így látni! Erre ő nem is gondolt. Inkább a hólnapi napot is kiállotta volna. De már mindhiába. Futó tűzként terjed el öngyilkosságának a híre. Nemsokára összecsendül az egész utca. A kávéházakban barátjai hihetetlenül rázzák fejüket erre a nem várt hírre.

— Ó lenne az? Csakugyan ő tette volna ezt a bolondságot? De miért, hisz nem volt rá oka? Még az este milyen vigan mulatott köztünk. Jertek nézzük meg.

És csakhamar a Bandi kis szobája sötét lesz a sok érdeklődőtől. Majdnem minden úgy történt, ahogyan ő magának elképzelte. A barátok közt volt egynehány

résztevő szomorú arc, de a legtöbb közönyös maradt.

A lányokat is idevonzotta a kíváncsiság, azon ürügy alatt, hogy részvétüket jönnék kifejezni nővéreinek. Még meghalni sem hagyják nyugodtan! Azok a fürkésző kutató leányzsemek úgy odatapadnak az asztalon fekvő papírszeletre, úgy szeretnék tudni, mi van ráírva?

A szabó is meglátogatta. Hiába igyekezett előle a halálba menekülni. Ugy gondolta, oda nem követheti. És ime, még csak ettől sem tudott szabadulni. A szabó is olyan kíváncsi, mint a lányok. Az is olyan sóvárogva nézi azt a semmitmondó papírlapot.

Szegényben új remény kezd éledni, hogy hátha gondolt rá végső órájában a halott és azon a papiroson meghagyta, hogy mennyivel tartozik és hogy fizessék ki helyette. Mert lehetetlen az, hogy valaki nyugodtan alhassa örök álmát egy olyan ruhában, amelyért tartozik. Pedig hát azon a kis fehér papíron nem volt más, csak egynehány kuszált sorban az, hogy cigányzenével temessék el és azzal a nótával, hogy „Szomorú fűz, hervadt lombja.“ A sírjára meg ne felejtset ültessenek, a koszorúja is ne felejtsebből legyen.

Már estefelé járhatott az idő. Bandi is felébredt rossz, izgató álmából, mivel az üres fegyver nagy koppanással esett le az asztalról a földre. — Hát mindez nem volt igaz? Mondja ő, félig még mindig álmosan és kételkedve tapogat végig magán. — Ni, hisz nem is a kis szobában vagyok, hanem itt a kertben, a fehér asztalnál.

Nem csoda ha olyan rossz álmom volt, mert olyan kemény is ez a pad. Hozzá még tele gyomorral, üres zsebbel és ilyenféle gondolatok közt aludtam el.

A távolból vig kacagás hallatszik. Léptek nesze közeleg. Nagy társaság jön, valamennyien kipirult arccal és már messziről kiabálják. — A lusta Bandi, képes volt az egész délutánt itt átaludni, ahelyett, hogy velünk jött volna. Pedig jól mulattunk ám! Bandi nem felel nekik, hanem még mindig az előbbi álmán tűnődve, mintegy magának mondja: — Azért jó, hogy amit az előbb átéltem az mind csak álom volt és nem valóság. Pedig igazán, olyan furesza ez az élet.

Nem is tudom, miért ragaszkodunk hozzá mi emberek, olyan megmagyarázhatatlan, vak, esztelen szeretettel, mikor nem más, mint a küzdelem szakadatlan lánc, a szenvedések változatos harca, zürzavaros összevisszaságban.

Üzenet a szívednek.

Megsókolom a halvány kék erecskét
Kézsuklódon, fehér csipkék bokrában,
Becsókolom e lüktető patakba
Az én nyughatlan, verdeső bús vágyam.

Üzenem a szívednek e kis éren,
Ami szívből most ajkamba szállott,
Így csókolom szívedbe ezt a forró,
Ezt a halálos, mély szomorúságot.

E búvó éren lopózzék szívedbe
A nagy sejtés, a lelken átviharzó,
Fakadjon a szívedben gyötrő féltés,
S édes aggódás, a sohasem alvó.

Lüktessen végig minden véreredben
E maró vágy, ez égőn türehelten,
A szerelem, mint vérszomjas mérges nyíl
Szaggasson és gyilkoljon a szívedben.

Telőtül talpig minden parányodban
Áradjon szét szerelmem tűzlávája,
Hogy könnyel telt szemed gyötrődve
[húnyd le
Halálos-édes forró kábultságba].

Szívemnek minden üdve, kárhóztatja
Így hullámozzék szíved közepéig,
Ha megsókolom remegő kezednek
Rejtelmes, búvó, halvány erecskéit.

Bodor Aladár.

Türr István és Garibaldi.

Első együttes győzelmük.

Hogy veszték össze a hősök?

A múlt hónapban elhunyt Türr István tábornok életének egyik legérdekesebb epizódját beszéljük el az alábbi sorok:

Két év mulva ünnepli majd Olaszország a szicíliai és nápolyi hadjárat nagy napjainak ötvenedik évfordulóját, de Sziciliában már most is ünneplik azokat. Így pl. Calatafimiában a még életben levő garibaldisták megemlékeztek a Calatafimi mellett 1860. május 15-én vívott ütközetről, amelyben Garibaldi önkéntes serege, melyet „i mille di Marsala“ néven ismer a világtörténet, a tűzkeresztséget állotta ki.

Arról az ütközetről az öreg garibaldisták sok érdekes remiszcencziát írtak meg a lapokban. Mikor Garibaldi csapata Marsalánál partra szállott, legelőször is a Salemi mellett levő hadállásokat foglalta el. Ott csakhamar csatlakoztak hozzá az első szicíliai-guerrilla-csapatok és ez oly jó hatással volt a garibaldistákra, hogy a vezér nyomban elhatározta a támadó fellépést a Bourbon-sereg ellen, mely Landri tábornok vezetése alatt a Palermo felé vezető országutak csomópontjánál, Calatafiminál elfoglalta a helységet környező magaslatokat. A Bourbon-sereg háromakkora volt, mint Garibaldi serege és ágyukkal is rendelkezett. Garibaldi tehát úgy rendelkezett, hogy serege ne tüzeléssel, de szuronyrohamokkal igyekezze az ellenséget kiverni a hadállásaiból. Landri csapatai heves tüzeléssel kezdték a harcot és legfőképpen oda tüzeltek, ahol Garibaldi állott. Garibaldi pedig a golyózáporban a legnagyobb lelkiyugalommal osztogatta a parancsokat. Tisztjei közül többen elesetek és megsebesültek. De ez csak fokozta a garibaldisták harci hevét. Szuronyrohammal vették be a nápolyi sereg első hadállását, úgy hogy Landri tábornok a tartalékot is a harc vonalába rendelte. De azt igen távol helyezte volt el, úgy hogy az nem tudott kellő időre a tűzvonalba érkezni. A garibaldisták nem engedték neki arra időt; alig hogy az első hadállást elfoglalták, valóságos dühvel rohanták meg a második hadállást, úgy hogy a nápolyi katonák sorai csakhamar bomlani kezdtek. Landri és tisztjei hasztalan biztatták embereiket. A garibaldistákat nem birták feltartóztatni. Ezeket Garibaldi, Türr, Sártori, Bixio, Tüköry, Orsini egyre tüzeltek. Ezek az önkénytesek, akik közül sokan azelőtt még soha se kezelték se puskát, se szuronyt, vad elszántsággal egymásután hét szuronyrohamot intéztek Landri régi katonái ellen és minden szuronyrohammal egy-egy hadállást vívtak meg.

Mire beesteledett, Garibaldi kis serege az ellenség hadállásain tanyázott.

Este 10 órakor Türr tábornok a vezérhez érkezett, aki a tisztjeivel szerény vacsora mellett ült.

— Adjatok valami harapni valót, mert szörnyen megéhezünk ám, mondá. A vezér rögtön kínálta mindenfélre harapnivalóval, már amennyiben neki is volt. Türr falatozott egy-két percig, aztán azon ültében, egy falat kenyérral a kezében, elaludt.

— Most pedig, szólt ekkor Garibaldi, mondjátok meg az embereknek, hogy csöndben legyenek; vigyázzon mindenki, hogy Türr álmát ne zavarja a legkisebb nesz se. Hét embernek való munkát végzett ma, rászolgált a pihenésre. Az egész táborban mély csend állt be. Garibaldi gondosan betakarta Türrt, aztán lábujjhegyen távozott és egyre integetett és pissegetett az embe-
reinek, hogy csöndben maradjanak.

Landri tábornok nyomban jelentést küldött a Palermoban székelő alkirálynak, Castelcicala hercegnek. A jelentésben szőpítgette a vereségét; még azt is állította, hogy emberei „az olaszok nagy kommandansát megölték”, de a vereséget mégis bevallotta sürgönye legelső szavaiban, melyek így szóltak: „Ajuto e pronto ajuto”. (Segítséget, még pedig gyors segítséget.)

A jelentést vivő futárt a garibaldisták elfogták és másnap délben Türr elé vitték. Türr elolvasta a jelentést, két helyreigazító megjegyzést írt hozzá és elküldte a futárral Palermoba. Hadd tudják meg ott a saját tábornokuk sajátkezü jelentéséből a garibaldisták győzelmét.

De ez csak másnap délben történt, mert Garibaldi még akkor sem engedte Türrt fölkelteni, mikor már meggyőződött arról, hogy Landri serege megfutamodott.

Türr csak jó későn ébredt föl, mikor már magasan sütött a nap az égen. Látta, hogy amíg ő aludt, nagy dolog történt. Indulatosan ráförmedt az éppen odavetődött Tüköryre:

— Miért nem keltettél fel? Hisz az borzasztó dolog!

— De kérlek, felelé Tüköry, én nem kelthettelek fel, mert Garibaldi szigorúan ránc parancsolt, hogy ne zavarjuk az álmodat. Ugy vigyáztott rád, úgy takarított be, akár egy anya a kis gyermekét.

Türrt ez nem elégitette ki. Odarontott a vezér sátorába.

— Micsoda dolog az, mondá indulatosan Garibaldinak, hogy engem, még reggel se keltett föl senki. Ez nem járja, ez hallatlan!

Az indulatos beszéd Garibaldit is megharagította.

— Még te kiabálsz? Te a tegnapi napon óriási munkát végeztél. Neked kötelesség volt lepihenni, új erőt gyűjteni. Az nem járja, hogy agyonhajszold magad. Rád még szüksége van Olaszországnak. És rád szüksége lesz még Magyarországnak is.

Ez az utolsó szó teljesen lefegyverezte Türrt és a két hős meleg kézszorítással fejezte be ezt a heves összelálkozást.

A házaselet rejtelméből.

Felsőbb leányok számára csevegi: Oregon.

Azt hiszem valamennyien egyetértünk abban, hogy minden lánynak legforróbb óhajta, hogy mentől előbb férjhez menjen. Abban is egyetértünk, hogy azt egyik sem vallja be, sőt nagyon tiltakozik minden ilyen feltevés ellen s ugyancsak bizonykodikja, hogy ő bizony nem megy férjhez soha.

A leányvilág általános, de biztos tudomása szerint a házasság „rév”, — melybe „bevezetni” jó s hol „partot” érni szokás.

Ezt tanítja nekik kora ifjuságuktól fogva Andersen gyermekmeséitől Jókai és Beniczky regényein keresztül Molière és Sardou drámairodalmáig minden pen-naforgató.

Vannak szindarabok, melyekben megkapják egymást. Az ilyen darabok végén örülünk és ezeket vigjátékoknak hívjuk. Amely darabokban nem kapják meg egymást, azoknak a végén rendszert vagy meghalnak az illetők, vagy öngyilkosok lesznek, néha megörülnek, szóval valamiképen elkárhoznak. Ilyenkor szomorúak vagyunk s ezért a darab neve tragédia.

Épp így van ez a regényekkel. novellákkal, sőt költeményekkel is. Gyengébb szívű hölgyek előbb megnézik a regény utolsó lapját s csak akkor olvasák el, ha „megkapják egymást”. Nem akarják szívüket szutyjongatni 2—300 oldalon keresztül hiába.

Szóval: irodalomban, költészetben, színpadon: ahol megkapják egymást, ott van a regény „vége”, az utolsó strófa, az utolsó felvonás, mely után már nem következnek semmi.

Tisztelt lányok! Önöket az irodalom, költészet, színművészet ezzel alaposan a falhoz állítja. Dehogyan van vége ott, sőt csak azután kezdődik a „hecc” igazán, s csak sokára dől el, hogy tragédia vagy vigjáték-e az ügy.

Nos hát hölgyeim, én most megragadom a kedvező alkalmat s meglebben-tem önök előtt egy kissé a házasság rejtelmét takaró leplet.

Elsőben is alapos kifogásaim vannak az ellen a hasonlat ellen, hogy a házasság „rév”, melybe bevezve az ember „partot ér”, hacsak abban az értelemben nem, mint mikor a csuka vagy a cethal a „szárazra kerül”. Így elfogadom, mert ez csakugyan a gyakori eset. Magam részéről inkább megfordítanám a hasonlatot s azt mondanám, hogy a legény- és leányélet a „rév”, a „part”, melyről két elszánt szabad uszó kilubiczkol az élet viharzó tengerére.

A házasság nézetem szerint egy nagyon nedves tenger, hol kezdetben a fiatal pár boldogságban uszik. Később, az első félreértések korában az asszony állandóan vagy időnként könyben uszik.

A gyakori nagymosást nem is említve, nem száraz dolog az se, mikor a váratlanul megérkező anyós megmossa a férj uram kezét.

És óh de hányszor teríti férje urára a szerető nő a vizes lepedőt, melyet kicsi korában pelenkának hívnak s már akkor is ritkán száraz.

Amint látjuk, már az az előzetes kép is, melyet a házaseletről a naiv házaselejtőtek maguknak alkotnak, alapjából hamis. Mi sem természetesebb hát, hogy a nyers valóra ébredés a csalódás érzetét kelti.

El kell képzelni, hogy egy fiatal lány amugy istenigazában megszeret egy szépen fészült, mindig borotvált, hetyke bajszu, csillogó atülajú huszárhadnagy félistent. Már most, kérem, ez a félisten a legelső rákövetkező reggelen borzas fejjel, tüskés állal, kusza szőrszálakkal az orra alatt és olyan állapotban álljon előtte, hogy inkább péklegénynek látszas-sék, mint huszárnak, — no már kérem, ez csak szörnyű csalódás?

És körülbelül így van ez végig a házaselet minden fázison keresztül. Visz-szajára fordul itt minden. S ha bájos, piruló arájának édes semmiségéért korholó szavai előtt porba omolva menteg-tetődik a szerelmes Adonisz, mikor pl. a légyottra 6 óra helyett negyedétkor talált érkezni s lágyan nyögi: „Csak csi-cseregjen angyal, oly jól esik lelkemnek édes hangját hallani, hát ugyanez az ur,

mint férj, ha vacsora idő helyett éjfélfelé talál haza támolyogni, félősen korholó kis nevének fölényesen veti oda „Ne lármázzon! Mit zsong? Hogy tud kiabálni.” Nem változott pedig sem a nő, sem a férfi, éppen csak közbeesett a — házasság.

Általában szokás a házasság élet csendes nyugodalmáról beszélni, melybe megpihenni tér a zajos fiatal évek viharedzett legénye, hogy majdan idővel mint családfő, nehéz napi munkától fáradt gondterhes fejét naponként a kellemes otthonban hajtsa pihenőre.

Nohát hölgyeim ez vagy tévedés, vagy ámitás. Részemről nem tudok zajosabb dolgot elképzelni, mint egy jól megalapozott házasság.

Eleinte, a mézes hetek alatt, ugyan csend van. És ez indokolt is. Hanem azután!

Mert vagy jó gazdasszony a nő s akkor egész nap van mit szédte-vedtéznie. Vagy rossz gazdasszony, és akkor a férj nem fogy ki a szenvedélyes elméleti oktatásokból.

Ebből áll ki a nappali lárma. Az éjjeli zajról gondoskodnak a gyermekek.

Igazán jó annak, kinek valami nyugodt hivatala s így alkalma van a zajos házasság élet fáradságait kialudnia — a hivatalos órák alatt.

Nem fognak csodálkozni tehát, ha ezek után hallani fogják hogy közigazgatási ügyvitelünk ilyen, meg olyan álmos. Ennek oka a házasság élet rejtelméből került ime elő.

S ha fontos közigazgatási ügyeiket hosszú hónapok és éveken át sem tudják kikilincselni és kisürgetni, gondolják meg, hogy minden érdemlegesebb akta csomón egy-egy gondterhes alispáni, polgármesteri, főjegyzői stb. fej alussza ki a házasság életében ért csalódását.

Mindössze — mert még nőtlének — a gyakornokok és legfiatalabb fogalmazók dolgoznának — de nem merik kivenni principálisaiuk feje alól az — aktákat.

Kedves hölgyeim! Önök bizonyára csodálkozni fognak azon, hogy immár közel egy órája beszélék a házasságról, s szó volt már tengerről, partról, közigazgatásról és actákról, hivatalos órákról és sok egyébről, de szerelemről még nem. Ez a szó, hogy szerelem még nem fordult elő.

Hát kérem, ez a házasságban sem igen fordul elő. S ha elő is fordul itt-ott, vagy hamar tovatűnik, vagy csak bajt okoz. Hogy többet ne mondjak: akik szeretik egymást, örökké „aggódnak” egymásért, könnyen egymás „rabjai” lesznek s több efféle súlyos veszedelem fenyegeti őket. És itt már el is tekintünk Amor nyilának sebző fájalmától.

Általában kétféle házasságra szokás lépni: érdekházasságra, és az u. n. szerelmi házasságra. Ez utóbbi a ritkább eset. És itt világlik ki legfeltűnőbben, hogy milyen hamis dolog a házasság. Érdek-házasságnak nevezik azt, ahol a házastársak rendszerint abszolúte nem érdeklük egymást és viszont: érdek nélkül valónak azt, a hol csak éppen egymást érdeklük a fiatalok.

No de ha szerelemmel kevés házasságot is szokás kötni, annál többet lehet kötni hozománnyal.

Végeredményben a szerelem és a hozomány közt semmi lényeges különbség nincs. Az egész különbség grammatikai jellegű, mert az első-ből, s a másikkal szokás házasságot kötni. A házasságban aztán a szerelem is, hozomány is rövid időn belül rendszerint elenyésszik, s marad az ugynevezett családi élet szentsége, amit az Uristen annak idején, — mikor az első nászpárt, Ádámot és Évát a mézesetek paradicsomából kiűzte, — az

ó-testamentom szerint a következő szavakkal testált az emberiségre:

Ádámhoz: arcod verejtékével keresed.

Évához: fájdalommal fogod . . .

Gyurka.

Irtá: Irtsz.

Egy szép tavaszi délelőtt, mikor mindenki kivágyik otthonából a szabad levegőre, Lantos Gyuri barátom gálába vágta magát és tudtomra adta, hogy elmegy Szilárd ügyvédhez és megkéri Irmuska kezét.

— Olvasóim ne álmélkodjanak azon, hogy ennyire közepén kezdem meg elmondanivalómat, de idáig semmi érdekes dolgot nem mondhatnék, annyit ugyan szükségesnek találok felemlíteni, hogy Lantos Gyuri író és összeír legálább annyit, hogy belőle tisztességesen megélhet, ha nem is fényesen, ami mellett tanuskodhatna a sok szabó, divatár, czipész és egyéb kifizetetlen számla és hogy közösen lakunk egy nem valami tágas szobában, ami egy csöppet sem felel meg a fényűzésnek.

Gyuri már hat hónapja udvarol Irmuskának, ami leginkább a bál parket és a jégre szoritkozott, de hogy a jég elolvadt, nagyon keveset tudott vele összejönni. A multságoknak is vége szakadt és Gyuri hiába törte a fejét két héttig, miként találkozhatna néha a leánnyal, semmiképen sem sikerült.

Dr. Szilárdék nem adtak társas összejöveteket, ő meg hivatalosan náluk meg nem jelenhetett. Két hét alatt minden gondolata csak Irmuskánál volt és így meggyőződött róla, hogy nem tud élni nélküle és nem ér az egész élet egy fabatkát, ha Irmuska nem lesz a felesége.

Gyurka mindég a tett embere volt és ha akármilyen akadályt kellett átugrania, gondolkozás nélkül tette, így történt az is, meggondolta Irmuska kezét megkérni és mindjárt meg is akarta cselekedni, hogy aztán ott mit gondolnak hirtelen berontásán, azon ráér utólagosan is tünődni.

Nem akartam semmi ellenvetést tenni, ismertem hóbortját, az ugyis hiába volna, hagyta nyugodtan távozni, csupán annyit szóltam utána:

— Szerencsés utat! de ha mégis kosarat akasztanának a nyakadba, ne legyen terhes haza hoznod, eléd megyek, az utcán találkozunk.

Egy óra múlva mentem én is utána. Mikor a főútra értem, láttam Irmuskát az anyjával egy üzletbe menni és így — gondoltam — Gyuri nem találta otthon őket. Eljutottam dr. Szilárd házáig és Gyurival nem találkoztam, de mikor a kapunál elhaladtam, jött ki Gyuri lehajtott fővel. Megálltam előtte, mire észrevettem, igyekeztem a helyzethez mérten komolynak látszani, mivel észrevettem, hogy Gyuri nagyon letört.

— Beszélj már az istenért, mit végeztél? ugy nézel ki, mint aki bucsura megy. Adják a leányt? nem adják? ne ijedj meg, ha mindjárt nem dobják utánad, hisz még fiatalok vagytok mind a ketten, a leányt láttam, tehát nem volt odahaza és így meg sem kérdezhették, már pedig attól sok függ, ha szeret?

A jó Isten áldjon meg, életet öntesz belém, már azt hittem, mindent elveszítettem, pedig a dolgot csak egy kicsit elharmarkodtam. Hallgasd meg mi történt és azután tanácsolhatsz. Szilárd ügyvéd az trodában fogadott elég barátságosan, de mikor előadtam, miért jöttem, zsebre vágta kezét és oly ridegen nézett rám, hogy megdermedtem, álltam, mint egy bálvány az egyiptomi puszta, ő elkezdett a szobában le és fel járni, mintha

ott se lennék, egyszer csak megáll előttem és jól a szemem közé nézve, hangsúlyozva mondja: hát mi maga? van már olyan jövedelme, hogy egy családot eltarthasson? még maga is alig tud belőle kijönni, máskülönben is nekem még nincs férjhez adandó leányom. Ugye ez elég világosan volt kimondva, mit remélhetek? Azt tudom, hogy Irma szeret, de ha szülői ellenezni fogják, mit tehet egy olyan fiatal leány?

Tudod mit Gyurka, próbálj valami hivatalba jutni, a leány fog reád várni, üres idődben irhatsz is és kettőzött szorgalommal egy év múlva előállhatsz kérelmekkel.

Gyurka nem válaszolt semmit és szótlanul mentünk megebédelni. Ebéd után elváltunk és csak este, mikor hazajöttünk és Gyuri már otthon volt, jutott eszembe a délelőtti esemény. Nem is hagyott szóhoz jutni, látszott, nehezen várt reám.

— Nem is képezed, mi történt ebéd óta? sehogy sem tudtam belenyugodni vesztésembe, czéltalanul bolyongtam az utcán, egyszerre Szilárd ügyvéd ablakai alatt sétáltam, mikor fölnéztem, megmozdult a könnyű csipke store és egy kis kezdet láttam remegni, mely hamar visszahúzódott. — gondoitam — hátha megláthatom Irmuskát, még egyszer visszafordultam, néhány lépésnyire voltam az ablaktól és észrevettem, hogy Irmuska kihajolt és leejtett a kezéből egy papírdarabot és visszahúzódott. Lehajoltam érte, fölnéztem, az ablakba nem volt senki . . . tovább mentem, de még az utcán megnéztem, nagyon kíváncsi voltam, mit irhat az aranyos, mert azt mindjárt gondoltam, hogy nekem szól. Itt van olvasd.

Kedves György!

Tudok mindent, én egyedül magát szeretem és magának leszek a felesége. Vigyáznak reám, mint a fegyverre, megakarják akadályozni, hogy magával kedves György találkozzak és ezért egyelőre kerüljön.

Isten vele, *Irmuska.*

Elofvastam és mosolyogtam az egész gyerekségen, tudtam, Gyurka sohasem fogja elvehetni Szilárd Irmát, a legfőbb ok, hogy Gyurka szegény, mint a templom egere, Irma apjának meg nagy vagyona volt, amihez még nagyobb szokás hozzá csatolni. De ezt mind csak magamban gondoltam és fenhargon csak ennyit mondtam:

— Gyurka! aludjunk egyet, lassankint kivered a fejedből az egészet, az apjának nagy igényei lehetnek, majd megtalálsz te is a magadét.

Gyurka nem válaszolt semmit, látta nem vagyok a levél által elragadtatva, csüggedten hajtotta le a fejét.

Reggel fölbredtem, Gyurkát nagy dologban találtam, szekrénye ajtaja nyitva, üresen, mindene asztalra és székre halmozva.

— Hát téged mi lelt, talán költözködjél? kérdeztem.

— Költözködöm . . . no találd ki hova?

— Az ördög meg tudja, hogy az éjjel miket álmodtál, mégy felejteni? honnan veszel pénzt?

— Mindenre szépen megfelelek sorjába, Amerikába megyek, nem felejteni, hanem pénzt szerezni, ott könnyen lehet hozzájutni, pénz lesz mindjárt, eladok mindeut, ott ugy se lesz rá szükségem, dolgozni fogok, tehát elég ez, ami rajtam van, még ma szerzek utlevelet, ha egy millió lesz, visszajövök . . .

Tovább nem folytathatta, mert jött be a Krausz bácsi, kiért már előbb el-

küldött. Az ágyból néztem, mily könnyen esik át Gyurka az eladáson, nem hittem volna, hogy erre képes legyen, ő a gavallér, ki mindég büszke volt garderobjára. Már mindenre megegyeztek, öltönyök, smoking, télikabát, czipők, de hátra volt még a czilinder, vagy öt tuczat nyakkendő, nem kevesebb gallér, manzsetta . . . és ezeket Krausz bácsi nem volt hajlandó megvenni. Gyurka mérges lelt.

— Csak ugy adom a többi, ha ezeket is megveszi.

— Sajnálom, nem tehetem, nem veszi ezt meg tőlem senki.

— De nézze Krausz bácsi, oly nagy szükségem van most pénzre, tegye meg, majd visszapótolom én még azt magának. Ugye megveszi Krausz bácsi?

— Olyan szépen tud az ifju ur kérni, hogy levesz a lábamról.

Megegyeztek . . . Krausz bácsi elment pénzt szerezni, mert nem volt annyi nála. Krausz bácsi nagyon jó ember volt. Sokszor segített rajtunk.

Estére meg volt a pénz és meg volt az utlevél is. Gyurka arca viritott a boldogságtól, már nem is beszélt Irmáról, csak utazásáról. Sietett lefeküdni, hogy reggel el ne aludjon, kilencz órakor indul a vonat Fiume felé, fölker, kísérem ki a vonathoz.

Egész éjjel mindketten nyugtalanul aludtunk és legtöbbször beszélgettünk, alig vártuk, hogy megvirradjon.

Mikor az állomáson elbucsuztunk, Gyurka egy levelet adott, hogy juttassam Irmuska kezéhez, melyben megírta, várjon reá. Irigyletem barátomat, hogy én nem tarthatok vele és csak biztattam.

— Ird meg, ha jó dolgod lesz. én is utánnad megyek.

Gyurka válaszolt valamit, de én már meg nem érthettem, mert kezdett tőlem távolodni és pár pillanat múlva kirobogott a vonat az állomásról.

Egy éve, hogy Gyurka elindult Amerikába és most kapom tőle a második levelet, ami előttem hever még fölbonthatlanul, nem-e azt írja, hogy jön vissza? vajjon elérte-e célját, amiért küzdött? első levelében írta, hogy mindjárt a hajón megismerkedett egy amerikai yankeval, ki feleségével és leányával utazott a hajón, Angolországból jöttek, rokonaik látogatásáról és már a hajón megegyeztek, hogy Stephenson urnál fogja megkezdeni a kenyérért való küzdelmet, mint egyik gyáranak felügyelője. Igen megkedvelték egymást és ugy tekintették Gyurit, mintha családjukhoz tartozna.

Mit irhat vajjon most? félek elolvasni, hátha még most is ragaszkodik Irmuskához, akkor megirhatom, haza se jöjjön szegény Gyuri, ha megtudja, hogy Irmuska nem várt reá . . . már két hónapja férjhez ment az apja irodavezetőjéhez, ki szintén ügyvéd. A multkor találkoztam vele a színházban, véletlenül egymás mellé jutottunk, még csak említést sem tett Gyuriról és az a szegény fiu biztosan reá gondol és nem felejtette el; no de olvassuk.

Boston, június 1.

Kedves barátom!

Gondolom, meg leszel lepve, hogy mégsem feledkeztem ueg rólad. Hogy nem irtam, szolgáljon mentségemül roppant elfoglaltságom, nagyon szorgalmas voltam és szorgalmam eredménye . . . Stephenson ur egyik gyára és leánya keze. Te ha ismernéd kis menyasszonyomat, milyen szép hájos lady, azt mondanád, ez is elég jutalom, de a dologra térek, amiért tulajdonképen fölkereslek soraimmal, két hónap múlva lesz az esküvő, melyre mint egyetlen

jóbarátomat meghivlak, gondold rá magadat kérlek és gyere ki, meglásd soha többé vissza nem kívánczol, ha kijönnél, gyáramban biztos megélhetést találsz. Aztán van az én kis menyaszszonyomnak egy huga, egy creol szépség, azt tudom beléd szeretne, akit te igazán megérdemelnél, hát csak jöjj, biztosan elvárak.

Ölel barátod: Gyurka.

Apropos: ha találkozol Szilárd ügyvéddel, megmondhatod, hogy Lantos Gyuri már mégis valaki... ha visszajönne Amerikából, megvehetné akár melyik Andrassy-uti palotát, de nem jön vissza, mert itt a pénzt nézik és nem az embert...

Estélyen.

Irta: Zivuska Andor.

— E szerint kedves barátom olyan helyen vagyunk, ahol beszélhet nyugodtan és bátran: nem hallja senki. Először is nem hallja senki, mert ez a kis zug távol van a mulatóktól és még ha szóokolna is, akkor is kételkedném, hogy a szók értelmét nem nyelné-e be a muzsika hangja.

Elhelyezkedtem: szóljon; hallgatom.

— Köszönöm, hogy eleget tett kéresemnek és módot nyújtott rá, hogy a társaságtól elvonulva, — avatatlan fülektől távol, — nyíltan, őszintén elmondhassam, amint elmondanom kell!

— Kell?!...

— Kell! — Ez az egyetlen helyes kifejezés arra a lelki folyamatra, arra a, — talán a józan megfontoláson is diadalmaskodó, — követelésre, amely kérelhetetlenül parancsolt abba a helyzetbe, hogy így álljak önnel szemben asszonyom, és elmondjak valamit, amelyet másképp, — más formában, más körülmények között gondoltam elmondani egyszer.

— Csaknem türelmetlenül csigázza a kíváncsiságom...

— Sajnálom a kíváncsiságát kellő mértékben nem elégítené ki, amit mondok... de a vége felé közeledik a tánc, — a tánczölók szétömlenek a teremben... talán ide is jönnek — sietnem kell a szóval.

Nagyságos asszonyom! Ha mosolyogni fog rajtam: ám legyen! Csak azt mondhatom, amit mondanom kell: ami igaz: szeretem!

— Á... megvallva az igazat...

— Erre nem volt elkészülve... Igen, tudom, csak barátot látott és gondolt bennem; öröm és baj-osztó barátot. Nem akarom idézni, hogy kezdődött a barátságunk egy véletlen, egy szablonos, unalmas házi estélyen. A társaságom megnyerte... Bocsánat, ha ez elbizakodottan hangzik, de így kellett lenni, mert egy szép okos és független asszony, akit nem vezetett és nem is vezethetett semmi a meggyőződésén kívül, — nem nyújtott volna módot arra, hogy többször, gyakran megkereshessem és nem ajándékozott volna meg a legtisztább, legőszintébb, legragyogóbb emlékeimbe sorozott barátságával.

Azonban egy nagy tévedés fátyola legett köztünk. Ön barátjának hitt, én szerettem!... Igaz, abban a kis körben, amelyet a barátaiból alkotott magának, talán én voltam az egyetlen, aki nem igyekeztem elárulni semmit; aki egy tekintettel, egy szóval sem igyekeztem megbolygatni a tiszta, egyszerű barátság hitét.

Megenged, hogy nem a divatos Wilde-ből idézek hasonlatot magamra, hanem a jó öreg Sardou-ból. A „jó barátok“ Toloson doktorának tartottam magam: aki a jó barátok közt egyetlen: ki a baráti kört

magá köré ölelő háztól nem akar elvenni semmit.

Sokszor küzdöttem magammal, mikor a rá-tüzelő, sóvár, követelő férfi pillantásokat láttam.

Valami fanatikus, áhitatos hittel ragaszkodtam a gondolathoz, mely ragyogó aureolát ivelt a homloka köré!

Hittem magában, valami szertelen, határtalan bizakodással, mint egy szentben's éreztem: egyszer megfogom nyitni az ajkam: akkor, mikor szomorú kiábrándulással fog elfordulni a fénylő szemű, lihegő szörnyetegedtől, akik a barátság leple alatt közeledtek hozzá's meggyőződéssel, örömmel fogja kezembe tenni a kezét, amelyet csak melegebben sem érinthettem addig...

Nem így lett. Egy szomorú eset kegyetlenül megtépett mindent: álmot, hitet mindent, amelyet féltőn szoritottam a lelkemhez addig... Az én fehér madonnám homloka körül kialudt a szent fény!

Nem szabad lett volna talán a sorsnak oly kegyetlennek lenni.

Nem szabad lett volna „Herkules“ felé vinni az utam!... Arra vitte. Nem szabad lett volna megtudnom az ott idők nevét, hogy ön, — ön, — aki gyöngéledő édes atyja látogatására indult: ott van és ott van valaki is, aki a leggyűlöltebb volt előttem mindig; akinek a legkövetelőbb, legfélreérthetlenebb volt a pillantása mind azok közt, akik izzó, ostromló, tekintetükkel égtek az arcát...

— Hallja...

— Nem fékeztem magam. Többet mondtam, mint amennyit kellett volna talán. De most, mikor egyszer mindenkorra eltávozom a közeléből, mikor egyszer mindenkorra átlépem azt a szines romot, amely az én legtisztább álmaimból maradt, — ezt meg kellett mondanom önnek.

Hogy így tettem: a következetességem követelte így tőlem.

Nem könnyen, nem minden küzdelem nélkül jutottam ide.

Szerettem! — Szerettem azzal a szerelemmel, amely nem kérd, nem bírál, csak szeret; megbocsát; szépít és óva félti a holdogságba vetett hitét!

Elakartam feledni mindent; hinni újra, szólni's az iránta érzett szerelem minden fényével beragyogni, életemhez fogni, de nem lettem volna következetes önmagamhoz.

Az egyellennek hittem magam a barátaim közt, aki nem akart elvenni öntől semmit, 's most, most, mikor arra gondoltam, hogy megvallok mindent s elfeledve mindent az életemhez kapcsolom az életét, mit akarok tenni? Elvenni mindent: a gondolatát, hitét, szívét, szabadságát, függetlenségét, a lelkét, — mindazt, — amelyet a barátaim közül nem akart elvenni egy sem!

Ez következetlen lett volna és én nem akartam következetlen lenni...

A táncz véget ért. Nyujtsa nagyságos asszonyom a karját, sétáljunk át a nagy terembe és keressünk valami közömbös unalmas, — a jó társaságheli mosolylyal is könnyen kísérhető témát.

A bárónő.

Gróf Potyondy Tihamér éppen távozni készült hazulról, amikor nagysietve berontott hozzá baró Háromszéky Kázmér barátja. Be sem várva a gróf kérdését, köszönés nélkül kezdte jövetelének okát elbeszélni.

— Sietve jöttem és végtelenül rövidre szabom mondókámat. Nem színezem, egyszerűen felsorolom mi történt és mit akarok. Lelőttem azt az embert. Egyetlen lövéssel terítettem le és amikor azt hit-

tem helyesen cselekedtem, győződtem meg arról, hogy áldozatom ártatlan. Ne lepődj meg, ennek megkellett történni, mert csak is ezáltal nyugodhattam meg.

— Nos és most mit akarsz?

— Tőled kértem.

— Engedj gondolkodni, az eset mindenesetre súlyos, de talán kilábalhatsz belőle. Bár igaz, hogy magam is sietek, de néhány percet szentelhetek neked. Első kérdésem az, kinek az ártatlansága felől győződöttél meg, a feleség, vagy báró Csákberkyétől?

— Mindkettőtől.

— Hogyan?

— Jól ismered azokat az eseményeket, amelyek feleségem hűtlenségét és Csákberky csábítását bennem felébresztették. Nos amikor ma minden bejelentés nélkül beléptem feleségem szobájába, ott láttam Csákberkyt. Ez nekem elég volt. Egy jól irányított lövéssel Csákberky holtan esett össze. A feleségem pedig elájult. Amikor feleségem feleszmélt, tudtam meg tőle, hogy Csákberky éppen megakart minket hívni esküvőjére...

— Lehetetlen.

— Első pillanatban én is arra gondoltam, de később teljes határozottsággal győződtem meg a valóságról. Titkot csinált ebből a fiú és azok a bizalmas beszélgetései, melyeket feleségemmel folytatott, mind erre vonatkoztak. Így nem is mertem feleségem előtt gyanummal előállni. Feleségemtől hozzád jöttem legelőször. — Így áll az eset, most adj tanácsot.

— Szökj meg!

— Ez gyávaság lenne tőlem.

— Lódd főbe magad!

— Ehhez nincs bátorságom.

— Ugy akkor engedd át magad az igazságszolgáltatásnak.

— Éppen ezt szeretném kikerülni.

— Hogyan?

— Ugy látom te elég közönyösen veszed esetemet, mert akkor ily tanácsokat, te — aki ugyszólván ezt ajánlottad nekem nem adnál.

— Mikor?

— Tehát így állunk?! Értelek...

Most, hogy megtörtént mindenről megfelejtkezel. Nem hittem volna. Gróf ur ez hitványság öntől.

— Megbocsájtok neked, mert izgatott vagy, más esetben már megleckéztettelek volna ezért. Most végeztünk.

— De nem úgy. Majd találkozunk mi még! — szólt báró Háromszéky és távozott.

* * *

Báró Háromszékyt nyolc esztendőre ítelték el. Felesége azonnal elvált tőle s a részvét kifejezők között talán gróf Potyondy volt az első.

A szép asszony szalonjában fogadta a gróft s amikor belépett bánatos arc helyett szinte nevetve nyújtotta kezét feléje, ki azt mosollyal csökolta meg.

— Foglaljon helyet, kedves Tihamér — szólt és hogy ezt Potyondy megtette, vele szemben foglalt helyet a szépséges Elvira bárónő.

— Óhaja tehát teljesült — szólt a gróf — férjétől megszabadult és most eljöttem a jutalomért.

— A jutalomért, és mit kér?

— Ma is csak azt, amit ezelőtt egy évvel.

— Ön sokat kér.

— És talán nem feleltem meg elég jól feladatombnak?

— Nem!

— Miért?

— Mert az én feltételemből kizártam az embervért.

— Óh! Édes Elvirám, hisz valami nagy cél elérésénél nem játszik szerepet

ember vér. Anélkül mi sem érhető el és ez még mindig nem sok.

— Tehát feleségül vesz ?!

Potyondit ez a kérdés roppant zavarba hozta. Erre nem számított. Zavarát Elvira bárónő is észrevette és már nem mosolygott.

— Miért lett oly hallgatag ?

— De kedves Elvira én . . . én

— Én, mit én, talán csak . . .

A következő szót elnyelte, nem mert hinni gondolataiban, de Potyondy hűvös viselkedése mindent elárult előtte.

— Nem . . . nem tehetem — felelt végre nagy nehezen gróf Potyondy.

Elvira mit sem tudott felelni. Nem is korholta a grófot, hanem szó nélkül engedte távozni.

Letelt a nyolc év. Báró Háromszékyt szabadulási napján a még mindig szépséges báró Veöreös Elvira várta a fogház előcsarnokában.

Gróf Potyondyval történt óriási csalódása megtanította a becületre. Szülei kényszerének engedett akkor, amikor felesége lett báró Háromszékynek — kit az első pillanattól kezdve egész annak tragédiájáig utált. És így érhető, mint hitt gróf Potyondy lázas és illattal telt szavaiban, kit később annyira megszeretett, hogy képes volt érte feláldozni férjét és legjobb barátjának vőlegényét. Akkor tapsolt Potyondy remek taktikáján, ma átkozza aljas terveit. A hosszú egyedüllét, a mély bánat, keserűség és férjének becületessége megtanította őt arra, hogy nem a külső, hanem a bensőben él a lélek. És így amíg volt férjét várta, átgondolta multját, valami különös érzés uralta. Szerelmet, igaz mély szerelmet akart volt férjének nyújtani és most amikor oly közel volt ahhoz, hogy szembe láthassa őt és mindent megvalljon neki, megundorodott önmagától. Belátta hitványosságát, ocsmány művét volt férje ellen és amikor azt lelke is megérezte, átlátta, hogy volt férje őt csak utálhatja; megtörtén, busan hagyta el a fogházat.

Kárpáti Lajos.

Tothék nevelőnőt fogadnak.

Irta: Rómer Pál.

Tóthnének az ura postatiszt volt. Biztos évi fizetés, nyugdíj, szabad utazás, mind olyan tényezők, melyek a polgári jólétet annyira biztosítják, hogy megengedték végre maguknak, hogy német lányt hoztattak, valahonnan — Ausztriából.

Tóthné végig dicsekedett az egész harmadik emeleten:

— Bizony már legelőbb ideje, hogy német lányt fogadjak, ezek a gyerekek valósággal buták maradnak német nélkül.

A villamos ellenőr felesége aki nem tudott másképp mint magyarul, magára vette a célzást:

— Ajjé de roppant műveltek lesznek már egyszerre, csak meg ne ártson!

— Dehogy nem, talán az kellene hogy magától kérjek tanácsot, biztosan irigyli, ugye irigyli, hisz tudom, a maga lányai magyarul is csak dadogni tudnak.

Ez már éppen elég volt arra, hogy az ellenőrné dühös legyen, s most már kijött végkép a türelméből s ahogy csak tudott úgy kiabált, hallotta az egész folyosó:

— Mit henceg maga jó alak, ösmerem mikor még közönséges masamód volt, csak úgy cipelte a kalapdobozokat a Váci-utcában mint más, nézze meg az ember, jobb ha hallgat.

— Hallják ha veszekedős kedvtük

van, menjenek be, mert goromba leszek, — kiáltott fel az elhízott házmesterné.

Tényleg csend lett.

Mind a két asszony dult-fult a düh-től, s odabent kiabálták ki magukat, de persze egyik sem hallotta a másik jó kívánságát.

Csakhamar hazajött Tóth a postatiszt, s csendesíteni kezdte a feleségét:

— Holnap vagy holnapután itt lesz a kisasszony, s nem törődöm vele hogy te kivel veszekszel — itt lesz punkum.

De a német lány nem jött meg másnap csak egy hét múlva.

Egyszerű csinos volt. Lehetett 18 éves, a haja szőke a szeme kék. Német arc. Mikor a szobába lépett kezét csókolta az asszonynak az ur előtt bókolt, a gyermekeket összecsókolta. A legkisebb fiu nem győzte eléggé dörzsölni a csók után az ajkait, s röstelte magát.

Aztán nagy szóbőséggel mesélte el az utazását s kikotyantotta hogy Kassától kezdve Pestig egy tűzértiszt volt az utitársa . . . De ezt mintha megbánta volna, hogy elárulta mert elpirult.

Mikor tullestek a formáságokon Tóthné odasug az urának:

— Te ez nem lehet rendes nő.

— Miért?

— Három kalapja is van.

— Na és ?

— És nekem csak egy van.

— Majd veszünk még kettőt.

Erre az asszony elgondolkozott, észébe jutott, hogy ő végre is uri asszony és nem hasonlíthatja magát egy „fräulein“-hoz s elcsendesedett az impressziókkal.

De a kisasszony sehogysen boldogult eleinte a német nyelvvél, a gyerekek nem értették meg, s így nehéz volt a helyzete.

Ellenben Tóth ur kitűnő tanítványának ígérkezett. Megparancsolta, hogy ezentul a gyerekeknek sétálni kell, mert levegő szükséges a gyerekeknek s hazamenet előtt elkell a papa elébe menni.

Ugyis volt.

— A babák szépen előre mennek — szokta mondani a papájuk, s ő szépen hátramartadt a kisasszonnyal.

A gyerekek egész uton veszekedtek, minden cukros bolt előtt venni kellett nekik valamit, s a robogó villamos kocsi elgázolással fenyegették őket. De ez nem volt baj. Tóth ur mesésen belejött a német nyelvbe, a gyerekek rosszak lettek, s a mamájok röstelte, hogy milyen nehezen megy a kicsikék tanulása.

Egyszer egy kis baleset történt. A kisasszony migraint kapott, s olyan rosszszul érezte magát, hogy ha Tóth ur ott nincs, talán összeesik. De nem így történt, hanem szépen megfogta a kisasszonyt s a diványhoz vezette.

Ép arra ment a villamos ellenőrné. Nosza egyéb se kellett kész volt a pletyka:

— Tóth urnak viszonya van a német lánnyal.

Még az nap tudta az egész harmadik emelet két nap múlva a földszinten is erről a pompás és pikáns esetről értekeztek.

Tóthné okos asszony volt. Nem csinált családi drámát. Behívatta a lányt:

— Ha azt hiszi, hogy itt is olyan kalandja lesz mint Kassától Pestig hát téved, az én uramnak három gyermeke van. Megértette, mehet.

Azzal ő maga szedte össze a kalapkatulyákat s egymásután dobta ki a folyosóra, csak úgy szólt bele a ház.

S mintha mi sem történt volna beszólt az urának:

— Kidobtam a szeretődöt.

Sanatogen

Az összes művelt államokban több mint 5000 orvosnár és orvos ajánlja, mint a legkiválóbb erősítő és felfrissítő szert.

**Erősíti a testet,
edzi az idegeket.**

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Képes ismertetőfüzetet ingyen és bérmentve küld

Bauer és Tsa., Berlin SW. 48.

A gyomor

egészségben való megőrzése

főleg az emésztés megtartásán, előmozdításán, szabályozásán és az elhanyagolt székrekedés elhárításán alapul. Egy kipróbált, a keresettek közül a legjobb és hatásos gyógyszerből gondosan előállított érágy-elősegítő, emésztés előmozdító és enyhén levezető hatású, mely a mértéktelenség ismert következményeit, kóros diét, meghülés és elhanyagolás által előidézett székrekedést, mint gyomorgégést, szélsőségeket, mértéktelen savképződést és görcsös fájdalmakat csillapítja és megszünteti, az a dr. Rosa-féle gyomorbalzsam Fragner B. prágai gyógyszeréből.

FIGYELEM! A csomagolás minden részén a törvényileg bejegyzett védjegy van.

FÓRAKTÁR:

FRAGNER B. cs. és kir. udv. szállító

„Fekete sas“ gyógyszerárban Prága, Kleinsche 203. Nerudagasse sarkán.

Postai szétküldés naponta.

Egy egész üveg 2 kor. fél üveg 1 kor.	
Postán 1 kor. 50 fillér beutalás mellett egy kis üveg	
„ 2 „ 80 „ „ „ „ 4 „ „	
„ 4 „ 70 „ „ „ „ 4 „ „	
„ 8 „ „ „ „ „ „ 4 „ „	
„ 22 „ — „ „ „ „ 14 „ „	

bérmentve küldetik meg Ausztria-Magyarország bármely részébe. — Raktár: Ausztria és Magyarország gyógyszerárakban.

Óvjad bőrdet

Sesan

ártalmas és szépítő szerektől. Használhat csak orvosilag ajánlt megvas Sesan toilette szappant megépő hatással, eredményes arcbőr, kéz, láb és testápolásra. Sesan toilette-szappan K. 1.20 egy darab, kapható gy gyseztára, drogueriákban és hasonló üzletekben.

Dr. L. Sedlitzky Kn. K Hofliet. Salzburg.

Csodaszép bőr

Steckenpferd liliomtejszappan

Bergmann és Társától Dreza és Tetschen a/E.

volt és marad a naponta beérkező előmerő levelek szerint a szepő, ugymint az arczkőr puhára tetelére és a rózsás arczszin elérésére a leghatásosabb minden gyógyító szappan között. Darabja 80 fill. kapható minden gyógyszerárban, drogériákban, szappan kereskedésben és borbély üzletben.

Uj tölgyfa hordók

minden ragyságban kaphatók

Porjes Sámuelné!

Szalagy S. mltón. saját házában.

Piacz-utca 70. Piacz-utca 70.

Ha butort kíván Ön venni,

el ne mulassza az új

modern butor-üzlet

megtekintését, ahol is dus választékban legfinomabb izlésű butorokat feltűnő olcsó árban szolgáltatjuk. — Raktárt tartunk egyszerű, de csakis jó anyagból készült, valamint legjobb és legszebb kivitelű

ebédlő, háló, úri szoba és szalon-berendezésekből.

Nagy választék vas, réz, bőr és kárpított butorokban, valamint kép- és tükörben.

Elvünk: Jutányosság és legszolidabb kiszolgálás.

Szívesen szolgálunk — a vétel kötelezettsége nélkül — szakismeretséggel és a butorbeszerzéshez való tájékoztatással. — A butorvevő közönséget ezúton kérjük, hogy saját érdekében tessék raktárunkat megtekinteni.

Tisztelettel

Grosz József és Péter.

Piacz-utca 70.

Piacz-utca 70.

Telefon 621.

TÉREI JÓZSEF utóda

Telefon 621.

BLUMBERGER GYULAfesték- és zsiradék-különlegességek nagy raktára
DEBRECZEN, Hatvan-utca 13. sz. (Hochfelder-ház.)

Petroleum házhoz szállítva.

Legfinomabb petroleum, mindennemű száraz,
por és olajba törött (kész) festékek,

valamint a legjobb minőségű

szobapadló és mindenféle lakkok.

Legfinomabb gazdasági kocsikenőcs,

bőrszir, gépolaj, ecsetek

legmegbízhatóbb bevásárlási forrása.

Petroleum házhoz szállítva.

Az Általános Takarékpénztár

Részvénytársaság

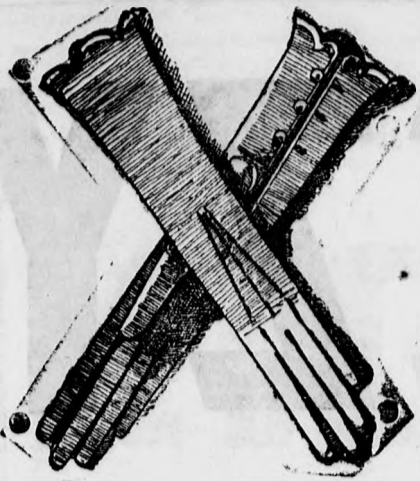
DEBRECZENBEN,

előnyös kamattétel mellett

Kölcsönöket nyújt váltókra, kötelezvényekre, folyószámlára, érték-papírokra és árukra.**Betéteket** elfogad gyümölcsösztetés céljából, betéti könyvecskékre cheque-számlára és pénztári jegyekre 4½ kamatozás mellett,**Előlegeket** nyújt kézi-zálog tárgyakra, várható termésre.**Óvadékkölcsönöket** folyósít vállalkozók és bérlőknek.**Törlesztéses-kölcsönöket** engedélyez 10-65 évig földbirtokokra és forgalom képes házakra.**Tőzsdei megbízásokat** elfogad értékpapírok vételére és eladására.**Külföldi pénznemeket** bevált és ilyenekkel szolgál.**Hitelleveleket** ad a külföld bármely piacára.

Közelebbi szó vagy írásbeli felvilágosítással készséggel szolgál az intézet

ügyvezető-igazgatója.

Selyem, csipke, filet és czérna keztük

óriási választékban.

Maskötők, Sérvkötők, Hátegyenesítők, a leghíresebb orvos tanárok előírása szerint pontosan és gyorsan készítettnek és javíttatnak.

Legkitünőbb

eredeti francia és amerikai

Gummi

különlegességek

óriási választékban

Schön Sándor

keztük, kötőszerek, és orvosi műszertárban

Debreczen,

Piacz-u. 12. sz. Stenczinger ház.

Kerékpárosok el ne mulasszák Debreczen és Vidéke legnagyobb kerékpár raktárát felkeresni, hol a hírneves

Puch és Viktoria kerékpárok

eredeti gyári árakban, kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók.

Kerékpár alkatrészek ugymint Gumik, aczetilin lámpák, csengők, kürtök, nyergek, nagy raktár felhalmozódás miatt 25% árleengedéssel kaphatók.

Kerékpár javítás, Zománcozás és Nickelezés jótállás mellett elvállaltatik. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Tisztelettel

ROSENBERG és HAMMER DEBRECZEN.

Piacz-utca 8. szám, a kereskedelmi akadémiá épületében.

Graepel Hugó betéti társaság

Marshall Sons & Co. Limited, vezérigazgatók

BUDAPEST, V. ker. Váci utca 40-46. sz.

Eddig körülbelül 15.000 ártot szállítottunk.

Legjobb sikerrel kapható.

Ajánlják eredeti Marshall féle gőz lokomobíliákat, saját gyártmányu legújabb cséplőgépeiket szabadalmazott kombinált gabona és lóhereséplőgépeiket és törekrestáikat vaslemezről.

Felülmű minden más törekrostát. Minden cséplőhöz alkalmas Nagy megtakarítás. Rövid idő alatt magától kifizetődik.

Gazdasági árjegyzéket, tőrek, rosta leírást, mintát és elismerőlevél füzetet kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

60434/1908.

Földhaszonbérleti hirdetés.

A magyar vallásalap tulajdonát képező Püspökladány község határábanfekvő:

Laponyág nevű 480 ⁸⁴⁸/₁₂₀₀ hold

legelőterületnek 1908. évi november hó 1-től 1914. évi október hó 31-ig terjedő időre való bérbeadása iránt az alulírott miniszterium IX. ügyosztályában (Vadász-utca 33. sz., III. emelet) az **1908. évi június hó 15-én délelőtt 12 órakor zárt ajánlati nyilvános versenytárgyalás fog tartatni.**

A versenytárgyalási feltételeknek megfelelően kiállított írásbeli ajánlatok az alulírott miniszterium segédhivatalának igazgatóságánál a versenytárgyalási nap délelőtti 10 órájáig nyújtandók be és az ajánlatok borítékán jelzendő, hogy az ajánlat mely bértagra vonatkozik.

Bánatpénzül minden hold után négy (4) korona teendő le.

A részletes versenytárgyalási és haszonbérleti feltételek a miniszterium segédhivatalának igazgatóságánál és a püspökladányi közalap. kir. gazd. felügyelőségénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Budapest, 1908. május hó 19-én.

A vallás és közoktatás m. kir. miniszterium.

Telefon 12-83.

Stiller József

csász. és kir. szab.

jégszekrénygyára

Telefon 12-83.

Gyár és iroda: VII., Nagydíófa-utca 22. sz. (Wesselényi-utca sarok)

Ajánlja törvényesen védett és elismert legjobb szerkezetű, kintüntetést nyert hűtőkészítőkét sörviz, vaj, nyersuhus hűtésére, ételhűtőket házi szükségletre, fagyalt-készülékeket és fagyalt reszervoárokat, bormérési berendezéseket és legújabb szerkezetű pezsgő-csapokat. — Képes árjegyzék ot fenti gyártmányokról, valamint a legújabb találmányu hűshűtőkről, ételhűtőkről, továbbá a sörkímélő készülékekről (hűtött levegőnyomással) kívánatra ingyen.

Tévedések elkerülése végett kérem cégemre ügyelni és más hasonló nevű cégekkel össze nem téveszteni gyáram 1873-ban lett megalapítva.

Egyedüli tulajdonosa:

STILLER JÓZSEF

társak nélkül

Budape. t, VII., Nagydíófa utca 22.

HRABÉCZY

! Tisztit, !
Fest,
MOS

Debreczen, Széchenyi-u. 42.

Telefon 323.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy 25 év óta a debreczeni piacon fennálló

 butor-üzletemet

a mai kor igényeinek megfelelőleg megnagyobbítottam, valamint egy egész

modern, gőzre berendezett butorgyárat

létesítettem és ez által abba a kellemes helyzetbe jutottam, hogy igen tisztelt vevőimet minőség, izlés és ár tekintetében előnyösebben, mint bárhol, kiszolgálhatom és a versenyt bárkivel könnyen felvehetem.

Egyszersmind felhívom a n. é. közönseget saját érdekükben, saját gyártmányu butoraim megtekintésére.

Tisztelettel

KILLER EDE butorgyáros, cs. királyi **DEBRECZEN.**
 udvari szállító

IGYUNK NAGYMIHÁLYI SÖRT!!

Van szerencsém értesíteni a nagyközönséget, hogy

a Nagymihályi sör- és maláta-gyár r.-t.-nak

Hajdumegye és Debreczen városára szóló főraktárát átvettem.

Gyárunk a mai kor igényeinek megfelelő legmodernebb berendezése és 20 évi személyes működésem ezen szakmában a legmesszebbmenő biztosíték arra, hogy **áraim kitünő minőségével** a helyi piacon eddig forgalomba hozott sörökkel a **versenyt ugy minőség, mint ár tekintetében felvehessem.**

Egyben felhívom b. figyelmét az általunk gyártott

„Casinó“ sörünkre,

mely különlegesség törvényesen védve és szakértők által elismerve, mint gyógy-malátasör van forgalomban.

Továbbá szives figyelmöket felhívom az általam ujonnan bevezetett és a helyi piacon még egyáltalában ismeretlen „Korona“ dugaszolásra, amely a palaczkot légmentesen elzárja úgy, hogy a benne lévő sör állandóan frissen marad, amennyiben a szénsav el nem párologhat.

A „Korona“ dugaszolással ellátott üveges sör ugyanolyan, mint a friss csapolás.

Tisztelettel

Müller Adolf

Debreczen, Margit-fürdő telep.

Telefon 281. szám. Sürgönczim: Sörraktár Margit-fürdő telep.

Alapított 1893. évben

Halmágyi Sámuel

áruháza

Debrecen, Piac-utca a fő-
postával szemben.

Blous osztályban:

Fehér battiszt blous	—	irt. 3.50-tól
Színes zephir blous	—	„ 3.—
Battiszt blous ecru	—	„ 3.75
Rózsaszín és vil. kékb. blous	—	„ 3.80
Pongis seiyem blous	—	„ 5.—

Pongyola osztályban:

Mosó pongyola remek színekben	—	irt. 5.—
Francia delain pongyola	—	„ 7.50
Francia battiszt pongyola	—	„ 6.—
Rendkívüli nagyságu pongyola	—	„ 6.—

Aljosztályban:

Papita szövet alj herakott	—	irt. 4.—
Angol szövet alj dívat	—	„ 3.25
Bordürös dívat alj	—	„ 10.—
Lüster alj minden színben	—	„ 5.—

Az összes raktáron levő eredeti Tavaszi Modellek és mindennemű felöltők, gallérok, kimónák, az idény előrehaladottsága és tulhalmozott raktár miatt mélyen leszállított árak mellett

árusítattnak.

Gyász aljak, Gyász blousok,
Gyász pongyolákból állandó
nagy raktár!

Külön mérték osztály.

Szolid olcsó árak! Előzékeny
kiszolgálás!

Hazai gyártmány!

Kitünő munka!

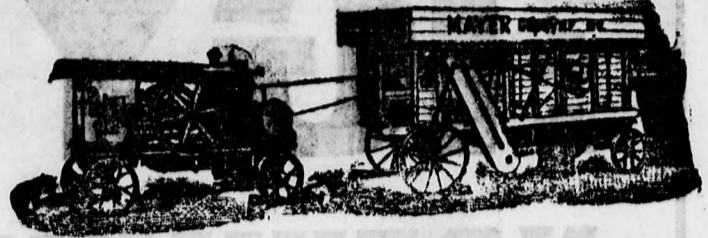
Mayer gépgyár

vas- és fémöntőde részvénytársaság

Szombathely-Budapest, VI. kerület, Váci-körút 61. sz.

Benzinokomobil-
cséplő-szerelvények.

Stabil-
benzinmotorok.

Szivógázmotorok faszén-, koks- és antraczit-fűtésre, 120 HP-ig.

Malomépitészet.

Szab. hydr. borsajtók, olajprések és mindennemű
gazdasági gépek.

Redvező fizetési feltételek.

Árjegyzékek kívánatra ingyen s bérmentve.

Nyaraló és üdülő telep a Magas Tátrában.

Mindkét nembeli tanuló ifjuság részére, a kiknek jó ápolás és ózondus tátrai levegőre van szükségök, ajánlja Dr. Sohóntag Samu községi orvos Svédlőren pensióját úgy serdülő ifjak, mint leányok részére. Tanuló gyermekeket hat éves kortól elfogadtatnak.

A pensió orvosi felügyelet alatt áll.

Ugy a leányokra, mint a fiukra a legnagyobb felügyeletet gyakorolja a pensió tulajdonos és neje.

Tavaszi idényre.

Kertészeti és gazdasági szerszámok, metsző és heryózó ollók, kerti vashutorok és léczák, fürdő kádak, jégsekreányok. — Porcellán és vaskályhák, francia rendszerű és tornyos konyhák. — Vadászati cikkek. Browning ismétlő vadász fegyverek és pisztolyok. — Szőlő permetezők, kerti fecskendők, gummi és vászontömítők. — Egészségügyi háztartási vízszűrők. — Gépfelszerelések, dob-sinek, gépszijak és minden egyéb technikai cikkek.

Toth Gyula

vaskereskedő

Debreczen, 20. és 21.

A legszebb és legegészségesebb gyógyhely.

Konyári Sóstó
gyógyfürdő

Fürdőidény ápril 26 tól szeptember végéig.

A fürdő hírneves orvos felügyelete alatt áll.

Csodálatos szép és kellemes fekvés

Kiváló gyógyhatásu reuma, köszvény, csúsz és minden szervi bántalmaknál.

Idegbajoknál Hidegviz gyógymód.

Debreczenből társas kocsiközlekedés oda és vissza 4 személyig 8 K. 5—6 személy 10 K. Vasúton Debreczenből d. e. 9 óra 30 percz Hosszupályá-ig hol társaskocsink rendelkezésre áll. Egy személy 50 fill. — Bővebb felvilágosítást ad **Rácz József** Debreczen, Szalkai-u. 7.

Tisztelettel A Konyári Sóstó fürdő új tulajdonosa.

FAZEKAS IMRE

Villamos-világítás és Erőátviteli Vállalata, az Egyesült Villamosági és Gépgyár R. T.
képviselője

Iroda Debreczen, Piacz-utca 77.sz.

Telefon sz. 567.

Telefon sz. 567.

Elvállal Villamos-Világítási berendezéseket u. m. lakások, üzletek, malmok, gyárak, kastélyok saját üzemi berendezéseit. Szállít mindennemű szerelési anyagot csillárokat, Dinamó-gépeket, Motorokat, műszereket.

Iv- és izzólámpákat, Dr. „Just“ Wolfram lámpákat

☛ Telefon berendezéseket. ☚

Szolid munka, Jutányos ár, a legmesszebbmenő garantiával.

☛ Tervek és költségvetés díjtalan. ☚

**Mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi
és építkezési**

vállalatokat és vállalkozásokat

finanszírozz

a Forgalmi Bank Részvénytársaság

Debreczenben.

A magyar vasipar termékeinek állandó raktára.

Kerti padok, jégszekrények. Vasbutor raktár.

Szőlő-permetezők.

Restozal acél-ekék. Boronák.

BIEHN JÁNOS

asphalt fedőlemezek egyedüli elárúsítása

Gőzmosógépek.

SESZTINA LAJOS

vaskereskedésében

Debreczen, Plac-utca 23. szám.

Kész fehérneműk

vászon, sifon és batist néi ingek, nadrágok, háló köntösök és alsó szoknyák, sima és himzett kész ágyszőnyegek, selyem lüster és eloth alsó szoknyák, kasmír és selyem paplanok, matracok

legolcsóbb szabott árban.

Férfilíngék, lábrávalók, hálóingek, gallérok, készletek, nyakkendők divat szabók

Szabó Lajos fia

divat, vászon és szőnyeg raktára
DEBRECZEN, Rózsa-utca 1. sz.

Alapították 1842. évben.

Goddam!

Valahára gyorsan és biztosan ható tyukszem.

Cook & Johnsons

amerikai szabadalom

tyukszem-gyűrű.

1 db 20 fillér, 6 db 1 korona, postául 20 fillér portó.

Kapható minden gyógyszerárban és drogueriákban.

VÁSZONÁRU

fehérneműkre, valamint sifonok és paplanpedóvásznak, virágos és csikos csin-vatok, damaszt étkező- és assur kávé terítékek, damaszt- és frottir törülközők, törülközők és mankingok, valamint és női fehérneműk és paplanok a

legolcsóbb szabott árban

Nőiruha divat vásznakból minlákát kívánatra készsզggel kúldünk.

Szabó Lajos fia

divat, vászon és szőnyegáruháza
DEBRECZEN, Rózsa-utca 1. sz.

Alapították 1842. évben.

Pénz :: Mész :: Szén :: Műtrágya.

Klár Andor bank- és áruüzlet

Telefon 445.

Debreczen, Miklós-utca 23.

Telefon 445.

Bank-osztály:

Törlesztéses kötvény- és váltókölcsonök földekre és házakra. Tárcahitel és személyi hitel kereskedőknek, iparosoknak és gazdálkodóknak. — Parcellázások, erdő- és birtok-ügyletek.

Áru-osztály:

Köszén :: Mész :: Műtrágya vaggonszámra.

Előnyös árak. Pontos szállítás. Kedvező fizetési feltételek.

Megbízások szakértelemmel és biztos eredménnyel teljesítetnek.

Kérjen ajánlatot!

Debreczen sz. kir. város

Világítási Vállalata

városi üzlet Piacz-utca 81. szám.

Elvállalja

légszesz és villamos vezetékek

és felszerelések berendezését

világítási és ipari czélokra.

Gázkonyháknál és főzőknél az elhasznált légszesz legfeljebb egyharmadrész áru, mint a fatüzelés költsége.

Légszeszkályhák és fürdőberendezések könnyű és veszélytelenkezeléssel, füst, korom és szemét nélkül

Szép és olcsó lámpák, csillárok és hozzá való felszerelések kaphatók.

Elsőrendű Pirszén (kokszt)

házhoz szállítva, olcsóbban, mint bárhol és

Tiszta Porosz kőszén

megrendelhető

a légszeszgyárban vagy a városi üzletben

valamint épületek és fagyarak megvédésére való

Fekete kőszén-kátrány

tetszés szerinti mennyiségben.

Mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál az igazgató:

Debreczeni Jenő,

gépészmérnök.

Telefon: Gyári: 74. sz.

Telefon: Városi üzlet: 90. sz.

Minden elvállalt munka szakszerűen,
pontosan, gyorsan és mérsékelt árban
lesz elkészítve.

Kivitel: Sárga és vörös réz, bronz, al-
pacca és aluminium.

Javítások
elfogadtatnak.

Alapított 1877.

Alapított 1877.

Első Debreczeni Fém- és Bronzáru Műhelytelep Varga János Szegedi L. utóda Deák Ferencz-utca 10.

Elvállal minden e szakba vágó munkát,
u. m.: Gáz- és villanycsillárok készítését
egyszerű vagy különleges kivitelben, ó
és modern stilben. Régi csillárok ujjá
tisztítását.

Átalakításokat gáz- és pet-
roleumról villanyra vagy kom-
bináltan (gáz és villany, pet-
roleum és villany), továbbá kirakat-
állványok, függöny- és szőnyegtartó
rudak. Butor- és lószerszám veretékek.
Galvanizálás, platinálás és csiszolás tetszés szerint.

DEBRECZENI HITELBANK

részvénytársaság

Debreczen, Piacz-utca Széchenyi-utca sarok.

Kölcsönöket adunk váltókra, kötelezvényekre és folyószámlára a leg-
előnyösebb kamat mellett.

Elfogadunk takarékbetéteket betétkönyvecskére és check számlára.

Jelzálog kölcsönöket ad földbirtokokra és házakra.

Óvadékkölcsönöket ad vállalkozóknak és bérlőknek.

Elfogadunk tőzsdei megbízásokat értékpapírok vételére és eladására.

Kölcsönöket nyújtunk tőzsdén jegyzett értékpapírokra, valamint vi-
déki pénzintézetek részvényeire.

Leszámítolunk tárcza váltókat az intézet kebelében alakult hitel-
részecs csoportban.

Ércpénzek és külföldi bankjegyek beváltása.

A magyar kir. szab. osztályosorsjáték főelárusító helye.

Felvilágítással készséggel szolgál.

Az igazgatóság.

Uj üzlet. Uj üzlet.

Párisi Nagy Bazár

Dégenfeld-tér
(kenyér-piacz) 7. szám.

**A legolcsóbb
bevásárlási forrás**

mindennemű háztartási, diszmi-
áru, utazási, férfi- és női divat
cikkekben.

Állandó nagy raktár
alkalmi ajándék tárgyakból, üveg-,
majolika-, porcellán- és fém
disztárgyak, sétatobok, esőernyők,
kefe áruk.

Nagy választék
a legmodernebb
gyermekjátékokban.

A ki olcsón akar jó árakat
beszerezni az látogassa meg a

**Párisi
Nagy Bazárt.**

Uj üzlet. Uj üzlet.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férfruhá-	1 szelvény 12 korona
hoz (kabát, nad-	1 szelvény 15 korona
vág és mellény)	1 szelvény 17 korona
előfordás, csak	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K.-ért,
szintúgy felöltőszövetet, turistalődönt, selyem-
kangarnt stb. stb. gyári áron küld a mint meg-
bizható és szolid cég mindenütt ismert posztó-
gyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha
szövetvásárlását közvetlen Siegel-Imhof cég-
nél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékesek.
Szabott, legolcsóbb árak. Örösi választék.
Mintái, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb
rendelésnél is, teljesen friss árutban.

Legbiztosabb szépitőszor a

Fáy-féle Arcz-Crém

hatása osodás!

Szépít, fiatalít! Legkifünőbb szer szeplő,
májfoltok, pattanások és az arczbőr tisztá-
talanságai ellen. Egy tégely 1 kor. hozzá
való „Fáy“ szappan 1 korona.

Illatszerek minden illatban
1—2—3 koronás üvegje.

Ugyancsak legnagyobb raktára minden bel
és külföldi gyógyszer különlegességeknek,
pipere cikkeknek és hásonszervi gyógy-
szereknek. Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz
gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszaru“ gyógyszertár.

Telefon sz. 496. Telefon sz. 496

Császári jubileumi

ünnepi körmenet

➔ Bécs, 1908. június 12. ➔

Tribün helyek

25 koronától 60 koronálg még kaphatók a

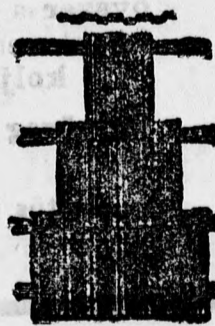
a főelárusító helyen **SCHENKER ÉS TÁRSA**

Bécs, I. Schottenring 3. és 18a.

valamint a Schenker és Társa cég összes fiókjaiban és képviselőinél,
éppugy Schellhammer és Schattera cégnél Bécs, I., Stefansplatz 11.,
A. Gerngross cégnél Bécs, VII., Mariahilferstrasse 42—48.

Rendelmények az összeg (valamint 60 fillér postadíj) előleges
beküldése mellett pontosan eszközöltetnek.

Uj fedőcserép raktár.

Van szerencsénk a n. é. épi-
tészek, háztulajdonosok és fakeres-
kedők szives tudomására hozni, hogy
a hírneves Ausztria-Magyarország
egyedüli legrégibb, legnagyobb és
legjobb telepünk a

Bohn-féle Téglagyár

gyártmányaiból Debreczenben a termény és áruraktár helyisé-
geiben állandó nagy raktárt létesítettünk, a hol a

Bohn M. és Társai cég

mindennemű és fajú fedőcserépei folyton a legjobb minőségben és
olcsón kaphatók.

A legtöbb nagy és kisbirtokos vevőink és nagyszámu uradalom
kizárólag nálunk szerzi be szükségleteit.

Debreczeni raktárunk vezetésével Schiffmann Salamon urat
(Hatvan-utca 31. sz. alatt) biztuk meg.

Szükséglet esetén kérjük megbizottunkat értesíteni.

Tisztelettel **Bohn M. és Társai.**

Mihalovits Jenő gyógyszerháza a „Kigyó“-hoz Debreczen.

Mihalovits Jenő gyógyszerháza a „Kigyó“-hoz Debreczen.

Legjobb bajszsodró a híres
DEBRECZENI

„GZIVIS“ bajszpedró.

mely nem lép, de jól összetartja és növezteti
a bajszot!

1 doboz ára 40 fillér.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasabb szer a

Mollitergin,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kéz bőrnek) üdeségét, hamvasságát, rózsaszínből játszó fehérségét. Megszünteti a kérvörösséget. Az eldurvult, kirepedezett és szélkifujta arcot vagy kezet, a legrövidebb idő alatt fehérré és puhává tesz! Poudert alá is igen ajánlható!

Hatása gyors és biztos! Mint bőr-ápoló szer páratlan!

Teljesen fémmentes és ártalmatlan!

Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 korona.

A bel- és külföldi
gyógyszer-különlegességek
hasonszenvi gyógyszerek,

kötszerek,

szépitő-szerek,

gyógyszer-ajándékok

Legnagyobb raktára

Debreczen és vidékére.

A Dr. BORSOS-féle

hajszez

teljesen ártalmatlan növényi anyagokból készülő hajerősítő, mely kiváló eredménnyel használható úgy a hajhullás vagy a hajvégek megtörése és széthasadozása, mint a fej elkopásodása vagy a haj molyosodása ellen.

A haj növeését előmozdítja! Legjobb óvszer a hajbetegségek ellen. Sem a fejbőrt, sem az ágyneműt nem piszkolja. Hatása biztos!

Egy üveg Dr. Borsos-féle hajszez ára 1 korona.

Kettős (nagy) üveg 2 korona.

MIHALOVITS JENŐ

gyógyszertára és gyógyszerészeti műlaboratoriuma
DEBRECZEN, főpiacz 31., a városházzal szemben.

Mihalovits Jenő gyógyszerháza
a „Kigyó“-hoz Debreczen.

Mihalovits Jenő gyógyszerháza a „Kigyó“-hoz Debreczen.

DE
MIN
tu
Piacz-

DEUTSCHNÁL MINDENKOR FRISS

turó és vaj kapható
Piacz-utca 38. Hatvan-utca 9.

Természetes, ezüst üstben mindenkor frissen befőzött kiváló finom

málnaszörpöt

szállít

Gessler Siegfried

csász. és kir. udvari szállító és ő csász. és kir. Fensége József főherceg kamarai szállítója

Kőbánya.

Egyedül valódi THIERRY BALZSAMA csak

a zöld apácával mint védőjeggyel. Legkevesebb megküldés 12/2, vagy 6/1, avagy 1 szabadalmazott különleges-utazó-családi tüveg 5 korona. — Csomagolás ingyen.

Thierry Centifolium — Kenőse.

Legkevesebb megküldés 2 doboz 3.60 korona.

A legjobb háziszerek gyomorba, gyomorégés, görcs, köhögés, mellba, belső részek gyuladása, kőszvény, tgszagatás, mindentéle seb, sorvdás, tályog, daganat, mir denféle sérelmek sib. ellen. — Így tessék czimezni:

védőangyal gyógszertár Thierry A., Pregrada Rohics mellett.

Raktárak Budapesten: Török József gyógyszerész, Egger J. és Egger Leó és dr. Vértes L. Lugas, Grósz Nag. Ferencz Debreczen.

Telefon 210. Telefon 210.

Földes és Vajner

elektrotechnikai vállalata

Debreczen nagytrafik udvar.

Legelőcsöbbon és szakszerűen készítenek villamos világítás és erőátviteli berendezéseket, házi és magán telefonok, villanycsengők berendezését és karbantartását, villany-, benzín- hőlég és nyersolaj motorok javítását, orvosi-fizikai műszerek készítését és javítását és minden e szakba vágó legkomplikáltabb munkáká.

GÁNÓCZ GYÓGY-FÜRDŐ.

Szepesmegyében, a Kassa-oderbergi vasút fővonalán Poprádfelka állomástól 30 perc.

Posta-, vasút-, telefon- és csendőrs helyben.

Fürdőidény május 15-től szeptember 15-ig.

Rendkívüli szénsavtartalmu 24 fokú természetes hévízzel, mely most újból lett vegyelmézve és a fürdőtelep újonnan vízvezetékekkel ellátva. Férfi- és női tükörkád fürdők ma zással és hideg gyógymód alkalmazása. Ajánlatos reuma, kőszvény, ischiás, ideges szivbajok, gyomorhurut, emésztési bántalmaknál, vérszegénység, nél, női bajoknál, sőt izomhűdüléseknél, görvényes bántalmaknál és angolkornál felülmulhatatlan s egyedüli. 8 obaárak nagonta 1.20 koronától feljebb. Házilag kezelt kitűnő, jó, izletes és olcsó ellátás.

~ A la carte és table d'hôte. ~

Elő- és utóidényben tetemes árengedmény. Állandó fürdőorvos. Prospektust kiv natra ingyen és bérmentve küld a fürdőgondnokság Gánócz vagy a menetjegyiroda Budapest, Vígadó-tér 1. sz.

Legelőcsöbbon bevásárlási forrás

Zavatzky Leo

~ női és férfi divat üzlete ~
Debreczen, Piacz-utca 16.

Tavaszi ujdonságok

megérkeztek!

Blousok, napernyők, gyermek ruhák, szoknyák, harisnyák, csipkék, szallagok, ruhadiszek, nyakkendő, zsebkendő, gallérok, női és gyermek kötények, női és férfi fehérneműek.

Legnagobb választékban művirágok!

Legjobb órák,

legszebb ékszerek

szolid árban jótállással

Kurián Gyula műórás

Debreczen, Piacz utca 42.

Horváth János

gőzfűrészében

100 kg. vágott tölgy tűzifa

80 krért kapható.

Szépe Lajos

női divat, vászon, fehérnemű és rövidáru üzlete

Debreczen, Kossuth-u. 6.

Angol ruha vásznak sima, csikos és ajour kivitelben.

Schweitzzi batistok 45—80—120 és 150 cm. széles-

ségben sima, himzett és áttört Madeira (legujabb).

Vásznak és batizt himzett betétek ruha diszi-

tésre.

Harisnyák, gyermektrikók és kötények.

Divat napernyők remek választásban.

Nyári keztyük.

Törlesztéses kölcsönöket

olcsó kamatra földbirtokokra és házakra a legelőnyösebb feltételek mellett igen rövid idő alatt eszközöl.
Drágább kamatu meglevő kölcsönöket

Olcsóbbra cserél

az Ingatlan és földhitel forgalmi intézet

Groszmann és Mandel

DEBRECZEN, Hunyadi-utca 17. sz.

Felvilágosítást díjmentesen ad.

Donogán és Somossy
DEBRECZEN, Kistemplombazár.
Szőnyegek, Függönyök, Ágy-
és Asztalterítők, Butorszöve-
tek, Viaszos vászon, Linóleum
óriási raktára!

Gyertyánliget

(Máramarosmegye)

a legszebb, legegészségesebb klimatikus, erdei-
hegyi gyógyhely, ásványfürdő és vizgyógyintézet.
Csodálatos szép magas fekvés, por- és szélmentes, ózon-
dús, enyhe levegő, kitűnő ízű és könnyen emészthető tiszta
vasforrások. Teljesen berendezett vizgyógyintézet. Legradiká-
lisabb gyógyászat: vérzegénység, épkor, idegesség, neurast-
henia, gyomor-bélhajok és női bántalmaknál. Kényelmes,
csinos lakások és igen jó ellátás. — Igen mérsékelt árak. —
Idény: május—október. — Vasuti állomás: Nagy-Bocskó. —
Előnyök: 1. Olcsó árak és feszületlen életmód. 2. Enyhe ég-
hajlat és barátságos környezet. 3. Közeli vasutállomás és
jó kocsit. — Interurban—telefon.

A fürdőigazgatóság.

Hajdusági
Bajuszpedrő

Szép a bajusz

a híres

HAJDUSÁGI PEDRO-vel.

Elismert legjobb különle-
gesség a bajusz növeszté-
sére és ápolására, mely meg-
nem avasodó zsirmentes
növényi balzsamos anya-
gokból készül.

Hatása gyors és biztos
Törvényesen védve.

1 doboz 50 fillér, postán
csak 3 doboz küldetik 2
kor. 15 fillér, bérmentve
utánvétellel.

Egyedüli készítő

Grósz Nagy Ferencz
gyógyszerész.

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszaru” gyógyszertár.

Telefon 496. sz. Telefon 496. sz.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcsepplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-csepplőgépek, léhere-csepplők,
széttö-resták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, servetőgépek, Planet jr.
kapálók, szecskavágók, répavágók, kukorica-
morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytemes
aczel-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden
egyéb gazdasági gépek.

Képviselet és bi-
rományi raktár!

BÉSZLER és DÁVID uraknál Debreczen.

Hydraulikus sajtók

Arany érem
Szeged 1889.

Arany érem
Budapest 1899.

Arany érem
Pozsony 1902.

hydrau-
likus
sajtóért.

Szőlő és gyümölcsmust

sajtólásra a nagy üzem számára.
2 kitolható kosárral vagy 1 kosárral.

Már igen tetemes
számban üzemben
helyeztetett.

gyártanak és szállítanak jól-
állás mellett mint különleges-
séget a legújabb szerkezetben

MAYFARTH PH. és TA., BÉCS, II.

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

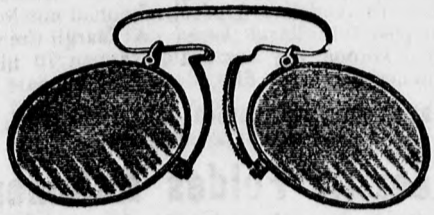
Megrendelések idejekorán kéretnek

Villamos-világítási és erőátviteli

berendezések,
lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelmmel

A Ganz-féle Villamossági R. T.

debreceni építésvezetősége
(Piacz-u. 72.) által készítettnek.
Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál.
Világítótetek, csillárok és szerelvények dus választéka.
Telefon sz. 568. Telefon sz. 568

Ha rosszul lát

forduljon

Löbl Gyula és Társa

látyszerészhez

Piacz-u. 63., ahol pontos szemvizsgálat után megfelelő számú szemüveget, orrcsüptetőt, lorgnettet kaphat. -- Javítások elfogadtatnak.

Nagy raktár

Gramophon és lemezekben
részletfizetésre is.

Dus választék kizárólag francia mellfűzőkben
3 koronától a legfinomabb kivitelig.

Tavaszi idényre

a legújabb divatu

nap- és esőernyők

dus választékba, a legjobb és legtartósabb kivitelben olcsó árak mellett csakis
az Elő Debreczeni Ernyőgyárban

kaphatók.

Merkler Soma, Piacz u. 43. sz.
Javítások és átbuzások olcsón és pontosan eszközöltnék.

Kerékpár, varrógép, gramofon

villamossági
cikkék és
mindennemű
alkatrészek
állandó raktára.
Nagy választék:

lemez ujdonságokban.

Elvállalunk villamos felszereléseket mindennemű mechanikai készülékek javítását, vas- és fémesztergályozást, zománczolóást, nickelozást és az összes e szakmába vágó munkákat szakszerűen és pontosan készítjük.

Geller és Németh műszerészek,
Debreczen, Hatvan-utca 8. szám.

500 koronát

fizetnek annak, ki a Bartilla fogvizének használatamelltt üvege 70 fill., valaha ismét fogfájást kap, vagy szája büzlök. (Franco küldéssel külön 95 fill.) Bartilla-Winkler Ede, Wien, 19/I., Sommergasse 1. -- Kapható minden gyógyszerárban és drogonériában -- Osakia Bartilla fogviz" kérendő Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik. Oly helyekre, hol nem kapható, bérmentve küldök üveget 5 kor. 20 fillérért. Kapható Debreczen: Mihalovits Jenő gyógyszerártára a „Kigyó“-hoz

Motorvevők figyelmébe!

Herkules-motorvállalat, Budapest, V., Váci-ut 30.

Ajánlja ugy cséplési, mint malomüzemre kitűnően alkalmas, leggyorsabb benzinkomobijait, melyek V. ker., Váci-ut 30. szám alatti gyárban bármikor

üzemben megtekinthetők.

Teljes
jótállás
kifogás-
talan
üzemért

Üzemzavarok kizárva! Bámulatosan egyszerű szerkezett!
Rendkívül csekély benzinfogyasztás!
13-14 éves fiu is kezelheti!!!
Árjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre!
200 db állomány levél a Magyarországon üzemben levő motorokról!

Piccolo zongora

A világ legrövidebb zongorája, hossza 135 cm, teljes 7 oktávós vasszerkezetű pánccélhanglőkővel kereszt-húros, a legújabb hárfa pedállal. Kapható csakis

Schmidt S.

zongora és hangszerraktárban
Debreczen.

Waldfrieden pensió

Eggenberg gyógyház felett 1/4 óra Gráctól idegeneknek és pihenést keresőknek gyönyörű nyári tartózkodást nyújt. Park, erdő, tehenészet gyümölcsös, hegyi levegő. Pompás kilátás. Szoba kitűnő ellátással 6 koronától. (Prospectusok).

Ajánlja: **Dr. Carl Kronos, Ritter von Marchland.**

SALUS
SZÉKELY
GYÓGY-
FORRÁS
KIVÁLÓ ASZTALI VIZ

Főraktár Debreczenben: **Trigarszky Emil.**

NOXIN

A
legjobb
ozipő-
krém

NOXIN

A
szabadalmazott
KULCSOSAL.

Minden jobb üzletben kapható.
HOCHSINGER TESTVÉREK BUDAPEST.

LÉPFENE és SERTÉSORBÁNCZ

elleni

VÉDŐOLTÁSOKAT

állandóan foganatosít

LÁSZLO ZSIGMOND

állatorvos

Debreczen Csapó-u. 30. Telefom 558.

Urasági ház

teljesen új négy szoba, két konyhával 326 öl csemege szálló és gyümölcs-fakkal az állomás mellett potom 3800 forintért eladó, -- ugyanott még neháy házhely eladó. -- Az áruba nem bocsájtott szeglet telken lakások kiadó és azonnal átvehető, ugyanott városi törvényszéki, vasuti és posta hivatalnokok részére három hét alatt, tetszés szerinti családi házat épített **Súmeghy**
Csapó-utca 11.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontal minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedelt minden szó 8 fillér. Apró hirdetések előre fizetendők. — Vidéki tudakozásnál tessék választékos bélyegyet csatolni.

80 hecto kitűnő Sámsoni kerti borom eladó 50 literenként felüli mennyiségben is kapható özv. Borossy Gyuláné Batthyá nyi-utca 6. szám.

Vascsövek és tartozékai nagy mennyiségben és különböző méretekben eladók. Értekezhetni Kontsek Gézánál.

Zöld luczerna ölenként kapható a Mester-utcai sorompónál a Szikszay-féle kertben, értekezhetni ifj. Csengeri Ignácznál.

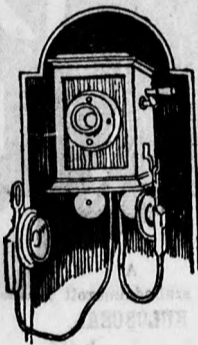
Használt ajtók és ablakok igen olcsóért kaphatók Péterfia 11 szám.

Úgyes elárúsító felvétetik óvadékkal Kenyérüzletbe. Péterfia 11 szám.

Czím és butor festő inasok felvétetnek Péterfia-u. 1. Prindelmaier L. és Pap F.

Magán-detektiv ajánlkozik a legdiszertebb megfigyelésekre és nyomozásokra megbízhatóságról kezeskedve. Krámer József Iskola-u. 4.

Vigyázzon! Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rösenberg Béni Bádogos-u. 4. sz.

A villámcsapás veszedelem növekszik a tapasztalat szerint, tehát a kinek nincs szereltesse fel házait

Villámhárítóval, a kién pedig vizsgáltsa meg, mert ha hibás, nem hasznos, hanem veszélyes! Ugy felszereléseket, mint vizsgálatokat jutányosan végez

Földváry L.

Debreczeni első elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat. Kossuth-u. 1. Telefon 164. Tanuló felvétetik.

Fiatlabb lakatosok nagyobb gyakorlattal felvétetnek a Stern-kefegyárban. Vénkert

Kanári madár jól kifejlett harszi nőstény kanári madarak párosításra kaphatók Bótvös-u. 4. sz. a. Pető Imre máv főellenőrnél, darabja 3 korona.

Fűszer kereskedő jó detailista előkelő főtéri üzletben azonnal alkalmazást nyer. Czím a kiadóban.

Koffergyáramat áthelyeztem Ha'van-utca 5. alá (Bignió-ház, nagytemplom mellett.) Kézi és láda kofferek egyenként is kaphatók. Javítások elfogadtatnak. Markbreit bórondós.

Nálam ne vegyen készpénzért, mégis olcsóbb árakban kaphat férfi, fiu és leány felöltők, öltönyök, férfi és női ruhák, szőnyegek, paplanok, ágyterítők, Jäger ruhák, tükör kép és butor nagy választékban Kaiser Salamon Hatvan u. 2.

Több évi irodai gyakorlattal bíró kisasszony precíz gépirénő ajánlkozik. Czím a kiadóban.

Fűtő, vizgázott, a „Hortobágy” malomban felvétetik.

Krémer Jakab kárpitos Simonffy-utca 27. sz. elvállal mindenféle kárpitos munkát csipkefüggöny tisztítást, magán működő rolettákat legjutányosabb árban.

Eladó Gőzmalom. Debreczen szomszédságában egy 4. járlatu gőzmalom eladó. Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos Debreczen, Teleki utca 19.

Taúló jó iskolai bizonyítvánnyal felvétetik Batthyányi utca 15. sz. a.

Tetőcserép, olcsóbb, jobb, szebb a közönséges cserépnél. Kapható Fülöp mészkereskedőnél Homokkert-utca 121.

A bőszőrményi réten tanya épületekkel eladott 16 1/2 hold buza és egyéb vetésekkel eladó. Czím a kiadóban.

Munkásnök és gépvarónók felvétetnek Wiener Adolf Kossuth-u. 27. szám.

Szegény sorsu embereknek biztos megélhetést nyújtunk. Czím a kiadóhivatalba.

Eladó egy jókarban levő alig használt jég-szekrény Késes u. 70 szám.

Vizgázott vinczellér felvétetik. Czím a kiadóba.

Egy 16—17 éves leány azonnal felvétetik a kiadóban.

Kapu alatt lévő, önálló, esinosan butorozott utcai szoba olcsón azonnal kiadó. Miklós-u. 22.

Egész napi idejével rendelkező nyugdíjas egyén irodai alkalmazást kaphat, hol megmondja a kiadóhivatal.

Rőfős kereskedő segéd (Aradról) Debreczenben alkalmazást keres Igen jó eladó. Czím a kiadóban.

Egy használt vízhatlan nagy ponyva eladó. Czím a kiadóba.

1 vagy 2 ügyes varróleány felvétetik Sziv-utca 4. szám alatt.

Keresetlik egy házaspár kinek felesége a délelőti házi dolgokat elvégzi, lakást, vagy fizetést kap szolgálataért. Késes-utca 36.

Vendéglő megajítás. Nyugoti utca 48. szám alatt pünkösdi első és második napján táncmulatsággal egybekötve ünnepélyesen megnyitom.

Verseny! Új ébresztő óra 1 frt. 50 kr. Egesz finom jót állás mellett 1 frt. 90 kr. Új nikl zsebóra 2 frt. 35 kr. Finom metszett vastag vagy vékony óra üveg 15 kr. Finom mutató 10 kr. Rugó 40 kr. Minden óra javítást szakértelemmel jót állás mellett készítek. Szemüvegek olcsóbban mint bárkinél, szakértőleg megválasztva. Szemüveg javítások, új üveg tétel, vagy forrasztás 20 kr. Főgel Gyula órák optikus, a bank palotával éppen szemben.

Játék készítéshez ügyes asztalos vagy esztergályos segéd munkások és munkásleányok felvétetnek Hatvan-utca 70. vagy Zugó-u. 8.

Nagyvárad legforgalmasabb helyen egy 40—50 előfizetéssel rendelkező fodrász üzlet kezelés hiánya folytán olcsón átadó. Czím Reich Ignác fűszerüzlet.

Fiatlaj faj harszi, kanári madarak elköltözés miatt jutányosan eladók. Halkonzerv gyárban a halmesternél Homokkert

Szepeessre cserét keresek nagyobb leány számára Jelentkezni lehet Kandia-u. 21.

Az egyetlen

arczépitő szer, amely legjobban lelkiismerettel ajánlhatunk a nőknek, az a

Földes-féle

MARGIT-CRÈME

Mert a Margit-Crème teljesen ártalmatlan és szíratlan készítmény, e borbó zonnal felszívódik és rögtön megszűntet szeplőt, májfoltot, pattanásokat, kiütéseket, himlőhelyeket és minden bőrbajt. Az arcz már párszori kenés után hófehér és bársónysima lesz. A Margit-Crème megóvja az arcot és azért a kik a Margit-Crème-t használják, még késő öregségükben is szép, redőtlen, sima arczok lesznek. A Margit-Crème a világon mindenütt kapható, de sok helyen hamisítottat árulnak, azért a ki Margit-Crème-t vesz, az jól nézze meg a dobozt és ha azon sincs rajta a Földes Kelemen aradi gyógyszerész védjegy, akkor utasítsa vissza és rendeljen Aradról, ahonnan mindenkor postafordultával kapja. A Margit-Crème ára 1 korona, egy hozzávaló szappan 70 fill., ponder 1 kor. 20 fill. (3 színben kapható.)

A ki egyszerre 6 korona értékben rendel, a csomagot bérmentve kapja.

Készíti: Földes Kelemen

gyógyszerész,

ARAD, Deák Ferencz-utca.

Kapható Debreczenben: Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferencz, Mihalovics Jenő, Murakózy László, Tóth Béla gyógyszerárában, Jóna és Jóna droguerijában.

Bankegyesület

részvénytársaság

Debreczen, Piacz-utca 72. sz.

Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival.

Leszámítol váltókat, utalványokat, nyílt tételeket stb.

Törlesztéses vagy kamatozó kölcsön nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.

Előlegot ad értékpapirokra, árukra stb.

Atvesz tőzsdei megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskére, folyó (chek) számlára, pénztárjegyekre, és

Vállalkozik minden egyéb bankügylet kérésére is.

Az igazgatóság.

UJ UJ

Szoba-, czim- és butorfestő

vállalat.

Prindelmayer L. és Pap F.

DEBRECZEN, Péterfia-utca 1. szám.

Elvállalnak: Épület és portál mázolást, a legmodernebb szobafestést, tapétázást Czímablakot, czimereket, képrámák, lüszterek aranyozását, fürdőkádak, kerékpárok, fa- és vasbutor zománcz lagozását.

Izléses és tartós munkáért szavatolunk. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközölünk.

A vállalat modern égető kályhával van felszerelve.

Legszebb és legolcsóbb férfi-, fiu- és gyermek ruhát csak **Gerő E. Ernő** férfi ruha nagy áruházában

lehet vásárolni, DEBRECZEN, Piacz-u 41. a nagytrafikkal éppen szemben.

Legjobb minőségű
bel- és külföldi
gyapjuszövetek

mérték szerinti készítésre

Fenyő Sándor

férfi szabóval, Piacz-u. 63.

Pályázat.

A debreczeni Néptakarékpénztár
mint szövetkezet

tisztviselői állásra

hirdet pályázatot.

A szövetkezeti ügyvitel minden ágá-
ban teljesen jártas, önálló munka erők
kellően felszerelt és a fizetési igények
megjelölésével ellátott ajánlataikat **folyó**
hó 20 áig nyújtsák be **Orosz Endre** in-
tézeti elnök urhoz (Debreczen megyeház.).

Óvadékképes pályázók előnyben ré-
szesülnek.

Az igazgatóság.

Kerékpározók

uj prima kerékpárokat vehetnek.
szabad fuás és hozzávaló jótállással K
126.— Nagy raktár használt női- és férfi
kerékpárokból 60, 80, 90, 100 K. Csakis
elsőrangú gyártmány, Pneumatik, Futók
K 7, 8, 9; légeső K 4, 5; acetylen lámpák
K 3, 4, 5; olajlámpák K 1.50, 2, 4; csengők
80 f, kerékfutó csengők K 2.20, nyereg
K 4.—, 4 soros teleskoppumpa K 2, láb-
pumpa K 3, 4; 1 doboz fekete vagy sárga
email-lag K 1, doboz nickeléző K 2 Min-
den más tartalék részecskék olcsó gyári árában.
Árnyék ingyen. Vidékre utánvétellel Kerékpárra 15 K
felpénz. St. Rundbakin, Wien, IX. Grunetorgasse 23.

Hajdusámsonban

a vasúti állomás mellett a falu alatt,
a köves ut mentén, Tafler Ignác (Si-
cherman) új szőlőtelepe tözsomszéd-
ségében, 40 hold szőlőnek igen alkal-
mas föld, jutányos árban, kedvező
feltételek mellett

eladó.

Rigolirozó gép jelenleg a Tafler
birtokon van.

Értekezhetni **Wertheimer Dávid**
tulajdonosnál H-Sámsonban.

Üveg, tükör, porcellán és zománczozott
edényeket a legolcsóbban árusít

Knöpfler Izidor

Csapó-utca 24.

Épület üvegezést és képkeretkezést
gyorsan és jutányosan eszközöl.

Edények kölcsönöztenek.
Tanuló felvétetik.

Thurzó-füred

Gölniczbánya mellett déli Szepességben.

Remek ősi fenyvesben fekvő kli-
matikus gyógyhely és vizgyógyintézet.

Igen védett hely, enyhe
szép tavaszi időjárással.

Kurák már május hó 15-től fogva
Dr. Fanzler Lajos fürdőorvos
vezetése alatt.

Igen olcsó elősaison.

Részletes prospektus az igazgatóságnál szerezhető be.

Aláírási felhívás.

NÉPTAKARÉKPÉNZTÁR

mint szövetkezet czéggel

Debreczenben, Piacz-utca 30. szám alatt

új szövetkezet alakult,

melynek czélja 5 éves évtársulatok alakításával a takarékoságot előmozdítani és Debreczen sz. kir. város és
Hajdumegye kereskedelmét, iparát és gazdaságát olcsó és könnyen visszafizethető kölcsönök által
fejleszteni.

Az első évtársulat folyó év július hó 1-ével veszi kezdetét.

EGY HETI TÖRZSBETÉT 50 FILLÉR,

mely 100 korona kölcsönre jogosít.

A törzsbetétek ezen szövetkezet bármelyik igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagjánál jegyezhetők, vala-
mint a szövetkezet

Piacz-utca 30. szám alatti helyiségében,

Ungváry ház. (Dreher sörosarnokkal szemben.)

Az igazgatóság:

Elnök: **Orosz Endre** megyei árvaszéki ülnök.

I. Alelnök: **Mandel Samu**, földbirtokos,

Benedek Lajos, főmérnök.

Nagy Albert, sertéskereskedő.

Farkas Lehel, máv. ellenőr.

Ehrentfeld Miksa, földbirtokos.

Singli Kálmán, állomás főnök.

Losonczy János, mulakatos.

Kálnai Lipót, kereskedő.

II. alelnök: **Dr. Strellinger Győző**, orvos.

Stern Miksa, földbirtokos.

Halmágyi József, kereskedő.

Fischer Jakab, takarékpénzt. igazg.

Mandel Zsigmond, kereskedő.

Felügyelő-bizottsági tagok:

Hadházy Imre, dohánygyári aligazgató.

Grosz Béla, bankigazgató.

Fuchs János, műasztalos.

Ügyvezető: **Hoffer Sándor**.

Ügyész: **Dr. Relohard Manó**.

Györfi Sándor

kesztyű, kötszer és divat üzlete

Simonffy-u. 2.

Bőr, czérna és selyem

keztyük.

Gallérok, kézelők.

Nyakkendők.

Harisnyák.

Nadrág és
harisnyatartók.

Has, köldök
és lágyék

sérvkötők.

Hátgyenesítők.

Gummi görcsér
harisnyák.

Külföldi parfümök.

Szappanok.

Valódi francia és amerikai

gummi

különlegességek

Nagy választék.

Szolid kiszolgálás.

Olcsó szabott árak.

Tavaszi és nyári férfi-, fiu- és gyermekruhák

óriási választékban a legolcsóbb árban

Grünfeld Adolf és Társa

üzletében kaphatók

DEBRECZENBEN, Kistemplom mellett (sarok bolt.)

Buziás gyógyfürdő

vasúti állomás, posta, távirda és telefon

Közvetlen gyorsvonati kocsik Budapest nyugati pályaudvarról. Idény május 15. — szeptember 15.

Speciális gyógyfürdő szivbetegnek részére,

női bajknál, hólyag és vesebalyoknál, kő-fővénbetegségeknél, a légutak-, az emésztő- és kiválasztó-szervek hurutos bántalmánál. Sápork, vérszegénység, görvély- és angolkór, általános gyengeség, és a női ivarszervek idült bajainál. Radioaktív szénsavas sós és szénsavas vasas források. Prospectust kívánatra küld.

Muschong-Buziásfürdői

SZÉNSAV-MŰVEK

kartelen kívül szállítanak, azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony szénsava at

a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból

Össze nem tévesztendő mesterségesen előállított kevésbé kiadós szénsavval.

Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás!

Sürgőnyczim: Muschong, Buziásfürdő. Interurban telefon 18 sz.

Mc Cormick

amerikai aratógép-gyár

igazgatósága és főraktára:

Budapest, V., Alkotmány-utca 12.

Knecht E. John igazgató.

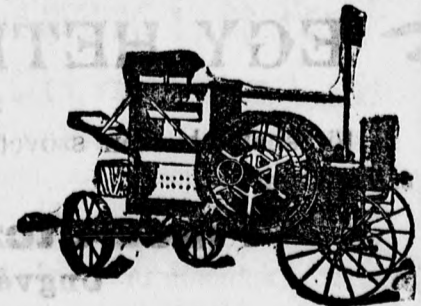
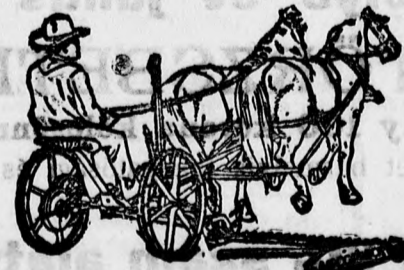
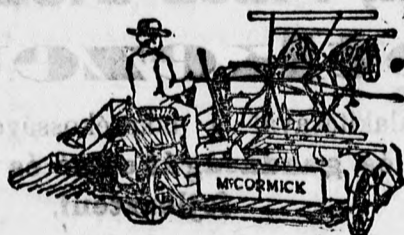
Mc Cormick kévekötő-arató-

gépei és marokrakó-arató-

gépei a magyar viszonyoknak

megfelelően külön lesznek gyártva.

Ez nem üres frázis, hanem tény!

Összes gyártmányainkról az ide képez katalógusunkat kívánatra bérmentve küldjük.

Vezérképviselő: Pauchl Bóla, Hajdunánás.

Az Alföldi Takarékpénztár DEBRECZENBEN, Piacz-utca, (saját ház.)

Elfogad betéteket

Takarékpénztári könyvecskékre és Chequeszámlára.

Persely-betétek gyűjtésére

teljesen ingyen bocsátja rendelkezésre elegáns, masszív nickel perselyeit, csupán a használati idő tartamára kell 5 korona biztosítékot letenni, mely összeg azonban szintén a betevő fél részére kamatozik.

 Különösen ajánlja

Áruraktárait

hol a gazda, iparos vagy kereskedő termelvényeit és készleteit gondozás végett elhelyeztetni s arra mérsékelt feltételek mellett előleget is nyerhet.

Raktáraink a Magyar államvasut és Hajdunánási vasut vonalaival közvetlen vágánnyal vannak összekapcsolva s így egész kocsik rakományok lényeges fuvarköltség megtakarítással eszközölhetők.

Minden darabon
feltűnően olcsó
szabott árak
kitüntetve.

Minden darabon
feltűnően olcsó
szabott árak
kitüntetve.

Új női divatterem nyílt meg

Főtér, 55. számú házban, Hungária mellett.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség becses tudomására hozni, hogy egy dusan felszerelt női divattermet nyitottunk.

Női felöltők, leánykabátok, blouzok, aljak, pongyolák és női divat cikkekkel dus választék, a legdivatosabb formákban és kivitelben jutányos árak mellett. Minden darabon a legolcsóbb szabott árak vannak kitüntetve.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve maradunk

kiváló tisztelettel

Kovács Gyula és Társa

Piacz-utoza, Hungária kávéház mellett.

Minden darabon
a feltűnően olcsó
szabott árak
láthatók. ~

Minden darabon
a feltűnően olcsó
szabott árak
láthatók. ~

Kazár Jenő üveg, porcelán, kőedény és lámpa raktára

Debrecen, Hatvan-u. 4. (Koszorus-ház.)

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy Debreczenben a mai kor igényeinek teljesen megfelelően fényes és pazar berendezésű

üveg és porcelán üzletet nyitottam.

Ez alkalommal bátorkodom megemlíteni, hogy raktáron tartok minden e szakmába vágó cikkekkel.

A legnagyobb választékban. miáltal abban a helyzetben vagyok, hogy a n. é. közönséget a legolcsóbb és a legerősebb kiszolgálásban részesíthetem.

Tessék meggyőződni, hogy nálam

nagyon olcsón lehet vásárolni,

Szives pártfogást kérve, maradtam tisztelettel

Külön üvegezési osztály.

Kazár Jenő, üveg és porcelán kereskedő.

A pünkösdi ünnepe alkalmából

felhívom szives figyelmét ruha nagy áruházam megtekintésére, hol urak és gyermekek részére a legolcsóbb ártól a legfinomabb minőségig állandó nagy választékot tartok mindennemű

férfi-, fiu- és gyermek ruhákban.

Czégem 1845-ben alapítottam,

A ruhák nem gyárilag, de saját műhelyemben, a legkitűnőbb erők által és személyes felügye-
letem mellett készülnek. Nagy forgalom miatt a t. vevőknek mindég az uralkodó divat szerinti
ruhákkal szolgálhatok.

NEUMANN M.

cs. és kir. udvari szállító DEBRECZEN, Piacz-utoza 51.